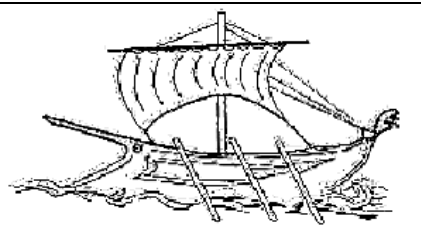

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΤΕΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΛΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΑΝΤΕΣ: ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

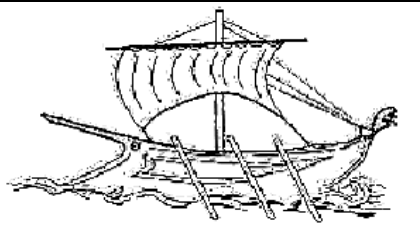
Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΦΩΤΙΟΣ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΤΕΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΛΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΑΝΤΕΣ: ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΦΩΤΙΟΣ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	6
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ.....	8
1. Βίαιο γεγονός.....	8
2. Τι ισχύει σήμερα.....	9
3. Γενική Νομοθεσία.....	10
4. Ειδική Νομοθεσία που στοχεύει στα Τεχνικά Έργα.....	10
5. Κανονιστικά νομοθετήματα (όπου υπάρχει ο δεδομένος κίνδυνος).....	10
6. Προστασία κατά την διάρκεια εργασιών.....	11
ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.....	11
ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	13
1. Γενικές υποχρεώσεις του εργοδότη.....	13
2. Ειδικές Υποχρεώσεις του εργοδότη.....	14
ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.....	15
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	15
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	16
1. Ο Συντονιστής στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης:.....	16
2. Ο Συντονιστής στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου:.....	17
ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	17
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	18
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	19
ΣΑΥ - ΦΑΥ - ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ.....	19
ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ.....	21
ΤΥΠΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ.....	27
Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΑΥ και ΦΑΥ.....	28
ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΑΥ και ΦΑΥ.....	28
ΦΕΚ Α 212/1996, ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ` ΑΡΙΘ. 305	32
"Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ".....	32
Φ. Α. Υ.	66
ΤΜΗΜΑ Α	67
Γενικά στοιχεία έργου.....	67
1. Είδος του έργου και χρήση αυτού.....	67
2. Ακριβής διεύθυνση του έργου.....	67
3. Αριθμός έγκρισης της μελέτης.....	67
4. Στοιχεία των κυρίων του έργου.....	67
5. Στοιχεία του συντάκτη του ΦΑΥ.....	68
6. Στοιχεία των υπευθύνων ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΦΑΥ.....	68
ΤΜΗΜΑ Β	69
Μητρώο του έργου.....	69
1. Τεχνική περιγραφή του έργου.....	69
2. Παραδοχές μελέτης.....	75
3. Ως κατεσκευάσθη σχέδια του έργου και των εγκαταστάσεων.....	75
ΤΜΗΜΑ Γ	76
Επισημάνσεις.....	76
1. Θέσεις δικτύων.....	76
2. Σημεία των κεντρικών διακοπών.....	77
3. Θέσεις υλικών που ενδέχεται να προκαλέσουν κίνδυνο.....	77
4. Ιδιαιτερότητες στη στατική δομή, ευστάθεια και αντοχή του έργου.....	77
5. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου.....	77

6.	Περιοχές εκπομπής ιοντίζουσας ακτινοβολίας.....	78
7.	Χώροι με υπερπίεση ή υποπίεση.....	78
8.	Άλλες ζώνες κινδύνου	78
9.	Καθορισμός συστημάτων που πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία.....	78
ΤΜΗΜΑ Δ.....		79
	Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία	79
1.	Εργασίες σε στέγες.....	79
2.	Εργασίες στις εξωτερικές όψεις του έργου.....	79
3.	Εργασίες σε ύψος στο εσωτερικό του έργου	80
4.	Εργασίες σε φρέατα, υπόγεια ή τάφρους.....	80
5.	Πρόληψη ατυχημάτων	81
6.	Πρόληψη από μολύνσεις.....	84
7.	Πρόληψη ατυχημάτων που οφείλονται σε έλλειψη Οξυγόνου.....	85
8.	Πρόληψη ατυχημάτων που οφείλονται σε βλαβερά αέρια ή ατμούς	86
9.	Εργασίες σε περιβάλλον με κίνδυνο έκρηξης ή πυρκαγιάς.....	87
10.	Εργασίες που απαιτούν τη χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού	88
11.	Εργασίες Κανονισμός ασφάλειας Ικριωμάτων.....	89
ΤΜΗΜΑ Ε :		91
	Πρόγραμμα αναγκών επιθεωρήσεων και συντηρήσεων του έργου και των εγκαταστάσεών του.....	91
Σ. Α. Υ.....		92
ΤΜΗΜΑ Α		93
	Γενικά	93
1.	Είδος του έργου και χρήση αυτού	93
2.	Σύντομη περιγραφή του έργου.....	93
3.	Ακριβής διεύθυνση του έργου	94
4.	Στοιχεία του κυρίου του έργου.....	94
5.	Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του ΣΑΥ	94
6.	Περιγραφή των φάσεων εκτέλεσης του έργου και των εφαρμοζομένων κατά φάση μεθόδων εργασίας.....	94
ΤΜΗΜΑ Β:.....		95
	Κίνδυνοι που ενέχεται να εμφανιστούν κατά την εκτέλεση του έργου	95
ΤΜΗΜΑ Γ.....		113
	Μέτρα για την πρόληψη και την αποτροπή των κινδύνων και γενικά για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων	113
ΤΜΗΜΑ Δ.....		127
	Πρόσθετα στοιχεία	127
1.	Δίοδοι προσπέλασης στο εργοτάξιο και πρόσβασης στις θέσεις εργασίας	127
2.	Δίοδοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου.....	127
3.	Χώροι εγκατάστασης του βασικού μηχανικού εξοπλισμού.....	128
4.	Χώροι αποθήκευσης.....	128
5.	Χώροι συλλογής ακρήστων και επικίνδυνων υλικών.....	128
6.	Χώροι υγιεινής, εστίασης και πρώτων βοηθειών	128
7.	Άλλα σημεία, χώροι ή ζώνες που απαιτούνται για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.	131
8.	Στο τμήμα αυτό ενσωματώνεται επίσης η μελέτη για την κατασκευή ικριωμάτων, εφόσον αντιμετωπίζεται περίπτωση κατά την οποία αυτά πρέπει να είναι ειδικής μορφής για τις ανάγκες εκτέλεσης των εργασιών, άλλης από αυτή που περιγράφεται στις ισχύουσες διατάξεις περί ικριωμάτων (Π.Δ. 778/80 και Π.Δ. 1073/81).	131
ΤΜΗΜΑ Ε.....		132
	Καλές πρακτικές για τη λήψη μέτρων προστασίας και την αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου	132

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	133
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ.....	133
κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου.....	133
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ.....	133
κατά την εκτέλεση του έργου	133
ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	135
ΟΙΚΟΔΟΜΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	136

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Από την θέση αυτή θεωρώ χρέος μας να ευχαριστήσουμε θερμά τον κ. Γιαννακόπουλο Φώτιο (εργαστηριακό συνεργάτη Τ.Ε.Ι. Πειραιά), ο οποίος ενέπνευσε και παρότρυνε την συγγραφή της παρούσης εργασίας και για την όλη επιμέλεια σύνταξης και παρουσίασης αυτής.

ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΑΝΤΕΣ: ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Δ/Ε)

Ο κλάδος των κατασκευών είναι ο μεγαλύτερος στον κόσμο με 12,7 εκατομμύρια εργαζόμενους στην Ευρώπη σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT. Στην Ελλάδα το σύνολο των ασφαλισμένων στον κλάδο σύμφωνα με στοιχεία του ΙΚΑ για το 2001 ήταν 235.095. Δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για ανασφάλιστους εργαζόμενους στη χώρα μας. Οι κατασκευές έχουν τη χειρότερη απόδοση σε θέματα ΥΑΕ με περίπου 1.300 θανατηφόρα ατυχήματα κάθε χρόνο στην Ευρώπη. Στην Ελλάδα ο κατασκευαστικός κλάδος είναι ο πρώτος σε αριθμό θανατηφόρων ατυχημάτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) τα θανατηφόρα ατυχήματα στον κλάδο για το έτος 2002 ήταν 80 και αποτελούν το 52% του συνόλου. Η τάση τους στην τριετία είναι ανοδική. Σύμφωνα και με τα στοιχεία του ΙΚΑ τα θανατηφόρα ατυχήματα στον κλάδο παρουσιάζουν ανοδική τάση, με μέση ετήσια αύξηση της τάξης του 11,5%. Το μερίδιο των θανατηφόρων ατυχημάτων του κλάδου των κατασκευών στα θανατηφόρα ατυχήματα όλων των κλάδων είναι υψηλό και φτάνει ως και το 47%.

Τα εργατικά ατυχήματα στον κλάδο για το έτος 2002 ήταν 4.071. Ο κλάδος των κατασκευών έχει συχνότητα 17,32 ατυχημάτων / 1000 εργαζόμενους ενώ η μέση συχνότητα για όλους τους κλάδους ήταν περίπου 10 (στοιχεία ΙΚΑ).

Από την άλλη εξετάζοντας τις ειδικότητες των εργαζομένων που προσφεύγουν για συνταξιοδότηση λόγω επαγγελματικής ασθένειας στο ΙΚΑ, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από εργαζόμενους σε οικοδομικές εργασίες (34%). Εξετάζοντας μεμονωμένα κατά περίπτωση συγκεκριμένα επαγγέλματα μπορούμε να έχουμε και την αντιστοιχία παθήσεων για τους οικοδόμους που είναι τα μυοσκελετικά προβλήματα και οι δερματοπάθειες.

Το κόστος των εργατικών ατυχημάτων και των προβλημάτων υγείας, εκτός από το ανθρώπινο είναι μεγάλο. Μία μελέτη από το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμά ότι το κόστος των ατυχημάτων και των προβλημάτων υγείας στον κατασκευαστικό κλάδο - συμπεριλαμβάνοντας το κόστος των καθυστερήσεων, του απουσιασμού και των ασφαλιστικών εισφορών - ανέρχεται στο 8,5% του συνολικού κόστους του έργου. Ο Οργανισμός του Μπιλμπάο σε σχετικό άρθρο του στο διαδίκτυο θεωρώντας ότι ισχύει αυτή η σχέση κόστους για όλη την Ευρώπη εκτιμά ότι οι κακές συνθήκες εργασίας στον κλάδο των κατασκευών κοστίζουν πάνω από 75 δις Ευρώ το χρόνο ή σχεδόν 200 Ευρώ σε κάθε ευρωπαϊκό φορολογούμενο.

Με αφορμή όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, την επικαιρότητα επί των θεμάτων Υγιεινής και Ασφάλειας αλλά και την εντατικοποίηση των ελέγχων για τη λήψη μέτρων ασφαλείας στους χώρους εργασίας από την αρμόδια επιτροπή, θα προσπαθήσουμε με αυτόν τον οδηγό να

επιστήσουμε, την προσοχή των οικοδομικών επιχειρήσεων, τεχνικών εταιριών και ειδικότερα των μηχανικών στην εφαρμογή σειράς νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, που ρυθμίζουν θέματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε οικοδομικές εργασίες και τεχνικά έργα.

Κατ' αρχήν καλό είναι να δοθεί ένας ορισμός στο εργατικό ατύχημα.

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Εργατικό ατύχημα είναι εκείνο που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά την διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία και το οποίο οφείλεται σε απότομο γεγονός (βίαιο συμβάν), εφόσον αυτό προκάλεσε στον εργαζόμενο ανικανότητα να εργασθεί πάνω από 4 ημέρες. Για να χαρακτηριστεί ένα γεγονός σαν εργατικό ατύχημα πρέπει να υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις:

1. Βίαιο γεγονός

Όταν πρόκειται για βίαιο γεγονός. Να υπάρχει δηλαδή έκτακτη και αιφνίδια επίδραση εξωτερικού παράγοντα, που δεν έχει σχέση με την οργανική κατάσταση του εργαζόμενου. Η επίδραση αυτή μπορεί να έχει σαν αιτία την επιβάρυνση των όρων εργασίας κάτω από απρόβλεπτες και έκτακτες συνθήκες. Συνεπώς προϋπάρχουσα ασθένεια, η οποία εκδηλώνεται ή επιδεινώνεται κατά την εκτέλεση της εργασίας κάτω από κανονικές συνθήκες δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα. Αν όμως η ασθένεια προήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας κάτω από εξαιρετικές και ασυνήθιστες συνθήκες χαρακτηρίζεται ως εργατικό ατύχημα.

Από τη νομολογία έχει κριθεί ότι υπέρμετρη προσπάθεια του εργαζόμενου που προκάλεσε θάνατο ή ανικανότητα για εργασία είναι εργατικό ατύχημα.

- Έτσι, οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου, που προκλήθηκε από ασυνήθιστους όρους εργασίας και δυσμενείς συνθήκες κρίθηκε από τα Δικαστήρια ότι αποτελεί εργατικό ατύχημα.
- Εργατικό ατύχημα έχει κριθεί επίσης οτιδήποτε αποτελεί επιδείνωση προϋπάρχουσας ασθένειας, που προκλήθηκε από υπέρμετρη προσπάθεια που κατέβαλε ο εργαζόμενος κατά την εκτέλεση της εργασίας του κάτω από εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες.

- Ακόμα σαν εργατικό ατύχημα έχει χαρακτηριστεί εκείνο που συνέβη εξαιτίας ανάθεσης βαρείας εργασίας σε μη αποθεραπευθέντα εργαζόμενο.

Οι σχετικές με τα εργατικά ατυχήματα διατάξεις καλύπτουν τρεις περιπτώσεις ατυχημάτων:

- Εκείνα που συμβαίνουν κατά την εκτέλεση της εργασίας σαν άμεση συνέπεια αυτής (τραυματισμός του εργαζομένου από μηχάνημα, πτώση κατά την εκτέλεση της εργασίας κλπ).
- Εκείνα που συμβαίνουν με αφορμή την εργασία, δηλαδή εκτός του τόπου και του χρόνου εργασίας, με την προϋπόθεση να έχουν έστω και έμμεση σχέση με την εργασία. Έχει κριθεί από τα Δικαστήρια ότι αποτελούν εργατικά ατυχήματα και εκείνα που συμβαίνουν κατά την μετάβαση στην εργασία, ή κατά την ενέργεια μιας πράξης προς το συμφέρον του εργοδότη, ακόμα και χωρίς την εντολή του, ή κατά την διάρκεια της μεσημβρινής διακοπής στον τόπο της εργασίας κατά την προσέλευση ή αναχώρηση και για χρονικό διάστημα μιας ώρας αντίστοιχα.
- Εκείνα που οφείλονται σε επαγγελματική ασθένεια. Επαγγελματικές ασθένειες είναι αυτές που οφείλονται στις επιδράσεις των συνθηκών εργασίας, όπως αναλυτικά αναφέρονται στον Κανονισμό Ασθένειας του ΓΚΑ. Ευρύτερα, όμως, και κάθε επιδείνωση προϋπάρχουσας ασθένειας που συνέβη λόγω εξακολούθησης της αυτής εργασίας αποτελεί επίσης εργατικό ατύχημα.

Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να αναγγέλλει το εργατικό ατύχημα στις αρμόδιες αρχές. Συγκεκριμένα:

- Στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή, αμέσως,
- Στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας μέσα σε 48 ώρες,
- Στο ΙΚΑ μέσα σε 5 ημέρες.

Αν η ανικανότητα για εργασία διαρκέσει πάνω από εβδομάδα, ο εργοδότης υποχρεώνεται να υπογράψει ένορκη βεβαίωση στον Ειρηνοδίκη σχετικά με τις λεπτομέρειες του ατυχήματος.

2. Τι ισχύει σήμερα

Για την αποτελεσματική πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών καθώς και τη συστηματική βελτίωση των συνθηκών εργασίας δημιουργήθηκε ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό νομοθετικό πλαίσιο εξειδικευμένο στα τεχνικά έργα. Τα νομοθετήματα αυτά που αποτελούν αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που αφορούν υποχρεώσεις για λήψη τεχνικών αλλά και οργανωτικών μέτρων.

Στα Τεχνικά Έργα έχουμε εφαρμογή τόσο της ειδικής νομοθεσίας για αυτού του είδους τα έργα, όσο και της γενικής εργατικής νομοθεσίας. Έχουν επίσης νομοθετικά κείμενα για τη λήψη μέτρων προστασίας για δεδομένους κινδύνους.

3. Γενική Νομοθεσία

Θεσμικά νομοθετήματα (γενικής εφαρμογής): Π.Δ.95/78, Ν. 1568/85, Π.Δ.294/88, Π.Δ. 7/96, Π.Δ.70α/88, Π.Δ.85/91, Π.Δ.395/94, Π.Δ.397/94, Π.Δ. 105/95 σηματοδότηση, νεαρά άτομα, κλπ.

4. Ειδική Νομοθεσία που στοχεύει στα Τεχνικά Έργα

Βασικές διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας: Π.Δ. 778/80, Π.Δ.1073/81, Ν.1396/83, ΑΠ. 130646/84, Ν. 1430/84, ΑΠ. 131325/87, ΠΔ.225/89, Κ.ΥΑ.16440/Φ. 10.4/445/93, ΠΔ.305/96

5. Κανονιστικά νομοθετήματα (όπου υπάρχει ο δεδομένος κίνδυνος)

Προστασία από φυσικούς χημικούς βιολογικούς παράγοντες.

Αμίαντος, Βενζόλιο, Μόλυβδος, Καρκινογόνες Ουσίες, Οριακές Τιμές Έκθεσης σε παράγοντες.

Μεταφορά - Ταξινόμηση - Επισήμανση χημικών ουσιών και παρασκευασμάτων.

Θόρυβος.

Ακτινοβολίες.

Βιολογικοί παράγοντες.

6. Προστασία κατά την διάρκεια εργασιών

Συγκολλήσεις, χειρωνακτική διαχείριση φορτίων, προδιαγραφές ασφάλειας κατά την κατασκευή και κατά την χρήση εξοπλισμών, προδιαγραφές ασφάλειας κατά την κατασκευή και κατά την χρήση ΜΑΠ.

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει θέματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε οικοδομικές εργασίες και τεχνικά έργα.

Βλέπουμε λοιπόν ότι το πλέγμα της νομοθεσίας που έχει εφαρμογή στα Τεχνικά Έργα είναι ιδιαίτερα ευρύ και υποδηλώνει την φύση και την έκταση των κινδύνων που είναι παρόντες στα εργοταξιακά έργα. Υποδηλώνει όμως και την αναγκαία διεπιστημονική προσέγγιση που επιζητούν τα θέματα πρόληψης καθώς και την ανάγκη εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης των απασχολούμενων με οποιοδήποτε τρόπο με τα ζητήματα αυτά καθώς και ενημέρωσης των εργαζομένων .

ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Οι αυξημένοι δείκτες συχνότητας αλλά και κυρίως βαρύτητας των Εργατικών Ατυχημάτων στα Τεχνικά Έργα είχε οδηγήσει σε μια συστηματική θεσμοθέτηση κανόνων ειδικά για τον τομέα των Τεχνικών Έργων (778/80 1073/81). Κάθε νέα ρύθμιση μέχρι και το 1981 ενσωμάτωνε τις προγενέστερες και καταργούσε το παλιό νομοθέτημα με αποτέλεσμα το τοπίο να παραμένει καθαρό και σαφές.

Το 1985 έχουμε αυτό που πολύ δικαιολογημένα χαρακτηρίστηκε τομή στην εργατική νομοθεσία που αφορά την Ασφάλεια και Υγιεινή των εργαζομένων τον νόμο - πλαίσιο 1568/85 ο οποίος προέβλεπε την υποχρέωση του εργοδότη να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σε ορισμένες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα με κάποιο συγκεκριμένο αριθμό εργαζομένων. Κατόπιν, εξειδικεύθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ.294/88 «Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα Τεχνικού Ασφαλείας» και το Π.Δ. 17/96 με το οποίο εναρμονίστηκε η εθνική μας νομοθεσία με

την κοινοτική Οδηγία Πλαίσιο και το Π.Δ.95/99 «Όροι Ίδρυσης και Λειτουργίας Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης». Με την ΚΥΑ 88555/3293/1988 (που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του Ν.1836/89) και με το άρθρο 4 του ΠΔ 17/96 επεκτάθηκε η εφαρμογή του νόμου και στο δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τους ΟΤΑ ενώ η υποχρέωση για λήψη υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας είναι πλέον και σε επιχειρήσεις με έστω και ένα μόνο εργαζόμενο ενώ για γιατρό εργασίας με 50 και πλέον εργαζομένους.

Με το ΠΔ 17/96 καθορίζονται επίσης οι υποχρεώσεις των εργοδοτών είτε με τις γενικές υποχρεώσεις λήψης μέτρων ασφαλείας αρχή ευθύνης του εργοδότη (άρθρο 7), είτε με τις ειδικές υποχρεώσεις όπως αυτή της σύνταξης γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου (άρθρο 8).

Στο πλέγμα αυτής της νομοθεσίας καταρχάς σταματά η αποσπασματική παραγωγή νομοθεσίας για κλάδους ή εργασίες & τίθεται μια ενιαία βάση υποχρεώσεων χωρίς εξαιρέσεις εργασιών ή κατηγοριών εργαζομένων. Κύρια γνωρίσματα της νομοθεσίας αυτής είναι:

- Η σαφής και πέραν αμφισβήτησεως διατύπωση της αρχής της ευθύνης του εργοδότη.
- Η υποχρέωση του εργοδότη για απασχόληση συμβούλων για την ασφάλεια και την υγιεινή (ΤΑ, ΓΕ), που εγγυώνται έλεγχο του περιβάλλοντος εργασίας & την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων.
- Το δικαίωμα των εργαζόμενων να ορίζουν ή εκλέγουν εκπροσώπους για την ασφάλεια και την υγιεινή (ΕΥΑΕ ή εκπροσώπους).
- Η τριμερής συμμετοχή τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο στον σχεδιασμό και στην λήψη των μέτρων.
- Η υποχρέωση των εργοδοτών για εκπαίδευση, ενημέρωση των εργαζομένων
- Η διαβούλευση με τους εργαζόμενους.
- Η λήψη μέτρων από τον σχεδιασμό εγκαταστάσεων μέσων και υλικών.
- Η γραπτή εκτίμηση των κινδύνων.

Στην συνέχεια με την εναρμόνιση της νομοθεσίας μας (Π.Δ. 305/96) με την κοινοτική οδηγία για τα «μόνιμα και κινητά εργοτάξια» έχουμε νέες εργοδοτικές υποχρεώσεις για τον κλάδο των τεχνικών έργων οι οποίες αφορούν τον ορισμό:

- Συντονιστή κατά την φάση της μελέτης
- Συντονιστή κατά την φάση της κατασκευής

Και κατάρτιση

- Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας κατά την μελέτη
- Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας κατά την κατασκευή
- Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας κατά την μελέτη
- Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας κατά την κατασκευή

Με τις διατάξεις αυτές υλοποιούνται και εξειδικεύονται για τον κλάδο των τεχνικών έργων οι γενικές ρυθμίσεις της «λήψης μέτρων από το στάδιο της μελέτης χώρων, μέσων και διαδικασιών» και μάλιστα ανατίθεται η αρμοδιότητα του σχεδιασμού των μέτρων αυτών στους «συντονιστές» (κατά την φάση της μελέτης και της κατασκευής).

ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ο εργοδότης έχει την ευθύνη για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στην επιχείρηση του (Ν. 1568/85, οδηγία 89/391/ΕΟΚ).

1. Γενικές υποχρεώσεις του εργοδότη

Σε όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα ανεξάρτητα του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας ο εργοδότης έχει υποχρέωση:

- Να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται ώστε να εξασφαλίζονται οι εργαζόμενοι και οι τρίτοι που παρευρίσκονται στους τόπους εργασίας, από κάθε κίνδυνο που μπορεί να απειλήσει την υγεία ή τη σωματική τους ακεραιότητα. Να εφαρμόζει κάθε υπόδειξη των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση.
- Να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
- Να διασφαλίζει την προληπτική και περιοδική επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων εξειδικευμένα, με βάση τους κάθε φορά επαγγελματικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθενται.
- Να παίρνει συλλογικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων για την πρόληψη των

επαγγελματικών κινδύνων.

- Να ενημερώνει τους εργαζόμενους για τους επαγγελματικούς κινδύνους από την εργασία τους και για τη νομοθεσία που ισχύει σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και για τον τρόπο εφαρμογής της στην επιχείρηση.
- Να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.
- Να παρέχει τα αναγκαία μέσα για την εφαρμογή των παραπάνω σκοπών.
- Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να καταχωρούνται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος.

2. Ειδικές Υποχρεώσεις του εργοδότη

Σε όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως αριθμού εργαζομένων ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας.

- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 και πάνω εργαζόμενους ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας.
- Επιπλέον, στις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν μόλυβδο - αμιάντο - καρκινογόνες ουσίες - βιολογικούς παράγοντες και από την εκτίμηση των κινδύνων καταδεικνύεται κίνδυνος για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων, ανεξάρτητα από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται στην επιχείρηση, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες του γιατρού εργασίας.
- Ο εργοδότης προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του για παροχή Υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης, δύναται να επιλέξει μεταξύ των περιπτώσεων ανάθεσης των καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας:

ο σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ο σε άτομα εκτός της επιχείρησης

ο σε Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ) ή συνδυασμός μεταξύ αυτών των δυνατοτήτων.

- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους και εφ' όσον υπάγονται την κατηγορία επικινδυνότητας Γ όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του

Π.Δ.294/88, ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει ο ίδιος τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφαλείας, εφόσον επιμορφωθεί κατάλληλα.

ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Για τεχνικά έργα, που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή έχουν συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1.000 κυβικών μέτρων (μ³) και εφόσον για την εκτέλεση τους απαιτείται άδεια από την αρμόδια αρχή, τηρείται ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας. Το ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας χορηγείται από την επιθεώρηση εργασίας, φυλάσσεται στον τόπο του έργου και είναι στη διάθεση κάθε ατόμου που έχει έννομο συμφέρον, με ευθύνη του εργολάβου ή του υπεργολάβου ολόκληρου του έργου ή όταν δεν υπάρχουν αυτοί, του κυρίου του έργου. Υποχρέωση για ενημέρωση του ημερολογίου μέτρων ασφαλείας έχουν:

- ο επιβλέπων το έργο για ότι αφορά τις υποδείξεις, που έχει υποχρέωση να κάνει σύμφωνα με το νόμο 1396/1983 καθώς και τις παρατηρήσεις για την εφαρμογή τους,
- οι υπόχρεοι για τη διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών, που ορίζονται από τη νομοθεσία για ότι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών αυτών.

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Με το Π.Δ. 17/96 επεκτάθηκε η υποχρέωση ανάθεσης καθηκόντων Τεχνικού Ασφαλείας (ΤΑ) και στις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους.

Ο ΤΑ παρέχει στο εργοδότη γραπτές ή προφορικές υποδείξεις και συμβουλές σχετικά με θέματα υγιεινής και ασφάλειας και πρόληψης εργατικών ατυχημάτων. Οι γραπτές υποδείξεις καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο και ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπόγραφα αυτών των υποδείξεων.

Ειδικότερα ο Τεχνικός ασφαλείας:

- Συμβουλεύει όσον αφορά τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της εργασίας, την προμήθεια εξοπλισμού, την επιλογή και τον έλεγχο μέσων ατομικής προστασίας, την διαμόρφωση του περιβάλλοντος και των θέσεων εργασίας και γενικά για την οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας.
- Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων προ λειτουργίας και τις παραγωγικές διαδικασίες και τις μεθόδους εργασίας προ εφαρμογής και
- Επιβλέπει τις συνθήκες εργασίας και την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας και πρόληψης ατυχημάτων με τακτικές επιθεωρήσεις των θέσεων εργασίας, αναφορά στον εργοδότη για τυχόν παραλήψεις, με έρευνα των αιτιών των ατυχημάτων, επόπτευση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού, ενημέρωση των εργαζομένων για τον επαγγελματικό κίνδυνο και συμμετοχή στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Ο ΤΑ έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ο Συντονιστής Ασφάλειας & Υγείας της Εργασίας προβλέπεται από το ΠΔ 305/1996 και ορίζεται από τον ανάδοχο του έργου ή αν δεν υπάρχει αυτός από τον κύριο του έργου. Είναι επιφορτισμένος με τον συντονισμό των δραστηριοτήτων όλων των παραγόντων που εμπλέκονται στο έργο, με σκοπό την ενσωμάτωση της Ασφάλειας και Υγείας σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αφορούν την μελέτη, την κατασκευή και την χρήση του έργου.

Η νομοθεσία προβλέπει Συντονιστή κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου και κατά την εκτέλεση του έργου.

1. Ο Συντονιστής στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης:

- Είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση του Σχεδίου και του Φακέλου ασφαλείας και υγείας της εργασίας.

- Ενσωματώνει τις γενικές αρχές πρόληψης των κινδύνων κατά την εργασία σε όλες τις αρχιτεκτονικές, τεχνικές και οργανωτικές επιλογές της μελέτης, προκειμένου η αλληλεπίδραση των διαφόρων εργασιών στην ταυτόχρονη ή διαδοχική διεξαγωγή τους να μην εγκυμονεί κινδύνους για τους εργαζόμενους.

2. Ο Συντονιστής στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου:

- Αναπροσαρμόζει το Σχέδιο και τον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας.
- Συμβάλλει στην διαμόρφωση και προγραμματισμό των οργανωτικών και τεχνικών επιλογών των εργασιών, προκειμένου να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι τόσο για τους απασχολούμενους στο έργο, όσο και για όσους επηρεάζονται από αυτό (περίοικοι, διερχόμενοι, κλπ.).
- Συντονίζει με τον Τεχνικό Ασφάλειας και τον Γιατρό Εργασίας, την συνεργασία μεταξύ εργολάβων, υπεργολάβων και αυτοαπασχολούμενων για την διασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων.

Τα ονόματα των Συντονιστών Ασφάλειας και Υγείας της Εργασίας γνωστοποιούνται στην Επιθεώρηση Εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών.

ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι επιχειρήσεις που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από 50 εργαζόμενους (Π.Δ. 17/1996) έχουν υποχρέωση να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες Γιατρού Εργασίας (ΓΕ).

Ο ΓΕ παρέχει στο εργοδότη γραπτές ή προφορικές υποδείξεις και συμβουλές σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Οι γραπτές υποδείξεις καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο και ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπόγραφα αυτών των υποδείξεων.

Ειδικότερα ο ΓΕ:

- Συμβουλεύει όσον αφορά τις παραγωγικές διαδικασίες, την κατασκευή και συντήρηση εγκαταστάσεων, την λήψη μέτρων προστασίας, την διευθέτηση και διαμόρφωση του περιβάλλοντος και των θέσεων εργασίας καθώς και την οργάνωση υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών, σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
- Προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο της υγείας των εργαζομένων κατά την πρόσληψη τους και σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο κατά τις αλλαγές θέσεων εργασίας ή ανάλογα με τις απαιτήσεις του αρμόδιου επιθεωρητή εργασίας. Βάσει των ελέγχων και των ιατρικών εξετάσεων που διενεργεί εκτιμά την καταλληλότητα των εργαζομένων για τη συγκεκριμένη εργασία και εκδίδει βεβαιώσεις, τις οποίες κοινοποιεί στον εργοδότη.
- Επιβλέπει τις συνθήκες εργασίας και την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας και πρόληψης ατυχημάτων με τακτικές επιθεωρήσεις των θέσεων εργασίας, αναφορά στον εργοδότη για τυχόν παραλήψεις, με έρευνα των αιτίων των ασθενειών, ενημέρωση των εργαζομένων για τους κινδύνους της εργασίας τους και τους τρόπους πρόληψης και εκπαιδεύει ομάδα εργαζομένων στην παροχή πρώτων βοηθειών.

Ο ΓΕ έχει υποχρέωση να τηρεί το ιατρικό και επιχειρησιακό απόρρητο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 άτομα οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να συνιστούν επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, αποτελούμενη από εκλεγμένους αντιπροσώπους στην επιχείρηση.
- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 άτομα και πάνω οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να επιλέγουν εκπροσώπους, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας τους.
- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από 20 άτομα οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να διαβουλεύονται μεταξύ τους και να επιλέγουν με πλειοψηφία εκπρόσωπο τους για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία.

Ο εργοδότης οφείλει να θέτει στη διάθεση των εκπροσώπων των εργαζομένων, επαρκή άδεια με αποδοχές, καθώς και τα αναγκαία μέσα προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία. Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να

είναι μικρότερος από το ένα τρίτο (1/3) του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης του τεχνικού ασφάλειας.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Οι εργαζόμενοι έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας και να φροντίζουν ανάλογα με τις δυνατότητες τους για την ασφάλεια και την υγεία των ίδιων και των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις ενέργειες και παραλείψεις τους κατά την εργασία.

Ειδικότερα οι εργαζόμενοι οφείλουν:

- Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.
- Να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό τους.
- Να μην θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφάλειας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων.
- Να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη όλες τις καταστάσεις που παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία τους.
- Να διευκολύνουν τον εργοδότη, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των καθηκόντων ή απαιτήσεων, που επιβάλλονται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας στον εργοδότη για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.
- Να διευκολύνουν τον εργοδότη, ώστε να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητας τους.

ΣΑΥ - ΦΑΥ - ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ-ΦΑΥ) είναι αποτέλεσμα των ρυθμίσεων που εισήχθησαν με το Π.Δ.305/96 που ενσωμάτωσε την κοινοτική οδηγία «μόνιμα και κινητά εργοτάξια» στην εθνική νομοθεσία.

Το ΣΑΥ και το ΦΑΥ για μεν τα ιδιωτικά έργα υποβάλλονται στην πολεοδομία για την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενώ για τα δημόσια έργα αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση.

Το ΣΑΥ αποτελεί το εργαλείο του Συντονιστή αφ' ενός για να ενσωματώσει την πρόληψη σε θέματα ασφάλειας και υγείας σε όλες τις επιλογές της μελέτης του έργου και αφ' ετέρου για να συντονίσει και καθοδηγήσει τις εργασίες και όλους όσους εμπλέκονται κατά την εκτέλεση του έργου. Συνδέεται με:

Σύνταξη προδιαγραφών υλικών και μεθόδων εργασίας

Το χρονοδιάγραμμα του έργου

Την Διακήρυξη

Την ΓΕΣΥ και την ΕΣΥ

Τον προϋπολογισμό του έργου το ΣΑΥ αποσκοπεί στον εντοπισμό, την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που θα αντιμετωπίσουν οι εργαζόμενοι και τρίτοι που τυχόν επηρεάζονται κατά την κατασκευή του έργου. Περιγράφει και διευκρινίζει τους πιθανούς κινδύνους και τα μέτρα πρόληψής τους, λαμβάνοντας υπ' όψη τις ελάχιστες προβλέψεις της σχετικής νομοθεσίας.

Ο ΦΑΥ αποσκοπεί στον προσδιορισμό, πρόληψη και περιορισμό των κινδύνων των χρηστών του έργου κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες συντήρησης, μετατροπών, επισκευών κ.α. καθ' όλη την διάρκεια ζωής του έργου. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- το μητρώο του έργου, δηλαδή τα σχέδια και την τεχνική περιγραφή του έργου,
- οδηγίες, επισημάνσεις και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, που θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη κατά την μελλοντική χρήση του έργου, όπως εργασίες τακτικής και έκτακτης συντήρησης, επισκευών, καθαρισμών, μετατροπών και ακόμη και κατεδάφισης.

Η σύνταξη του ΦΑΥ ολοκληρώνεται μαζί με το έργο και παραδίδεται στον πελάτη.

Τα παραδείγματα σύνταξης ΣΑΥ και ΦΑΥ έχουν κατά καιρούς δοθεί και μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα βοηθήματα ως προς τον τύπο της κατάρτισης. Τέτοια παραδείγματα είναι η εγκύκλιος εφαρμογής του Π.Δ.305/96 και η εγκύκλιος εφαρμογής της ΥΑ του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ του 2001.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΩΣΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 2224/94, οι τεχνικοί επιθεωρητές εργασίας έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν χρηματικά πρόστιμα ως 8.800,00€ για κάθε παράβαση, να κάνουν προσωρινή διακοπή λειτουργίας των επιχειρήσεων για χρονικό διάστημα μέχρι 6 ημέρες και να εισηγούνται μέχρι και οριστική διακοπή της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν.2224/94 κάθε εργοδότης, παρασκευαστής ή κατασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής που παραβαίνει από πρόθεση τις διατάξεις της νομοθεσίας για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας τιμωρείται με φυλάκιση ή με χρηματική ποινή 300,00€ ή και με τις δύο ποινές.

Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από αμέλεια τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή.

Πίνακας 1: Β ΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ			
A/A	Αρ.	Τίτλος Νομοθετήματος	ΦΕΚ
1.	Β.Δ. 25-08-1920	Περί κωδικοποίησης των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων.	200 Α705-09-1920

2.	Π.Δ. 22-12-1933	Περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων.	406 Α' /29-12-1933
3.	Π.Δ. 14-03-1934	Περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και υπαλλήλων των πάσης φύσεως βιομηχανικών και βιοτεχνικών	112 Α722-03-1934
4.	Ν. 158/1975	Περί εργασίας επί ηλεκτρικών εγκαταστάσεων ευρισκομένων υπό τάσιν.	189 Α708-09-1975
5.	Π.Δ. 212/1976	Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις μεταφορικής ταινίας και προωθητάς 78 Α706-04-1976 εν γένει.	
6.	Π.Δ. 17/1978	Περί συμπληρώσεως του από 22/29.12.1933 Π. Δ/τος "περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων	3 Α712-01-1978
7.	Π.Δ. 95/1978	Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολουμένων εις εργασίας συγκολλήσεων.	20 Α717-02-1978
8.	Υ.Α. Α5/2375/78	Περί της χρήσεως κατασιγασμένων Αερόσφυρων	
9.	Υ.Α. 19846/79	Περί εφοδιασμού των αυτοκίνητων οχημάτων και τρίκυκλων μοτοσυκλετών με πυροσβεστήρες	Χ/Α/1979
10.	Π.Δ. 778/1980	Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών.	193Α726-08-1980
11.	Υ.Α. ΒΜ 5/30428/1980	Περί εγκρίσεως πρότυπης τεχνικής προδιαγραφής σημάσεως εκτελουμένων έργων σε οδούς 589Β730-06-1980 εκτός	
12.	Π.Δ. 1181/1981	Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εις Γενεύην το έτος 1960 υπ' αριθ. 115 Διεθνούς Συμβάσεως 195 Α724-07-1981 "περί προστασίας των	

13.	Π.Δ. 1073/1981	Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια έργων οικοδομών και	260 A716-09-1981
14.	Π.Δ. 329/1983	Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες του Συμβουλίου των Ε.,Κ. 67/548/ΕΟΚ, 69/81/ΕΟΚ,	118Α' και 140 A71983
15.	Υ.Α. ΒΜ 5/30058/1983	Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εντός κατοικημένων	121 B723-03-1983
16.	Ν. 1396/1983	Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά	126 A715-09-1983
17.	Ν. 1418/1984	Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων.	23 A729-02-1984
18.	Υ.Α. 130646/1984	Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.	154B719-03-1984
19.	Ν. 1430/1984	Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας "που αφορά τις διατάξεις ασφάλειας στην οικοδομική	49 A718-04-1984
20.	Υ.Α. ΙΙ-	Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών.	931B731-12-1984
21.	Ν. 1568/1985	Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.	177 A718-10-1985
22.	ΥΑ 470/85	Ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως σε	183/B/1985
23.	Υ.Α. 56206/1613/1986	Προσδιορισμός της ηχητικής εκπομπής των μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 79/113/ΕΟΚ, 81/1051/ΕΟΚ και 85/405/ΕΟΚ του	570B709-09-1986
24.	Π.Δ. 307/1986	Προστασία της Υγείας των Εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια	135 A729-08-1986
25.	ΠΔ 94/87	Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στην μεταλλικό Μόλυβδο και τις ενώσεις ιόντων του κατά την	54 A71987
26.	Π.Δ. 70α/1988	Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία.	31 A717-02-1988
27.	Π.Δ. 71/1988	Κανονισμός πυροπροστασίας των κτιρίων.	32 A717-02-1988
28.	Υ.Α. 7755/160/1988	Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις Βιομηχανικές - Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και αποθήκες 241 B722-04-1988 αυτών καθώς και	
29.	Π.Δ. 294/1988	Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις,	138 A721-06-1988
30.	Υ.Α. 88555/3293/1988	Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.	721 B704-10-1988

31.	Υ.Α. 69001/1921/1988	Έγκριση τύπου ΕΟΚ για την οριακή τιμή στάθμης θορύβου μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου και ειδικότερα των μηχανοκίνητων	751B718-10-1988
32.	ΕΛΟΤ 891/88	Συρματόσχοινα για ανυψωτικές συσκευές - Κώδικας πρακτικής για έλεγχο και απόρριψη.	
33.	Ν. 1837/1989	Για την προστασία των ανηλίκων κατά την απασχόληση και άλλες διατάξεις.	85 A723-03-1989
34.	ΥΑ 3046/89	Κτιριοδομικός Κανονισμός (Τροποποίηση ΥΑ49977/89 - ΦΕΚ 535/Β/89)	59Δ71989
35.	Π.Δ. 225/1989	Υγιεινή και Ασφάλεια στα Υπόγεια Τεχνικά Έργα.	106 A702-05-1989
36.	Π.Δ. 31/1990	Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης Τεχνικών έργων.	11 A705-02-1990
37.	Π.Δ. 70/1990	Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες.	31 A714-03-1990
38.	ΕΓΚ 130427/90	Αντιμετώπιση θερμικής καταπόνησης εργαζομένων κατά το Θέρος.	
39.	Π.Δ. 85/1991	Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους στο 38 A718-03-1991 θόρυβο κατά την	
40.	ΥΑ 8243/1113/91	Καθορισμός μέτρων και μεθόδων για την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος 138/Β/1991) από τις	
41.	Π.Δ. 157/1992	Επέκταση των διατάξεων των Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του Ν. 1568/85	74 A712-05-1992
42.	Ν. 2094/1992	Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.	182 A725-11-1992
43.	ΥΑ 18477/92	Καθορισμός επιτρεπόμενων ορίων εκπομπής Μονοξειδίου του Άνθρακα (CO) και Υδρογονανθράκων (H ₂) στα καυσαέρια των βενζινοκίνητων οδικών	558/Β/1992
44.	ΥΑ. Β 4373/1205/1993	Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την 89/686/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για την προσέγγιση των νομοθεσιών	187B723-03-1993
45.	Π.Δ. 77/1993	Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π. Δ/τος 307/86 (135/Α) σε	34 A718-03-1993
46.	ΥΑ 22/5/93	Συστάσεις για Κατεδαφίσεις Κτιρίων	Χ/Α/1993

47.	Υ.Α.	Κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων	756 B728-09-1993 16440/Φ.
48.	ΠΔ 377/93	Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις Οδηγίες 89/392/ΕΟΚ και 91/368/ΕΟΚ σχετικά με 160 Α71993 τις μηχανές.	
49.	Υ.Α. 14165/Φ17/373/93	Κανονισμός για την ασφαλή κατασκευή και κυκλοφορία των δοχείων πίεσης και των συσκευών αερίου.	673 Β71993
50.	Ν. 2229/1994	Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/1984 και άλλες διατάξεις.	138 Α731-08-1994
51.	Υ.Α. 378/1994	Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/ΕΟΚ	705 Β720-09-1994
52.	Π.Δ. 395/1994	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους	220 Α719-12-1994
53.	Π.Δ. 396/1994	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών	220 Α719-12-1994
54.	Π.Δ. 397/1994	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των	221 Α719-12-1994
55.	Π.Δ. 398/94	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής	221 Α794
56.	Π.Δ. 399/1994	Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την	221 Α719-12-1994
57.	ΥΑ 1014(ΦΟΡ)94	Έγκριση Κανονισμών Ακτινοπροστασίας.	216 Α72001
58.	Π.Δ. 105/1995	Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε	67 Α710-04-1995

59.	Π.Δ. 186/1995	Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις	97 A730-5-1995
60.	Π.Δ. 16/1996	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία	10 A718-01-1996
61.	Π.Δ. 17/1996	Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις	11 A718-01-1996
62.	Π.Δ. 18/1996	Τροποποίηση Π.Δ. 377/1993 σχετικά με τις μηχανές σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου	12 A718-01-1996
63.	Π.Δ. 305/1996	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε	212 A729-08-1996
64.	Π.Δ. 174/1997	Τροποποίηση π.δ. 186/1995 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση	150 A715-7-1997
65.	Π.Δ. 175/1997	Τροποποίηση π.δ. 70α/1988 "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία" (31/A) σε	150 A715-7-1997
66.	Π.Δ. 176/1997	Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών	150 A715-7-1997
67.	Π.Δ. 177/1997	Ελάχιστες προδιαγραφές για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες σε	150 A715-7-1997
68.	ΔΕΗ 22/8/97	Οδηγίες για πρόληψη ατυχημάτων στο δίκτυο της ΔΕΗ	
69.	Π.Δ. 62/1998	Μέτρα για την προστασία των νέων κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/3	67 A726-3-1998

ΤΥΠΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ:.....

Κατάσταση Ελέγχου Ασφάλειας & Υγείας: Εργοταξίου

Είδος Έργου:

Θέση:

	Έλεγχος	Παρατηρήσεις
Θέμα		
1	Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας	
2	Βιβλίο Γραπτών Υποδείξεων Τ.Α./Γ.Ε.	
3	Ειδικό Βιβλίο Ατυχημάτων	
4	Αρχείο ιατρικών εξετάσεων	
5	Εκπαίδευση Προσωπικού σε ΕΥΑ	
6	Εκπαίδευση Προσωπικού σε Α' Βοήθειες	
7	Φαρμακείο (ύπαρξη, πληρότητα)	
8	Πίνακας Τηλεφώνων Έκτακτης Ανάγκης	
9	Επαρκείς Προμήθειες Νερού	
10	Πόσιμο Νερό	
11	Επαρκείς Χώροι Απόθεσης απορριμμάτων	
12	Επαρκείς Χώροι Υγιεινής	
13	Μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων	
14	Κράνη Ασφαλείας	
15	Υποδήματα Ασφαλείας-Γαλότσες	
16	Ωτοασπίδες (εφόσον απαιτούνται)	
17	Μάσκες για σκόνη (εφόσον απαιτούνται)	
18	Γυαλιά Ασφαλείας (εφόσον απαιτούνται)	
19	Ζώνες Ασφαλείας (εφόσον απαιτούνται)	
20	Προστασία από πτώσεις: Δίχτυα ζώνες	
21	Πυροσβεστικά Μέσα	
22	Ασφαλής Αποθήκευση-Χρήση Εύφλεκτων	
23	Ασφαλής Αποθήκευση-Χρήση Εκρηκτικών	
24	Προστασία από Ηλεκτρισμό (παροχές κλπ.)	
25	Σκάλες, Σκαλωσιές και Κιγκλιδώματα	
26	Έλεγχος Οχημάτων: Βιβλία Αυτοκινήτων	
27	Άδεια Οδήγησης Οδηγών-Χειριστών	
28	Καταλληλότητα: φώτα, ηχητικό σήμα, φλας, φρένα (πυροσβεστήρας, τρίγωνο)	
29	Σήμανση Κινδύνων Εργοταξίου	
30	Σήμανση Κυκλοφορίας Εντός Εργοταξίου	
31	Σήμανση Κυκλοφορίας Εκτός Εργοταξίου	
32	Φωτισμός-Ασφάλεια ηλεκτρ. Εγκατάστασης	
33	Φωτισμός-Επάρκεια Στάθμης Φωτισμού	
34	Σχέδιο & Φάκελος Α&Υ (ΣΑΥ & ΦΑ Υ)	
35	Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης	
36	Μελέτη Μέτρων Υγιεινής & Ασφάλειας	
	Υπεύθυνος Μηχανικός Ασφαλείας*	Ονοματεπώνυμο
	Υπεύθυνος Γιατρός Εργασίας*	
	Συντονιστής Ασφάλειας	

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΑΥ και ΦΑΥ

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στο να προσδιορίσει, προλάβει και περιορίσει τους κινδύνους για τους εργαζόμενους που θα απασχοληθούν κατά την εκτέλεση του έργου. Επομένως, πρέπει το ΣΑΥ να συντάσσεται αρχικά με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προσοχή και πληρότητα και στη συνέχεια να αναπροσαρμόζεται και συμπληρώνεται πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου, αλλά και πριν από κάθε φάση του έργου ανάλογα με την εξέλιξη των εργασιών, έτσι ώστε πάντα να είναι επικαιροποιημένο και κατάλληλο.

Το ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη των κινδύνων κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου. Δηλαδή στο ΦΑΥ δεν αναγράφονται μέτρα πρόληψης για την προστασία των εργαζομένων κατά την εκτέλεση του έργου, αλλά στοιχεία και οδηγίες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη μετέπειτα ζωή του έργου, όταν γίνονται εργασίες π.χ. συντήρησης, μετατροπής, κλπ. Επομένως, ο ΦΑΥ πρέπει να αναπροσαρμόζεται κατά την πορεία εκτέλεσης του έργου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που επέρχονται στο έργο, ώστε μετά την ολοκλήρωση του έργου να είναι πλήρες και με όλα τα "ως κατεσκευάσθη" στοιχεία και τις χρήσιμες οδηγίες.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΑΥ και ΦΑΥ

Το ΣΑΥ και ΦΑΥ απαιτείται να έχουν συνταχθεί πριν την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου και να φυλάσσονται στο εργοτάξιο, ώστε να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών (υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασίας). Για τα έργα που δεν έχουν ακόμα πάρει οικοδομική άδεια τα ΣΑΥ και ΦΑΥ συντάσσονται κατά τη μελέτη του έργου και υποβάλλονται στις αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες σαν αναπόσπαστο τμήμα των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της οικοδομικής άδειας. Οι πολεοδομικές υπηρεσίες θεωρούν τα ΣΑΥ και ΦΑΥ, τα οποία αποτελούν πλέον προϋπόθεση για να εκδοθεί η άδεια.

Φυσικά για τα δημόσια έργα, όταν δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας, το ΣΑΥ και ΦΑΥ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση.

Σχετικά με:

- τις προϋποθέσεις εκπόνησης του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και κατάρτισης του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) και
- τις διαδικασίες αποδοχής τους στο στάδιο μελέτης και κυρίως στο στάδιο κατασκευής των έργων,

που προβλέπονται από την Νομοθεσία εκτέλεσης Δημοσίων Έργων και εκπόνησης μελετών και ειδικότερα, έχοντας υπόψη :

α) Το Ν 1418/84 (ΦΕΚ 23/Α/84) “Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων”, όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα και ιδιαίτερα το άρθρο 8 “Αυξομειώσεις εργασιών, νέες εργασίες”, παρ.1 και 2.

β) Το ΠΔ 305/96 (ΦΕΚ 212/Α/1996) “Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ” και ιδιαίτερα το άρθρο 3 “Υποχρέωση απασχόλησης συντονιστών. Σχέδιο και φάκελος ασφάλειας και υγείας. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση”, παρ. 3, 8 και 9.

γ) Την Υ.Α ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (ΦΕΚ 266/Β/2001) “Πρόληψη εργασιακού κινδύνου κατά τη μελέτη του έργου” και ιδιαίτερα το άρθρο 3, παρ. 3.

δ) Την Υ.Α ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 (ΦΕΚ 686/Β/2001) “Καθιέρωση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ), ως απαραίτητων στοιχείων για την έγκριση μελέτης στο στάδιο της οριστικής μελέτης ή και της μελέτης εφαρμογής σε κάθε Δημόσιο Έργο”.

ε) Την Υ.Α ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (ΦΕΚ 16/Β/2003) “Πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή Δημοσίων Έργων (ΣΑΥ και ΦΑΥ)” και ειδικότερα την παρ. 2.9.

στ) Τον Ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42/Α/2005) “Συμβάσεις μελετών Δημοσίων Έργων και Παροχής Υπηρεσιών” και ειδικότερα το άρθρο 31, παρ. 5.

ζ) Τον Ν. 3621/2007 (ΦΕΚ 279/Α/2007) “Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης, Κατασκευής, Χρηματοδότησης, Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Αυτοκινητόδρομου Ελευσίνα - Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Τσακώνα και άλλες διατάξεις” και ειδικότερα το άρθρο τέταρτο, παρ. 1 και 2.

η) Το Π.Δ 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α/2007) "Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, κλπ" και ειδικότερα το άρθρο 25, παρ. 4. και

θ) Το έγγραφο με αρ. πρωτ. 5802/Γ.Φ/2007 του Νομικού συμβούλου του ΥΠΕΧΩΔΕ περί Σχεδίου και Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας Δημοσίων Έργων

- Το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ να ελέγχονται ως προς το περιεχόμενό τους κλπ από τα εντεταλμένα όργανα που εγκρίνουν τις μελέτες, και στην εγκριτική Απόφαση καθώς και στην Βεβαίωση Παραλαβής του κάθε σταδίου εκπόνησης της μελέτης, να αναφέρεται ρητά ο ανωτέρω έλεγχος.
- Το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ, που έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με τις παραπάνω διαδικασίες στο στάδιο της οριστικής μελέτης ή της μελέτης εφαρμογής, θα ισχύουν και κατά το στάδιο της κατασκευής του έργου, υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχει τροποποιηθεί η μελέτη του έργου της οποίας αποτελούν μέρος. Σχετικά σημειώνεται ότι το άρθρο 3, παρ. 3 της Υ.Α ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001, σύμφωνα με την οποία το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης και υποβάλλονται για έγκριση στην αρμόδια υπηρεσία του ΚτΕ, εφαρμόζεται σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στην μεταγενέστερη Υ.Α ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001.

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας(ΦΑΥ), αναπροσαρμόζονται όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 3, παρ. 9 του ΠΔ 305/96 και της παρ.2.9 της Υ.Α ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 και συνυποβάλλονται προς έγκριση μαζί με:

- την τροποποίηση της αρχικής μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 31, παρ.5 του Ν.3316/2005 ή
- την μελέτη, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την σύνταξη Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών (ΑΠΕ), όταν σε αυτόν καλύπτονται από τα απρόβλεπτα, δαπάνες εργασιών που εμπίπτουν στο άρθρο 8, παρ. 2 του Ν. 1418/84, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο τέταρτο, παρ. 1 του Ν. 3621/2007.

Στις περιπτώσεις εκτέλεσης νέων εργασιών, που εμπίπτουν στο άρθρο 8, παρ.1 του Ν.1418/84, οι οποίες δεν προβλέπονται στην εγκεκριμένη μελέτη με βάση την οποία δημοπρατήθηκε το έργο, το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ, εφόσον είναι απαραίτητο, αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, παρ. 9 του ΠΔ 305/96 και της παρ.2.9 της Υ.Α ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002, προκειμένου να περιλάβουν και την εκτέλεση των εργασιών αυτών.

Η αναθεώρηση, επικαιροποίηση ή συμπλήρωση μελετών που υλοποιούνται πριν από τη διαδικασία δημοπράτησης των έργων (που εμπίπτουν στο άρθρο τέταρτο, παρ. 2 του Ν 3621/2007) είναι προφανές ότι θα πρέπει να συνοδεύεται από αναθεωρημένα αναλόγως ΣΑΥ και ΦΑΥ.

"Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ"

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. των άρθρων 1 (παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5) και 3 του Ν. 1338/83 "Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου" (34/Α) που τροποποιήθηκαν αντιστοίχως με το άρθρο 6 του Ν. 1440/84 "Συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού EURATOM" (70/Α) και με το άρθρο 65 του Ν. 1892/90 "Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" (101/Α) και

β. της παραγράφου 2 του άρθρου δευτέρου του Ν.2077/92 "Κύρωση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην τελική Πράξη" (136/Α).

2. Τις διατάξεις των άρθρων 1 (παράγραφος 3) και 36 του Ν.1568/85 "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (177/Α).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 1836/89 "Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις" (79/Α).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 2224/94 "Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις" (112/Α).

5. Την αριθμό. 15/5121994 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.

6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 27/96 "Συγχώνευση των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης" (19/Α).

7. Την αριθμό. 551/1995 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης,

Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Ανάπτυξης αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Αντικείμενο Πεδίο Εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1992 (ΕΕΛ 245/26892) "Σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια" (όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 (παράγραφος 1) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ).

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2.

3. Οι γενικές και ειδικές διατάξεις για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν εφαρμόζονται πλήρως στα εργοτάξια με την επιφύλαξη των πλέον δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στο παρόν προεδρικό διάταγμα.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ" (721/Β) που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 1836/89.

5. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

α. Στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας.

β. Στο οικιακό υπηρετικό προσωπικό.

γ. Στις δραστηριότητες γεωτρήσεων και εξόρυξης στις εξορυκτικές βιομηχανίες κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 της απόφασης 74/326/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1974 περί επεκτάσεως της αρμοδιότητας του μονίμου οργάνου για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας στα ανθρακωρυχεία στο σύνολο των εξορυκτικών βιομηχανιών.

Στις περιπτώσεις των εδαφίων α και β πρέπει να εξασφαλίζεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η ασφάλεια και η υγεία του εν λόγω προσωπικού, εν όψει των στόχων του παρόντος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νοούνται ως:

1. Προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο, που στο εξής αποκαλείται "εργοτάξιο": Κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται εργασίες οικοδομικές ή/και πολιτικού μηχανικού και γενικά εκτελείται τεχνικό έργο. Στο παράρτημα Ι του άρθρου 12 περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος τέτοιων εργασιών.

2. Κύριος του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

3. Ανάδοχος: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η μελέτη ή/και η εκτέλεση ή/και η επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου.

Ο ορισμός του αναδόχου εξειδικεύεται για τις ανάγκες του παρόντος διατάγματος μεταξύ ενός ή περισσότερων παραγόντων του έργου κατά περίπτωση ως εξής:

α. Εργολάβος: Πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό και προκειμένου για δημόσια έργα ο ανάδοχος, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 3 του Ν. 1418/84.

β. Υπεργολάβος: Πρόσωπο που συμβάλλεται με εργολάβο και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό. Ως υπεργολάβος θεωρείται επίσης και το πρόσωπο που συμβάλλεται με άλλον υπεργολάβο και αναλαμβάνει σύμφωνα με τα παραπάνω την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του.

γ. Μελετητής: Πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου ή τον εργολάβο και εκπονεί τη μελέτη του έργου.

4. Εργοδότης: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και εν προκειμένω οι παράγοντες του έργου που αναφέρονται στα εδάφια (α) και (β)

της προηγούμενης παραγράφου, μη αποκλειομένου και του κυρίου του έργου όταν αυτός συνδέεται απευθείας με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο.

5. Εργαζόμενος: Κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκουμένων και των μαθητευομένων.

6. Εκπρόσωπος των εργαζομένων: Κάθε εκλεγμένο άτομο, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του Ν.1568/85, το Π.Δ. 315/87 "Σύσταση ΕΥΑΕ σε εργοτάξια οικοδομών και εν γένει τεχνικών έργων", τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 του Ν. 1767/88 "Συμβούλια εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις κύρωση της 135 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας" (63/A), και τα άρθρα 2 (παράγραφος 4) και 3 του Π.Δ. 17/96 "Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ" (11/A), για να εκπροσωπεί τους εργαζόμενους, όσον αφορά τα ζητήματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία.

7. Αυτοαπασχολούμενος: Κάθε άτομο, εκτός εργοδοτών και εργαζομένων όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 (παράγραφοι 4 και 5) του Π.Δ. 17/96, το οποίο με την επαγγελματική του δραστηριότητα συμβάλλει στην εκτέλεση του έργου.

8. Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στη παράγραφο 2 του άρθρου 5.

9. Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου, αναθέτει τα καθήκοντα που προβλέπονται στη παράγραφο 3 του άρθρου 6.

Άρθρο 3

Υποχρέωση απασχόλησης συντονιστών.

1. Για εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία ορίζεται ένας ή περισσότεροι συντονιστές σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου, σύμφωνα με τη παράγραφο 8 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

2. Για εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία ορίζεται ένας ή περισσότεροι συντονιστές σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου, σύμφωνα με τη παράγραφο 9 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

3. Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου μεριμνά για την εκπόνηση σχεδίου ασφάλειας και υγείας και για την κατάρτιση φακέλου ασφάλειας και υγείας.

4. Η υποχρέωση εκπόνησης σχεδίου ασφάλειας και υγείας υπάρχει:

α. Σε κάθε περίπτωση που σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου απαιτείται συντονιστής σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου.

β. Όταν οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεσθούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους όπως αυτές απαριθμούνται στο παράρτημα II του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος.

γ. Όταν απόκειται εκ των προτέρων γνωστοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου.

5. Στο σχέδιο ασφάλειας και υγείας περιγράφονται και διευκρινίζονται:

α. Οι κανόνες που θα εφαρμόζονται στο εργοτάξιο, αφού ληφθούν υπόψη οι τυχόν δραστηριότητες εκμετάλλευσης που διεξάγονται στον τόπο του έργου.

β. Ειδικά μέτρα για τις εργασίες που περιλαμβάνονται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες του παραρτήματος II του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος.

6. Το σχέδιο ασφάλειας και υγείας πρέπει επίσης να περιλαμβάνει στοιχεία για:

α. Την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

β. Την ανάλυση πορείας κατασκευής σε φάσεις.

γ. Την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου.

δ. Την ανάλυση μεθόδων εργασίας κατά φάσεις.

ε. Τον καθορισμό χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής ακρήστων.

στ. Τις συνθήκες αποκομιδής επικίνδυνων υλικών.

ζ. Τη διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α` βοηθειών.

η. Τη μελέτη κατασκευής ικριωμάτων όταν δεν περιγράφονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

7. Ο φάκελος ασφάλειας και υγείας περιλαμβάνει:

α. Το μητρώο του έργου, δηλαδή τα σχέδια και την τεχνική περιγραφή του έργου.

β. Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, όπως εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού, κ.λπ. Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού κ.λπ.), στην πυρασφάλεια κ.λπ.

8. Το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την έκδοση οικοδομικής αδείας του έργου. Προκειμένου για δημόσια έργα και εφόσον δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής αδείας, το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση.

9. Το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας ανά προσαρμόζονται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται πριν την έναρξη των εργασιών στην αναπροσαρμογή του σχεδίου ασφάλειας και υγείας, ενώ μετά το πέρας των εργασιών στην αναπροσαρμογή του φακέλου ασφάλειας και υγείας, ώστε αυτός να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε.

10. Κατά την εκτέλεση του έργου το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του εργολάβου ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει του κυρίου του έργου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

11. Μετά την αποπεράτωση του έργου ο φάκελος ασφάλειας και υγείας συνοδεύει το έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του κυρίου του έργου. Σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας ή διάσπασης κατόπιν πώλησης σε επί μέρους ιδιοκτήτες, ο νέος ιδιοκτήτης ή ο κάθε επί μέρους ιδιοκτήτης αντίστοιχα μεριμνά, ώστε να περιέρχεται στη διάθεσή του ακριβές αντίγραφο του φακέλου ασφάλειας και υγείας.

12. Προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και όταν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου πρέπει να διαβιβάζει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών την εκ των προτέρων γνωστοποίηση που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος.

13. Η εκ των προτέρων γνωστοποίηση πρέπει να αναρτάται κατά τρόπο εμφανή στο εργοτάξιο και, εάν χρειάζεται, να ενημερώνεται.

14. Επεκτείνεται η υποχρέωση τήρησης Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 του ν.1396/83 "Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφάλειας στις οικοδομές και λοιπά τεχνικά έργα" (126/Α), σε όλα τα εργοτάξια που απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4

Γενικές αρχές πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου.

1. Κατά τα στάδια σύλληψης, επεξεργασίας και εκπόνησης της μελέτης του έργου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τους μελετητές σε συνεργασία με τον εργολάβο και υπεργολάβο ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχουν με τον κύριο του έργου οι γενικές αρχές πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας που αναφέρονται στο άρθρο 7 του Π.Δ. 17/96 ιδίως:

α. Για τις αρχιτεκτονικές, τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά.

β. Για την πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διαφόρων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας.

2. Λαμβάνεται επίσης υπόψη κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο, το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας που καταρτίζονται ή αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 5

Προσόντα και καθήκοντα των συντονιστών κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου.

1. Τα προσόντα των συντονιστών κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου είναι αυτά που σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις παρέχουν το δικαίωμα υπογραφής της συγκεκριμένης μελέτης.
2. Οι συντονιστές που ορίζονται για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου:
 - α. Συντονίζουν την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του παρόντος διατάγματος.
 - β. Καταρτίζουν ή αναθέτουν την κατάρτιση του σχεδίου ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος.
 - γ. Καταρτίζουν τον φάκελο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος.
3. Την ευθύνη για τυχόν παράλειψη κατάρτισης του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας έχει το πρόσωπο που όρισε τον συντονιστή.

Άρθρο 6

Προσόντα και καθήκοντα των συντονιστών κατά την εκτέλεση του έργου.

1. Τα προσόντα των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι αυτά που προβλέπονται και για τους τεχνικούς ασφάλειας στο Π.Δ. 294/88 "Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφάλειας κ.λπ." (138/A), καθώς και στις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.
2. Στους συντονιστές ασφάλειας και υγείας είναι δυνατόν να ανατεθούν το έργο και οι αρμοδιότητες του τεχνικού ασφάλειας σύμφωνα με το Ν. 1568/85. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος απασχόλησης δεν συμψηφίζεται, αλλά υπολογίζεται και εκτελείται ανεξάρτητα.
3. Οι συντονιστές που ορίζονται για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου:

α. Συντονίζουν την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφάλειας στις τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές, προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά και στην πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διαφόρων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας.

β. Συντονίζουν την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων μεριμνώντας ώστε οι εργολάβοι και υπεργολάβοι και, εάν αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των εργαζομένων, οι αυτοαπασχολούμενοι:

i) να εφαρμόζουν με συνέπεια τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 8 του παρόντος διατάγματος και

ii) όποτε απαιτείται, να εφαρμόζουν το σχέδιο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος.

γ. Αναπροσαρμόζουν ή μεριμνούν ώστε να αναπροσαρμοστεί το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας σύμφωνα με τη παράγραφο 9 του άρθρου 3 του παρόντος διατάγματος.

δ. Οργανώνουν μαζί με τον τεχνικό ασφάλειας και το γιατρό εργασίας τη συνεργασία, μεταξύ των εργολάβων και υπεργολάβων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που διαδέχονται ο ένας τον άλλον στο εργοτάξιο, και το συντονισμό των δραστηριοτήτων για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, καθώς και την αμοιβαία ενημέρωσή τους σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 7 (παράγραφος 9) του Π.Δ. 17/96, όταν πολλές επιχειρήσεις μοιράζονται τον ίδιο χώρο εργασίας, μεριμνώντας για τη συμμετοχή εφόσον υπάρχει ανάγκη των αυτοαπασχολούμενων.

ε. Συντονίζουν την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών.

στ. Λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπεται η είσοδος στο εργοτάξιο μόνο στα πρόσωπα που έχουν τη σχετική άδεια.

ζ. Συνεργάζονται με τον τεχνικό ασφάλειας και το γιατρό εργασίας καθόλη τη διάρκεια απασχόλησης στο εργοτάξιο και ζητούν τη γνώμη τους κάθε φορά που κρίνουν απαραίτητο.

Άρθρο 7

Ευθύνες παραγόντων του έργου.

1. Τα πρόσωπα που αναθέτουν στους συντονιστές να εκτελέσουν τα καθήκοντα που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6 του παρόντος διατάγματος δεν απαλλάσσονται από τις ευθύνες τους στον τομέα αυτό.
2. Η εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 του παρόντος διατάγματος και της προηγούμενης παραγράφου δεν επηρεάζει την αρχή της ευθύνης του εργοδότη που προβλέπεται στο Π.Δ. 17/96.

Άρθρο 8

Γενικές υποχρεώσεις των εργοδοτών

1. Κατά την εκτέλεση του έργου, οι προβλεπόμενες από το άρθρο 7 του Π.Δ. 17/96 γενικές αρχές πρόληψης, βάσει των οποίων οι εργοδότες στα πλαίσια των ευθυνών τους λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων, εφαρμόζονται κυρίως όσον αφορά:

- α. Τη διατήρηση του εργοταξίου σε ικανοποιητική κατάσταση από άποψη τάξης και υγιεινής.
- β. Την επιλογή της τοποθέτησης των θέσεων εργασίας, εν όψει των συνθηκών πρόσβασης στις θέσεις αυτές, καθώς και τον καθορισμό των οδών ή ζωνών μετακίνησης ή κυκλοφορίας.
- γ. Τις συνθήκες μεταφοράς των διαφόρων υλικών.
- δ. Την τακτική συντήρηση, τον έλεγχο πριν από την έναρξη της λειτουργίας και τον περιοδικό έλεγχο των εγκαταστάσεων και των μηχανικών διατάξεων, ώστε να αποφεύγονται οι ατέλειες που θα μπορούσαν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.
- ε. Την οριοθέτηση και τη διευθέτηση των ζωνών αποθήκευσης και εναπόθεσης των διαφόρων υλικών, ειδικότερα εφόσον πρόκειται για επικίνδυνα υλικά ή ουσίες.
- στ. Τις συνθήκες αποκομιδής των επικίνδυνων υλικών που χρησιμοποιήθηκαν.

ζ. Την αποθήκευση και τη διάθεση ή την αποκομιδή των απορριμμάτων και των άχρηστων υλικών.

η. Την αναπροσαρμογή, ανάλογα με την πορεία των εργασιών στο εργοτάξιο, της πραγματικής διάρκειας για τα διάφορα είδη ή στάδια εργασίας.

θ. Τη συνεργασία μεταξύ των εργοδοτών και των αυτοαπασχολουμένων.

ι. Τις αλληλεπιδράσεις με δραστηριότητες εκμετάλλευσης στο χώρο μέσα ή κοντά στον οποίο έχει εγκατασταθεί το εργοτάξιο.

2. Για να διαφυλάξουν την ασφάλεια και την υγεία στο εργοτάξιο, και υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος διατάγματος οι εργολάβοι και υπεργολάβοι.

α. Λαμβάνουν μέτρα σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος, ιδίως κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

β. Λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας.

3. Ανάλογες υποχρεώσεις με αυτές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 του Ν. 1396/83 έχει και ο κύριος του έργου.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις άλλων ομάδων προσώπων

1. Για την ασφάλεια και τη διαφύλαξη της υγείας στο εργοτάξιο οι αυτοαπασχολούμενοι καθώς επίσης και οι εργολάβοι και υπεργολάβοι όταν ασκούν οι ίδιοι επαγγελματική δραστηριότητα στο εργοτάξιο:

α. Έχουν όλες τις υποχρεώσεις των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 13 του Π.Δ. 17/96.

β. Έχουν όλες τις υποχρεώσεις των εργοδοτών που ορίζονται στο Π.Δ. 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" (220/A).

γ. Έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 4 (παράγραφοι 1 έως και 6) και 5 του Π.Δ. 396/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/656/ΕΟΚ" (220/A).

δ. Λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις των τεχνικών ασφάλειας, των γιατρών εργασίας και των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας ως προς το αντικείμενο αρμοδιότητας του καθενός.

2. Επιπρόσθετα οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν κατ' αναλογία.

α. Όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τους εργοδότες όταν μοιράζονται τον ίδιο χώρο εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 (παράγραφος 9) του Π.Δ. 17/96.

β. Τις γενικές υποχρεώσεις του άρθρου 8 (παράγραφοι 1 και 2 εδάφιο α) του παρόντος διατάγματος.

γ. Την υποχρέωση εφαρμογής του παραρτήματος IV του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 10

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Στα πλαίσια της ενημέρωσης των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του Π.Δ. 17/96, οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους ενημερώνονται για όλα τα μέτρα τα σχετικά με την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων που προβλέπονται από το παρόν προεδρικό διάταγμα.

2. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι κατανοητές για τους εργαζόμενους τους οποίους αφορούν.

Άρθρο 11

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Στα πλαίσια της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 10 του Π.Δ. 17/96, οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους και

διευκολύνουν τη συμμετοχή τους, για τα θέματα που καλύπτονται από τα άρθρα 6 και 8 του παρόντος διατάγματος, προβλέποντας κάθε φορά που αυτό καθίσταται αναγκαίο, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των κινδύνων και το μέγεθος του εργοταξίου, τον κατάλληλο συντονισμό μεταξύ των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους στις επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν τις δραστηριότητές τους στον τόπο εργασίας.

Άρθρο 12

Προσάρτηση παραρτημάτων

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος:

1. Το παράρτημα I που αναφέρεται στο άρθρο 2 (παράγραφος 1) του παρόντος διατάγματος.
2. Το παράρτημα II που αναφέρεται στο άρθρο 3 (παράγραφοι 4 και 5) του παρόντος διατάγματος.
3. Το παράρτημα III που αναφέρεται στο άρθρο 3 (παράγραφος 12) του παρόντος διατάγματος.
4. Το παράρτημα IV που αναφέρεται στα άρθρα 8 (παράγραφος 2 εδάφιο α) και 9 (παράγραφος 2 εδάφιο γ) του παρόντος διατάγματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. Εκσκαφές
2. Χωματοουργικές εργασίες
3. Κατασκευές
4. Συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση προκατασκευασμένων στοιχείων
5. Διαμόρφωση ή εξοπλισμός

6. Μετατροπές
7. Ανακαινίσεις
8. Επισκευές
9. Διαλύσεις
10. Κατεδαφίσεις
11. Έκτακτη συντήρηση
12. Τακτική συντήρηση - Εργασίες βαφής και καθαρισμού
13. Εξυγίανση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 4 ΚΑΙ 5 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε κινδύνους καταπλάκωσης, βύθισης σε άμμο/λάσπη ή πτώσης από ύψος, οι οποίοι επιδεινώνονται ιδιαίτερα από τη φύση της δραστηριότητας ή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται ή από το περιβάλλον της θέσης εργασίας ή του έργου.
2. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε χημικές ή βιολογικές ουσίες οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή για τις οποίες απαιτείται ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
3. Εργασίες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες απαιτούν τον καθορισμό ελεγχόμενων ή επιτηρουμένων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 20 της ΚΥΑ Α2 στ/1539/13585 "Βασικοί κανόνες προστασίας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που

προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 80/836/ΕΥΡΑΤΟΜ της 15ης Ιουλίου 1980 και 84/467/ΕΥΡΑΤΟΜ της 3ης Σεπτεμβρίου 1984" (280/B).

4. Εργασίες κοντά σε ηλεκτρικούς αγωγούς υψηλής και μέσης τάσης.
5. Εργασίες σε μέρη όπου υπάρχει κίνδυνος πνιγμού.
6. Φρέατα, υπόγειες χωματουργικές εργασίες και σήραγγες.
7. Εργασίες καταδύσεων με αναπνευστική συσκευή.
8. Εργασίες με θάλαμο πεπιεσμένου αέρα.
9. Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών υλών.
10. Εργασίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 12 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. Ημερομηνία διαβίβασης:
2. Ακριβής διεύθυνση του εργοταξίου:
3. Αριθμός αδείας (ή έγκρισης για τα δημόσια έργα που δεν απαιτείται άδεια):
4. Κύριος(οι) του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
5. Είδος του έργου:
6. Ανάδοχος(οι) [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
7. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:

8. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:

9. Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των εργασιών στο εργοτάξιο:

10. Προβλεπόμενη διάρκεια του εργοταξίου:

11. Προβλεπόμενος μέγιστος αριθμός εργαζομένων στο εργοτάξιο:

12. Προβλεπόμενος αριθμός εργολάβων, υπεργολάβων και αυτοαπασχολουμένων στο εργοτάξιο:

13. Στοιχεία των επιχειρήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

[άρθρο 8 παράγραφος 2 εδάφιο (α) και άρθρο 9 παράγραφος 2 εδάφιο (γ)]

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που αυτό απαιτείται από τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου ή της δραστηριότητας, από τις περιστάσεις ή από ενδεχόμενο κίνδυνο.

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, ο όρος "χώροι" καλύπτει, μεταξύ άλλων, και τα παραπήγματα.

ΜΕΡΟΣ Α

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

1. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα

1.1. Τα υλικά, και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε κατά τις μετακινήσεις να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.

1.2. Η πρόσβαση στις στέγες ή σε οποιαδήποτε άλλη επιφάνεια κατασκευασμένη από υλικά μη επαρκούς αντοχής επιτρέπεται μόνον εφόσον παρέχεται ο αναγκαίος εξοπλισμός ή τα κατάλληλα μέσα προκειμένου η εργασία να διεξαχθεί κατά τρόπο ασφαλή.

2. Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας

2.1. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να χρησιμοποιούνται ούτως ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης και να παρέχουν στους εργαζόμενους την απαραίτητη προστασία κατά των κινδύνων ηλεκτροπληξίας από άμεση ή έμμεση επαφή.

2.2. Κατά το σχεδιασμό, την κατασκευή, την επιλογή του υλικού και των διατάξεων προστασίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το είδος και η ισχύς της διανεμόμενης ενέργειας, η επίδραση εξωτερικών παραγόντων και η τεχνική ικανότητα των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.

3. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

3.1. Οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να παραμένουν ελεύθερες και να οδηγούν με το συντομότερο δυνατό τρόπο σε ασφαλή περιοχή.

3.2. Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας θα πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται γρήγορα και υπό συνθήκες μέγιστης ασφάλειας για τους εργαζόμενους.

3.3. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις του εργοταξίου και των χώρων εργασίας, καθώς και από το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται εκεί.

3.4. Οι ειδικές οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ" (67/A). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.

3.5. Οι οδοί διαφυγής, οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σ' αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή

3.6. Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης.

4. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση

4.1. Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου και τις διαστάσεις και τη χρήση των χώρων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών και υλικών καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, πρέπει να προβλέπεται επαρκής αριθμός κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων και, εφόσον χρειάζεται, ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματος συναγερμού.

4.2. Τα εν λόγω πυροσβεστικά μέσα, οι ανιχνευτές πυρκαγιάς και τα συστήματα συναγερμού πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά. Πρέπει να πραγματοποιούνται δοκιμές και ασκήσεις κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

4.3. Τα μη αυτόματα (χειρωνακτικά) πυροσβεστικά μέσα πρέπει να είναι εύκολα προσιτά, εύχρηστα και να επισημαίνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ" (67/A). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.

5. Αερισμός

5.1. Λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι, πρέπει να προβλέπεται η παροχή καθαρού αέρα σε επαρκείς ποσότητες.

5.2. Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση αερισμού, πρέπει να τηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να μην εκθέτει τους εργαζόμενους σε ρεύματα αέρα που βλάπτουν την υγεία.

5.3. Πρέπει να προβλέπεται σύστημα ελέγχου για την αναγγελία των βλαβών, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργαζομένων.

6. Έκθεση σε ειδικούς κινδύνους

6.1. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να εκτίθενται σε ηχοστάθμες βλαβερές για την υγεία τους ούτε σε εξωτερικές βλαβερές επιδράσεις (π.χ. αέρια, ατμοί, σκόνης).

6.2. Εάν οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εισέρχονται σε ζώνες όπου ο αέρας ενδέχεται να περιέχει τοξικές ή βλαβερές ουσίες, να έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε οξυγόνο ή, τέλος, να είναι εύφλεκτος, ο αέρας εντός των ζωνών αυτών πρέπει να ελέγχεται και πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε κινδύνου.

6.3. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να εκτίθενται σε επικίνδυνη ατμόσφαιρα κλειστού χώρου και πρέπει τουλάχιστον να παρακολουθούνται συνεχώς από έξω και να λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες προφυλάξεις προκειμένου να μπορεί να τους παρασχεθεί αποτελεσματική και άμεση βοήθεια.

7. Θερμοκρασία

Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας, τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και τις κλιματολογικές συνθήκες των εποχών του έτους.

8. Φυσικός και τεχνητός φωτισμός των θέσεων εργασίας, των χώρων και των οδών κυκλοφορίας στο εργοτάξιο

8.1. Οι θέσεις εργασίας, οι χώροι και οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει όσο είναι δυνατό να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και να φωτίζονται κατάλληλα και επαρκώς με τεχνητό φωτισμό κατά τη διάρκεια της νύχτας και όταν το φως της ημέρας δεν επαρκεί, εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να χρησιμοποιούνται φορητές πηγές φωτισμού με προστασία κατά των κραδασμών.

Το χρώμα του τεχνητού φωτός δεν πρέπει να αλλοιώνει ή να επηρεάζει την οπτική αντίληψη των σημάτων ή των πινακίδων σήμανσης.

8.2. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων, των θέσεων εργασίας και των οδών κυκλοφορίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπο ώστε το είδος του προβλεπόμενου φωτισμού να μη δημιουργεί κίνδυνο εργατικού ατυχήματος.

8.3. Οι χώροι, οι θέσεις εργασίας και οι οδοί κυκλοφορίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους λόγω βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης.

9. Θύρες και πύλες

9.1. Οι συρόμενες θύρες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφάλειας το οποίο να αποτρέπει τον εκτροχιασμό και την πτώση τους.

9.2. Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφάλειας, το οποίο να τις εμποδίζει να ξαναπέφτουν.

9.3. Οι θύρες και οι πύλες που βρίσκονται πάνω στις οδούς διάσωσης πρέπει να επισημαίνονται κατάλληλα.

9.4. Ακριβώς δίπλα από τις πύλες που προορίζονται κυρίως για την προσπέλαση οχημάτων, και εφόσον η διάβαση για τους πεζούς δεν είναι ασφαλής, πρέπει να υπάρχουν θύρες για την κυκλοφορία των πεζών ευκρινώς επισημαινόμενες και μονίμως ελεύθερες.

9.5. Οι μηχανικές θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχήματος για τους εργαζόμενους και να έχουν, για περίπτωση κινδύνου, μηχανισμούς ακινητοποίησης εύκολα αναγνωρίσιμους και προσιτούς και να μπορούν, σε περίπτωση διακοπής της παροχής ενέργειας, να ανοίγουν με χειροκίνητο μηχανισμό, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα.

10. Οδοί κυκλοφορίας - Ζώνες κινδύνου

10.1. Οι οδοί κυκλοφορίας, στις οποίες περιλαμβάνονται τα κλιμακοστάσια, οι σταθερές κλίμακες, οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης, πρέπει να υπολογίζονται, να τοποθετούνται, να διευθετούνται και να κατασκευάζονται έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς οι εργαζόμενοι που απασχολούνται κοντά σε αυτές τις οδούς κυκλοφορίας να διατρέχουν οιονδήποτε κίνδυνο.

10.2. Ο υπολογισμός των διαστάσεων των οδών κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων, περιλαμβανομένων και εκείνων όπου πραγματοποιούνται φορτώσεις και εκφορτώσεις, πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της δραστηριότητας. Εφόσον διά των εν λόγω οδών κυκλοφορίας διέρχονται μεταφορικά μέσα, πρέπει να προβλέπεται επαρκής απόσταση ασφάλειας ή αποτελεσματικά μέσα προστασίας για τους άλλους χρήστες. Οι οδοί αυτοί πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς, να ελέγχονται τακτικά και να συντηρούνται.

10.3. Οι οδοί κυκλοφορίας οχημάτων πρέπει να βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.

10.4. Εφόσον στο εργοτάξιο υπάρχουν ζώνες περιορισμένης πρόσβασης, οι ζώνες αυτές θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα που εμποδίζουν την είσοδο μη εξουσιοδοτημένων εργαζομένων.

10.5. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος στις επικίνδυνες ζώνες. Οι επικίνδυνες ζώνες πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς.

11. Αποβάθρες και ράμπες φόρτωσης

11.1. Οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να ανταποκρίνονται στις διαστάσεις του μεταφερόμενου φορτίου.

11.2. Οι αποβάθρες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.

11.3. Οι ράμπες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να προσφέρουν ασφάλεια στους εργαζόμενους κατά της πτώσης.

12. Χώρος για την ελευθερία κινήσεων στη θέση εργασίας

Η επιφάνεια της θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε το προσωπικό να διαθέτει επαρκή ελευθερία κινήσεων για τις δραστηριότητές του, λαμβάνοντας υπόψη κάθε παρόντα απαραίτητο εξοπλισμό ή υλικό.

13. Πρώτες βοήθειες

13.1. Ο εργοδότης οφείλει να εξασφαλίζει την καθ' οιανδήποτε στιγμή παροχή πρώτων βοηθειών, περιλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού.

13.2. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τη μεταφορά των εργαζομένων που υφίστανται ατύχημα ή παρουσιάζουν αιφνίδια αδιαθεσία προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.

13.3. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητο λόγω του μεγέθους του εργοταξίου ή του είδους των δραστηριοτήτων, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.

13.4. Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών, να είναι εύκολα προσπελάσιμοι με φορεία και να

φέρουν σήμανση σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ" (67/A).

13.5. Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό αυτό πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση και να είναι ευπρόσιτο.

13.6. Η διεύθυνση και ο αριθμός τηλεφώνου της τοπικής υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών πρέπει να επισημαίνεται ευκρινώς.

14. Χώροι υγιεινής και υγειονομικός εξοπλισμός

14.1. Αποδυτήρια και ιματιοφυλάκια

14.1.1. Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται κατάλληλα αποδυτήρια, εφόσον είναι υποχρεωμένοι να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν μπορεί, για λόγους υγείας ή ευπρέπειας, να τους ζητηθεί να αλλάζουν σε άλλο χώρο. Τα αποδυτήρια αυτά πρέπει να είναι ευπρόσιτα, να έχουν επαρκή χωρητικότητα και να είναι εξοπλισμένα με καθίσματα.

14.1.2. Τα αποδυτήρια πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν εξοπλισμό ο οποίος να επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να στεγνώνει, εφόσον είναι απαραίτητο, τα ρούχα εργασίας του και τα προσωπικά του ρούχα και αντικείμενα, και να τα κλειδώνει. Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) τα ρούχα εργασίας πρέπει να μπορούν να φυλάσσονται ξεχωριστά από τα προσωπικά ρούχα και αντικείμενα.

14.1.3. Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται ξεχωριστά αποδυτήρια για άνδρες και γυναίκες.

14.1.4. Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια, κατά την έννοια της παραγράφου 14.1.1, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα χώρο που να μπορεί να κλειδώνει τα ρούχα του και τα προσωπικά του αντικείμενα.

14.2. Ντους (καταιωνιστήρες) και νιπτήρες

14.2.1. Εφόσον επιβάλλεται από το είδος εργασίας ή για λόγους υγιεινής, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα κατάλληλα ντους σε επαρκή αριθμό.

14.2.2. Πρέπει να προβλέπονται χωριστές αίθουσες ντους, για άνδρες και γυναίκες.

14.2.3. Οι αίθουσες ντους πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις προκειμένου ο κάθε εργαζόμενος να μπορεί να τις χρησιμοποιεί άνετα και υπό τις κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

14.2.4. Τα ντους πρέπει να έχουν ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.

14.2.5. Εφόσον δεν απαιτούνται αίθουσες ντους, κατά την έννοια της παραγράφου 14.2.1, πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων με τρεχούμενο νερό (εφόσον είναι απαραίτητο, ζεστό) κοντά στις θέσεις εργασίας και τα αποδυτήρια. Πρέπει να προβλέπονται χωριστοί νιπτήρες, για άνδρες και γυναίκες, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ευπρέπειας.

14.2.6. Εάν οι αίθουσες ντους ή νιπτήρων και τα αποδυτήρια είναι χωριστά, θα πρέπει να επικοινωνούν με ευκολία μεταξύ τους.

14.3. Αποχωρητήρια και νιπτήρες

Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ειδικούς χώρους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και νιπτήρων, σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη Γ1/9900/27.11.74 "Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων" (1266/Β), που τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις Γ1/2400/26.3.75 (371/Β) και Αιβ/2055/4.3.80 (338/Β), και οι οποίοι πρέπει να βρίσκονται κοντά στη θέση εργασίας, στους χώρους ανάπαυσης, στα αποδυτήρια και στους χώρους ντους ή νιπτήρων.

15. Χώροι ανάπαυσης και καταλύματα

15.1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ευπρόσιτους χώρους ανάπαυσης ή/και καταλύματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

15.2. Οι χώροι ανάπαυσης ή/και τα καταλύματα πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό που να αντιστοιχεί στον αριθμό των εργαζομένων.

15.3. Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι για παραμονή κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.

15.4. Στην περίπτωση των μονίμων καταλυμάτων, και εφόσον δεν χρησιμοποιούνται σε έκτακτες μόνον περιστάσεις, αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν επαρκείς χώρους υγιεινής και υγειονομικό εξοπλισμό, εντευκτήριο και αναπαυτήριο. Πρέπει επίσης να είναι εφοδιασμένοι με κρεβάτια,

ερμάρια, τραπέζια και καθίσματα με ράχη ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων και να ανταποκρίνονται, ενδεχομένως, στην παρουσία εργαζομένων και των δύο φύλων.

15.5. Στους χώρους ανάπαυσης και στα καταλύματα πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την όχληση του καπνού.

16. Έγκυες και γαλουχούσες μητέρες

Οι έγκυες και οι γαλουχούσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.

17. Εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις των εργαζομένων με ειδικές ανάγκες. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ιδίως, για τις θύρες, τις οδούς επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα ντους, τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας τις οποίες χρησιμοποιούν ή στις οποίες απασχολούνται άμεσα εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες.

18. Διάφορες διατάξεις

18.1. Ο περιβάλλον χώρος και η περίμετρος του εργοταξίου πρέπει να έχουν ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη, ώστε να είναι ευκρινώς ορατοί και αναγνωρίσιμοι.

18.2. Στη διάθεση των εργαζομένων στο εργοτάξιο πρέπει να τίθεται πόσιμο νερό και, ενδεχομένως, ένα άλλο κατάλληλο μη αλκοολούχο ποτό σε επαρκή ποσότητα, τόσο στους χώρους εργασίας, όσο και κοντά στις θέσεις εργασίας τους.

18.3. Στους εργαζόμενους πρέπει να παρέχονται ευκολίες για να λαμβάνουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες και, ενδεχομένως, ευκολίες για να παρασκευάζουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες.

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

Προκαταρκτική παρατήρηση

Η κατάταξη των ελαχίστων προδιαγραφών σε δύο τμήματα, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως επιτακτική όταν ειδικές περιστάσεις το απαιτούν.

Τμήμα Ι

Θέσεις εργασίας στα εργοτάξια εντός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα

Οι κατασκευές πρέπει να έχουν την απαιτούμενη δομή και σταθερότητα ανάλογα με τις διάφορες χρήσεις τους.

2. Θύρες κινδύνου

2.1. Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω.

2.2. Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές κατά τρόπο που να μην μπορεί να τις ανοίξει οιοσδήποτε, εύκολα και αμέσως, σε περίπτωση ανάγκης.

2.3. Απαγορεύεται η χρήση συρόμενων και περιστρεφόμενων θυρών ως θυρών κινδύνου.

3. Εξαερισμός

3.1. Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργαζομένων σε ενοχλητικά ρεύματα αέρος.

3.2. Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να ενέχουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, λόγω μόλυνσης του εισπνεόμενου αέρα, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.

4. Θερμοκρασία

4.1. Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των κυλικίων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

4.2. Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα υαλωτά τοιχώματα δεν πρέπει να επιτρέπουν τον υπερβολικό ηλιασμό, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της χρήσης του χώρου.

5. Φυσικός και τεχνητός φωτισμός

Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και διατάξεις που να επιτρέπουν τον κατάλληλο τεχνητό φωτισμό για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας των εργαζομένων.

6. Δάπεδα, τοίχοι και οροφές των χώρων

6. 1. Τα δάπεδα των χώρων πρέπει να μην παρουσιάζουν ανωμαλίες, τρύπες ή επικίνδυνα κεκλιμένα επίπεδα και να είναι σταθερά, στερεά και αντλιοσθητικά.

6.2. Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους εργασίας πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και σε βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

6.3. Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα, και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε οδούς κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.

7. Παράθυρα και φεγγίτες

7. 1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να μπορούν ασφαλώς να ανοίγουν, να κλείνουν, να ρυθμίζουν και να στερεώνουν τα παράθυρα, τους φεγγίτες και τα συστήματα αερισμού.

7.2. Όταν τα εν λόγω παράθυρα, ανοίγματα και συστήματα είναι ανοιχτά, η θέση τους πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο για τους εργαζόμενους.

7.3. Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο εναρμονιζόμενο με τον εξοπλισμό ή εφοδιασμένα με κατάλληλα συστήματα έτσι ώστε να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για το προσωπικό καθαρισμού και για τους παρόντες εργαζόμενους.

8. Θύρες και πύλες

8.1. Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των χώρων.

8.2. Στις διαφανείς θύρες πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, στο ύψος των ματιών.

8.3. Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.

8.4. Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού των εργαζομένων

από τυχόν θραύσματά τους, οι επιφάνειες αυτές πρέπει να προστατεύονται από χτυπήματα που μπορούν να προκαλέσουν τη θραύση τους.

9. Οδοί κυκλοφορίας

Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων, πρέπει να υποδεικνύεται σαφώς η χάραξη των οδών κυκλοφορίας.

10. Ειδικά μέτρα για τις κυλιόμενες σκάλες και τους κυλιόμενους διαδρόμους

Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν ασφαλώς, να διαθέτουν τα απαραίτητα συστήματα ασφαλείας και να είναι εξοπλισμένα με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι ευπρόσιτα.

11. Διαστάσεις και όγκος αέρα των χώρων

Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια και ύψος που να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.

Τμήμα II

Θέσεις εργασίας σε εργοτάξια εκτός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα, ανοχή και στερεότητα

1.1. Οι κινητές ή σταθερές θέσεις εργασίας που βρίσκονται σε ύψος ή σε βάθος πρέπει να είναι στερεές και σταθερές ανάλογα με:

α. Τον αριθμό των εργαζομένων που βρίσκονται σε αυτές

β. Τα ανώτατα φορτία που ενδέχεται να φέρουν και την κατανομή τους

γ. Τις εξωτερικές επιδράσεις που είναι δυνατόν να υποστούν.

1.2. Αν τα υποστηρίγματα και τα υπόλοιπα στοιχεία των θέσεων αυτών δεν διαθέτουν εγγενή ευστάθεια, πρέπει να εξασφαλίζεται η ευστάθειά τους με κατάλληλα και ασφαλή μέσα στερέωσης, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε άκαιρη ή ακούσια μετακίνηση του συνόλου ή τμημάτων των εν λόγω θέσεων εργασίας.

1.3. Η σταθερότητα και η στερεότητα των θέσεων εργασίας πρέπει να ελέγχονται κατάλληλα, ιδίως μετά από ενδεχόμενη αλλαγή του ύψους ή του βάθους των θέσεων αυτών.

2. Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας

2.1. Οι εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας του εργοταξίου, ιδίως οι εγκαταστάσεις που υπόκεινται σε εξωτερικές επιδράσεις, πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά.

2.2. Οι προϋπάρχουσες της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου εγκαταστάσεις πρέπει να εντοπίζονται, να ελέγχονται και να επισημαίνονται ευκρινώς.

2.3. Εφόσον υπάρχουν εναέριοι ηλεκτροφόροι αγωγοί, πρέπει να εκτρέπονται έξω από το εργοτάξιο είτε να τίθενται εκτός τάσης. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, πρέπει να τοποθετούνται φράγματα ή προειδοποιητικά σήματα προκειμένου τα οχήματα και οι εγκαταστάσεις να παραμένουν σε απόσταση. Σε περίπτωση που οχήματα του εργοταξίου οφείλουν να περάσουν κάτω από τους αγωγούς αυτούς, πρέπει να γίνονται οι κατάλληλες προειδοποιήσεις και να λαμβάνεται η κατάλληλη εναέρια προστασία.

2.4. Τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου 2.3. λαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Ατμοσφαιρικές επιδράσεις

Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται από τις ατμοσφαιρικές επιδράσεις που μπορούν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία τους.

4. Πτώσεις αντικειμένων

4.1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό, από τις πτώσεις αντικειμένων με μέσα συλλογικής προστασίας.

4.2. Τα υλικά και ο εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσονται ή να στοιβάζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η κατάρρευση ή ανατροπή τους.

4.3. Εφόσον είναι αναγκαίο, πρέπει να προβλέπονται στεγαζόμενοι διάδρομοι στο εργοτάξιο ή να καθίσταται αδύνατη η πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες.

5. Πτώσεις από ύψος

5.1. Οι πτώσεις από ύψος πρέπει να προλαμβάνονται, ιδίως μέσω στερεών κιγκλιδωμάτων με επαρκές ύψος που θα διαθέτουν τουλάχιστον ένα εμπόδιο στη στάθμη του δαπέδου, ένα χειρολισθήρα και ενδιάμεσο οριζόντιο στοιχείο, ή άλλο ισοδύναμο μέσο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

5.2. Οι εργασίες σε ύψος μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο με τη βοήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού ή με μηχανισμούς συλλογικής προστασίας όπως κιγκλιδώματα, εξέδρες ή δίχτυα προστασίας. Σε περίπτωση που η χρήση αυτών των μέσων δεν είναι δυνατή λόγω της φύσης των εργασιών, πρέπει να προβλέπονται τα κατάλληλα μέσα πρόσβασης και να χρησιμοποιούνται ζώνες ασφαλείας ή άλλες μέθοδοι ασφάλειας με αγκύρωση, με τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας.

6. Ικριώματα και κλίμακες

6.1. Τα ικριώματα πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να συντηρούνται έτσι ώστε να μην μπορούν να καταρρεύσουν ή να μετατοπισθούν τυχαία.

6.2. Τα δάπεδα εργασίας και τα στοιχεία πρόσβασης των ικριωμάτων πρέπει να έχουν τέτοια κατασκευή, διαστάσεις και προστατευτικά μέτρα και να χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η πτώση προσώπων ή η έκθεσή τους σε πτώσεις αντικειμένων.

6.3. Τα ικριώματα πρέπει να επιθεωρούνται από τον επιβλέποντα μηχανικό στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Πριν από την έναρξη της χρήσης τους

β. Στη συνέχεια, κατά τακτά χρονικά διαστήματα

γ. Μετά από κάθε μετατροπή, περίοδο αχρηστίας, κακοκαιρία ή σεισμικές δονήσεις ή μετά από οποιοσδήποτε περιστάσεις που μπορούν να επηρεάσουν την αντοχή ή τη σταθερότητά τους.

6.4. Οι κλίμακες πρέπει να έχουν επαρκή αντοχή και να συντηρούνται σωστά. Πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται σωστά, στα κατάλληλα σημεία και σύμφωνα με τη χρήση για την οποία προορίζονται.

6.5. Θα πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια ώστε να αποφεύγονται ακούσιες μετατοπίσεις των κινητών ικριωμάτων.

7. Συσκευές ανύψωσης

7.1. Κάθε συσκευή ή εξάρτημα ανύψωσης, συμπεριλαμβανομένων και των συστατικών στοιχείων τους, των συνδέσμων, των αγκυρώσεων και των στηριγμάτων τους, πρέπει:

α. Να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται σωστά και να έχουν την απαραίτητη αντοχή για την χρήση που προορίζονται

β. Να εγκαθίστανται και να χρησιμοποιούνται σωστά

γ. Να συντηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας

δ. Να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε περιοδικές δοκιμές και ελέγχους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

ε. Να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα και έχουν εφοδιαστεί με τις κατάλληλες άδειες βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

7.2. Κάθε συσκευή και εξάρτημα ανύψωσης πρέπει να φέρει ευκρινώς ένδειξη του ανώτατου επιτρεπόμενου φορτίου, σύμφωνα με τις εγκρίσεις που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία.

7.3. Οι συσκευές ανύψωσης, καθώς και τα εξαρτήματά τους, δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονται σύμφωνα με τις εγκρίσεις που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία.

7.4. Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, άδειες, εγκρίσεις κ.λπ. πρέπει να ευρίσκονται στο εργοτάξιο και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

8. Οχήματα, χωματουργικά μηχανήματα και μηχανήματα διακίνησης υλικών

8.1. Όλα τα οχήματα και τα χωματουργικά μηχανήματα καθώς και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει:

α. Να είναι σωστά σχεδιασμένα και κατασκευασμένα λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές

β. Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και τυχόν μετατροπές να εγκρίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

γ. Να χρησιμοποιούνται σωστά και από πρόσωπα κατάλληλα και εφοδιασμένα με τις απαιτούμενες άδειες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

8.2. Οι οδηγοί και χειριστές των οχημάτων και των χωματουργικών μηχανημάτων καθώς και των μηχανημάτων διακίνησης υλικών πρέπει να έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση και να διαθέτουν την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία άδεια.

8.3. Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται η πτώση των εν λόγω οχημάτων και των μηχανημάτων στο χώρο εκσκαφής ή στο νερό.

8.4. Τα χωματουργικά μηχανήματα και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει, να είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα συστήματα σύμφωνα με τις προβλέψεις του κατασκευαστή, ώστε ο οδηγός να προστατεύεται κατά της σύνθλιψης σε περίπτωση ανατροπής του μηχανήματος, καθώς και κατά της πτώσης αντικειμένων.

8.5. Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, άδειες κλπ πρέπει να συνοδεύουν το μηχάνημα ή τον οδηγό και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

9. Εγκαταστάσεις, μηχανές, εξοπλισμός

9.1. Οι εγκαταστάσεις, οι μηχανές και ο εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένων και των μηχανοκινήτων ή μη εργαλείων χειρός πρέπει:

α. Να είναι σωστά σχεδιασμένες και κατασκευασμένες λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές

β. Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας

γ. Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία για την οποία προορίζονται

δ. Να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν λάβει κατάλληλη εκπαίδευση.

9.2. Οι εγκαταστάσεις και τα όργανα υπό πίεση πρέπει να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε δοκιμές και ελέγχους κατά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10. Εκσκαφές, φρέατα, χωματουργικές και υπόγειες εργασίες, σήραγγες

10.1. Στις εκσκαφές, τα φρέατα, τις υπόγειες εργασίες ή τις σήραγγες πρέπει να λαμβάνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις:

α. Για την κατάλληλη υποστήριξη και διαμόρφωση των πρανών

β. Για την πρόληψη των κινδύνων από την πτώση ανθρώπων, εξοπλισμού ή αντικειμένων, καθώς και από την εισροή ύδατος

γ. Για να υπάρχει επαρκής εξαερισμός σε όλες τις θέσεις εργασίας που να διατηρεί την ατμόσφαιρα κατάλληλη για την αναπνοή, χωρίς να παρουσιάζει κινδύνους για την υγεία

δ. Για να μπορούν οι εργαζόμενοι να προφυλάσσονται σε χώρο ασφαλή σε περίπτωση πυρκαγιάς, εισροής ύδατος ή υλικών.

10.2. Πριν από την έναρξη χωματουργικών εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τον προσδιορισμό και τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων από υπόγεια καλώδια και άλλα συστήματα εγκαταστάσεων διανομής.

10.3. Πρέπει να προβλέπονται ασφαλείς οδοί εισόδου και εξόδου στο χώρο εκσκαφής.

10.4. Τα προϊόντα της εκσκαφής, ο εξοπλισμός και τα κινούμενα οχήματα πρέπει να τηρούνται σε απόσταση από τις εκσκαφές. Εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να κατασκευάζονται κατάλληλες περιφράξεις

11. Εργασίες κατεδάφισης

Όταν η κατεδάφιση ενός κτιρίου ή έργου ενέχει κίνδυνο για τους εργαζόμενους ή το κοινό:

α. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, μέθοδοι και διαδικασίες

β. Οι εργασίες πρέπει να σχεδιάζονται και να εκτελούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

12. Φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα, ξυλότυποι και βαρέα προκατασκευασμένα στοιχεία.

12.1. Οι φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα και τα στοιχεία τους, οι ξυλότυποι, τα προκατασκευασμένα στοιχεία ή τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να συναρμολογούνται και να αποσυναρμολογούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

12.2. Πρέπει να λαμβάνονται επαρκή προληπτικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στο εύθραυστο ή στην προσωρινή αστάθεια ενός έργου.

12.3. Οι ξυλότυποι, τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να σχεδιάζονται, να υπολογίζονται, να εκτελούνται και να συντηρούνται έτσι ώστε να αντέχουν χωρίς κίνδυνο στις καταπονήσεις που μπορεί να τους επιβληθούν.

13. Προσωρινά φράγματα και θάλαμοι εκτέλεσης υποβρυχίων εργασιών

13.1. Όλα τα προσωρινά φράγματα και οι θάλαμοι για υποβρύχιες εργασίες πρέπει:

α. Να κατασκευάζονται σωστά και με κατάλληλα και στερεά υλικά επαρκούς αντοχής

β. Να διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να προστατευτούν σε περίπτωση απότομης εισροής ύδατος ή υλικών.

13.2. Η κατασκευή, η τοποθέτηση, η μετατροπή ή η αποσυναρμολόγηση ενός προσωρινού φράγματος ή ενός θαλάμου πρέπει να γίνονται υπό την επίβλεψη του επιβλέποντος μηχανικού.

13.3. Όλα τα προσωρινά φράγματα και οι θάλαμοι πρέπει να επιθεωρούνται κατά τακτά διαστήματα από τον επιβλέποντα μηχανικό.

14. Εργασίες στις στέγες

14.1. Στις εργασίες πάνω σε στέγες λαμβάνονται προληπτικά μέτρα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία προκειμένου να αποφευχθεί η πτώση των εργαζομένων, των εργαλείων ή άλλων αντικειμένων ή υλικών.

14.2. Όταν εργαζόμενοι πρέπει να εργαστούν επί ή πλησίον στέγης ή οποιασδήποτε άλλης επιφάνειας από εύθραυστο υλικό διά μέσου του οποίου κινδυνεύουν να πέσουν, πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα έτσι ώστε να μην βαδίσουν από απροσεξία στην επιφάνεια των εύθραυστων υλικών, ούτε να πέσουν στο έδαφος.

Άρθρο 13

Έλεγχος εφαρμογής

Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (στα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή στις Διευθύνσεις επιθεώρησης εργασίας και στις Διευθύνσεις απασχόλησης με τα αρμόδια Τμήματα τεχνικής και

υγειονομικής επιθεώρησης εργασίας ή στα Τμήματα και Γραφεία επιθεώρησης εργασίας κλπ) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 14

Κυρώσεις

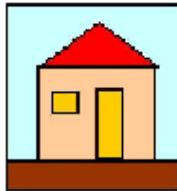
1. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του Ν. 2224/94. Προκειμένου για το Δημόσιο τα Ν.Π.Δ.Δ. και του Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 6 της ΚΥΑ 88555/3293/30.9.88 που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 1836/89.

2. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του Ν. 2224/94.

Φάκελος Ασφάλειας & Υγείας

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3,7,8,9,10,11)

Φ. Α. Υ.

Γενικά στοιχεία έργου

Ο παρών Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ.) συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 305/96, άρθρο 3.

1. Είδος του έργου και χρήση αυτού

Το αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει τη κατασκευή βιομηχανικού κτιρίου για τη στάθμευση και τη συντήρηση οχημάτων του Δήμου Καλαμπάκας.

Το Έργο στο σύνολό του θα απαρτίζεται από :

- **Κτίριο Πνευματικού Κέντρου**
- **Κτίριο Αναψυκτηρίου**
- **Κτίριο φυλακίου εισόδου**

2. Ακριβής διεύθυνση του έργου

Δήμος

3. Αριθμός έγκρισης της μελέτης

4. Στοιχεία των κυρίων του έργου

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται τα στοιχεία των κυρίων του εν λόγω έργου κατά χρονολογική σειρά αρχίζοντας από τον αρχικό/αρχικούς ιδιοκτήτες και συμπληρώνονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, όποτε επέρχεται κάποια αλλαγή στη συνολική ή στις επί μέρους ιδιοκτησίες):

Όνοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Ημερ/νία κτήσεως	Τμήμα του έργου όπου υπάρχει ιδιοκτησία
Δήμος		100%

5. Στοιχεία του συντάκτη του ΦΑΥ

Συντάκτες του παρόντος: Μαρία ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ, Ευστράτιος ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ

6. Στοιχεία των υπευθύνων ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΦΑΥ

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Διεύθυνση	Ημερ/νία αναπροσαρμογής

Μητρώο του έργου

1. Τεχνική περιγραφή του έργου

Το Έργο στο σύνολό του θα απαρτίζεται από:

- Κτίριο Πνευματικού Κέντρου
- Κτίριο Αναψυκτηρίου
- Κτίριο φυλακίου εισόδου

1.1. Κτίριο Πνευματικού Κέντρου

Το κτίριο του Πνευματικού Κέντρου έχει διαστάσεις 66,30m x 25,50m και εμβαδόν 1.690,65m².

Σε αυτό υπάρχουν είκοσι θέσεις στάθμευσης διαστάσεων 5,00m x 2,50m.

Επίσης υπάρχουν 2 αποθήκες συνολικού εμβαδού 82,20m², γραφείο διοίκησης συνολικού εμβαδού 53,60m² και χώρος αποδυτηρίων - WC συνολικού εμβαδού 75,28m².

Το κτίριο θα κατασκευαστεί ως εξής:

Ο φέρων οργανισμός από οπλισμένο σκυρόδεμα για την θεμελίωση και το δάπεδο και από μεταλλική κατασκευή για την ανωδομή.

Οι εσωτερικές τοιχοποιίες από τούβλα με μόνωση, και η εξωτερική πλαγιοκάλυψη από πάνελ πολουρεθάνης χρώματος κρεμ. Η κάλυψη της στέγης θα γίνει από σιδηροκατασκευή και πάνελ πολουρεθάνης χρώματος γκρι. Εσωτερικά τα εμφανή μεταλλικά στοιχεία θα βαφτούν με βαφή πυράντοχη για τα φέροντα στοιχεία.

Το δάπεδο θα είναι από κεραμικά πλακίδια σε στάθμη +0,30m από το εξωτερικό διαμορφωμένο έδαφος με κλίση 1% προς τα άκρα και αρμούς σε τακτά διαστήματα λόγω της μεγάλης διάστασης του κτιρίου.

Τα εσωτερικά - εξωτερικά κουφώματα θα είναι από αλουμίνιο χρώματος γκρι.

Στις πλαϊνές πλευρές υπάρχουν δύο πεζοδρόμια κυκλοφορίας σε στάθμη +0,40 ελάχιστου πλάτους 1,10m με εξόδους διαφυγής συνολικά έξι, δύο κεντρικά στο κτίριο και τέσσερις στα δύο άκρα. Κάθε πεζοδρόμιο διαχωρίζεται από το χώρο στάθμευσης των οχημάτων με κάγκελο προστασίας διαθέτοντας κανάλι απορροής.

Εξωτερικά στο κτίριο κάποια κάθετα και οριζόντια στοιχεία θα βαφτούν με κίτρινο χρώμα.

Το μέγιστο ύψος του κτιρίου είναι 7,75m.

1.2. Κτίριο Αναψυκτηρίου

Το κτίριο του Αναψυκτηρίου έχει διαστάσεις 11,90m x 14,30m και εμβαδόν 170,17m².

Σε αυτό υπάρχουν ένα χώρος προετοιμασίας, ένας χώρος για πλύση των συσκευών και μία ανεξάρτητη αποθήκη.

Ο χώρος του Αναψυκτηρίου διαθέτει ένα γραφείο, ένα χώρο WC, WC για χρήση Α.Μ.Ε.Α. και μία αποθήκη.

Η κατασκευή του και οι χρωματισμοί θα είναι ίδιοι με του κτιρίου του Πνευματικού Κέντρου.

Το μέγιστο ύψος του κτιρίου είναι 3,75m.

1.3. Κτίριο φυλακίου εισόδου

Το κτίριο φυλακίου αποτελείται από ένα κτίριο διαστάσεων 5,00 x 8,00m και έχει εμβαδόν 45,00m².

Το κτίριο αποτελείται από τον χώρο ελέγχου εισόδου - εξόδου και τον ξενώνα διαμονής του φύλακα.

Ο χώρος ελέγχου εισόδου έχει εμβαδόν 15,00 m² και αποτελείται από τον κύριο χώρο και ένα χώρο WC.

Ο χώρος του ξενώνα έχει εμβαδόν 30,00m² και διαθέτει χώρο για δύο κρεβάτια, κουζίνα, λουτρό και ντουλάπα.

Το κτίριο θα κατασκευαστεί ως εξής:

Ο φέρων οργανισμός από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Οι τοιχοποιίες από τούβλα με ενδιάμεση μόνωση.

Η επικάλυψη του κτιρίου θα γίνει με στέγη με κεραμίδι κίτρινο.

Τα κουφώματα θα είναι αλουμινίου, χρώματος κυπαρισσί με διπλούς υαλοπίνακες.

Τα δάπεδα θα είναι στρωμένα με πλακίδια δαπέδου.

Οι επενδύσεις θα είναι με τριφτό σοβά και ο εξωτερικός χρωματισμός του κτιρίου θα είναι χρώματος ώχρας.

Το μέγιστο ύψος του κτιρίου είναι 3,75m.

1.4. Περιβάλλον χώρος

Ο περιβάλλον χώρος του οικοπέδου θα διαμορφωθεί με δρόμους πρόσβασης, υπαίθριους χώρους στάθμευσης με στέγαστρα ιδιωτικών αυτοκινήτων προσωπικού και επισκεπτών, πεζοδρόμια και χώρους πρασίνου.

Το οικόπεδο θα περιφραχθεί με σενάζ, τοιμεντοπασσάλους και γαλβανιζέ σύρμα.

Θα υπάρχει εξωτερικός φωτισμός και βοηθητικά δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτρικών.

Η πρόσβαση προς τον χώρο του Έργου θα γίνεται από την κεντρική είσοδο του οικοπέδου.

Στην είσοδο θα υπάρχει πόρτα σιδερένια δίφυλλη συρόμενη, που θα λειτουργεί αυτόματα και χειροκίνητα.

Σε διάφορα σημεία του γηπέδου θα φυτευτούν αιθαλή δένδρα. Εσωτερικά των δένδρων και σε διάφορα ελεύθερα σημεία θα φυτευτούν θάμνοι και διάφορα καλλωπιστικά φυτά.

Στην περιοχή του Φυλακίου εισόδου και στις εισόδους του κτιρίου του Πνευματικού Κέντρου θα φυτευτεί χορτοτάπητας και διάφορα καλλωπιστικά φυτά. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην περιοχή αυτή ώστε σε όλες τις εποχές του έτους να υπάρχει ανθοφορία.

Για την φύτευση του χορτοτάπητα και των διαφόρων καλλωπιστικών φυτών, θα χρησιμοποιηθεί κατάλληλο κηπευτικό χώμα το οποίο θα διαστρώνεται κατά ομοιόμορφες στρώσεις ομαλής επιφάνειας πάχους μέχρι 20cm.

Το Έργο σε σχέση με το διαμορφωμένο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, εντάσσεται πλήρως σεβόμενο τον χαρακτήρα της περιοχής. Κάθε κτίριο ικανοποιεί τις απαιτήσεις της αισθητικής, τόσο ως μεμονωμένο, όσο και σε σχέση με τα υπόλοιπα της περιοχής, και ως προς τη σχέση και σύνθεση των όγκων, και ως προς τις όψεις και τα εν γένει ορατά τμήματά του.

1.5. Έργα οδοποιίας και επίστρωσης πεζοδρομίων

Θα κατασκευαστεί εσωτερικό δίκτυο οδοποιίας, το οποίο θα καλύπτει την πρόσβαση σε όλους του χώρους που απαιτείται για την κίνηση των οχημάτων και τους ελιγμούς των οχημάτων.

Παράπλευρα του Κτιρίου του Πνευματικού Κέντρου και πλησίον της εισόδου στο γήπεδο θα διαμορφωθούν χώροι για τη στάθμευση επιβατηγών οχημάτων 50 συνολικά θέσεων.

Οι δρόμοι θα είναι δικλινείς με επίκλιση 1-2% για την ταχεία απομάκρυνση των ομβρίων.

Η οδοποιία θα ακολουθεί τις εξής προδιαγραφές στις διάφορες στρώσεις της:

- Υπόβαση συνολικού τελικού πάχους τουλάχιστον 20cm σε δύο στρώσεις, κατασκευαζόμενη σύμφωνα με την Πρότυπη Τεχνική Προδιαγραφή Έργων Οδοποιίας ΠΤΠ 150, με θραυστό υλικό διαβαθμίσεως Β ή Γ, είτε από ασβεστολιθικό υλικό λατομείου, είτε προελεύσεως χειμάρρου.

- Βάση συνολικού τελικού πάχους τουλάχιστον 10cm σε δύο στρώσεις, κατασκευαζόμενη σύμφωνα με την ΠΤΠ 155, με θραυστό υλικό διαβαθμίσεως Β ή Γ, είτε από ασβεστολιθικό υλικό λατομείου, είτε προελεύσεως χειμάρρου.
- Η ασφαλτική προεπάλληψη της βάσης και η εν συνεχεία ασφαλτική στρώση κυκλοφορίας θα είναι σύμφωνη με τις ΠΤΠ Α260-Α265 με διαβάθμιση τύπου Β, συμπυκνωμένου ολικού πάχους 0.05m, με χρήση θραυστού υλικού είτε ασβεστολιθικού υλικού λατομείου είτε υλικού προελεύσεως χείμαρρου.

Τα κραπεδόρειθρα, που θα κατασκευαστούν και στις δύο πλευρές της εσωτερικής οδοποιίας, θα είναι πρόχυτα από σκυρόδεμα C12/15 των 300kg τσιμέντου, διαστάσεων 0.15 X 0.30m σύμφωνα με την ΠΤΠ T110. Η έδραση των κραπεδόρειθρων θα γίνεται με τσιμεντοκονίαμα των 650 kg τσιμέντου ανά m³ άμμου, αφού έχει προηγηθεί επιμελής μόρφωση της επιφάνειας εδράσεως μετά την κατασκευή της υποβάσεως του οδοστρώματος.

Οι διάδρομοι κίνησης προς τα κτίρια θα έχουν με κλίση 4% προς το οδόστρωμα. Οι διάδρομοι θα καλυφθούν με προκατασκευασμένες πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 50x50cm και πάχους 5cm. Η άνω επιφάνεια των πλακών πάχους 2,5cm περίπου θα είναι από λευκό τσιμέντο. Οι πλάκες θα εδράζονται σε βάση από λεπτόκοκκο υλικό καλά συμπυκνωμένο. Η τοποθέτηση των πλακών θα γίνεται με ασβεστοκονίαμα πάχους 2,50 έως 3,0cm που συντίθεται από 1 μέρος ασβέστου προς 5 άμμου καθαρής και 180kg τσιμέντο ανά m³ άμμο.

Η αρμολόγηση των πλακών θα γίνει με τσιμεντομαρμαροκονίαμα από λευκό τσιμέντο αναλογίας 650kg τσιμέντου ανά m³ μαρμαροκονίας. Έχει προβλεφθεί για το όλο έργο, επίστρωση με πλάκες πεζοδρομίου συνολικής επιφάνειας 450m².

1.6. Απομάκρυνση εσωτερικών ομβρίων

Η απομάκρυνση των εσωτερικών ομβρίων του έργου θα πραγματοποιείται με την ταχεία ελεύθερη απορροή αυτών κατά μήκος των κραπεδόρειθρων. Ανά τακτά διαστήματα και έτσι ώστε η επιφανειακή απορροή να μην υπερβαίνει τα 50-60m, προβλέπονται κατάλληλα ανοίγματα στα κραπεδόρειθρα απ' όπου τα όμβρια θα εξέρχονται εκτός του γηπέδου.

Σε κατάλληλα σημεία της οδοποιίας θα κατασκευαστούν εγκάρσια κανάλια από οπλισμένο σκυρόδεμα τα οποία θα φέρουν χυτοσιδηρό εσχαρωτό κάλυμμα.

2. Παραδοχές μελέτης

A. ΥΛΙΚΑ

2.A.1	Μεταλλικός σκελετός	Μορφοχάλυβας Fe 360
2.A.2	Μεταλλικός σκελετός	Μορφοχάλυβας Fe 360

B. ΕΔΑΦΟΣ

2.B.1	Επιτρεπόμενη τάση εδάφους MPa	0,15
2.B.2	Δείκτης εδάφους Ks(KN /m ³)	10000

Γ. ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.Γ.1	Σεισμικότητα περιοχής	I
2.Γ.2	Σεισμική επιτάχυνση του εδάφους	$\alpha = 0,16g$
2.Γ.3	Κατηγορία εδάφους	B
2.Γ.4	Κατηγορία σπουδαιότητας	Σ3

Δ. ΦΟΡΤΙΑ

	ΜΟΝΙΜΑ ΦΟΡΤΙΑ	
2.Δ.1	Ειδικό βάρος μορφοχάλυβα (KN/m ³)	78.5
2.Δ.2	Επικάλυψη (KN/m ³)	0.11
	ΧΙΟΝΙ	
2.Δ.3	Ανά m ² οριζοντίου προβολής (KN/m ²)	1.25
	ΑΝΕΜΟΣ	
2.Δ.4	Ανά m ² κατακόρυφου προβολής (KN/m ²)	0.80

3. Ως κατεσκευάσθη σχέδια του έργου και των εγκαταστάσεων

Επισυνάπτονται σε παράρτημα, μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου.

Επισημάνσεις

Στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται τυχόν ιδιαίτερες επισημάνσεις οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου και απευθύνονται στους μεταγενέστερους χρήστες και τους συντηρητές - επισκευαστές του.

1. Θέσεις δικτύων

Σχετικά με τις θέσεις δικτύων :

- 1.1. *ύδρευσης*
- 1.2. *αποχέτευσης*
- 1.3. *ηλεκτροδότησης (υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης)*
- 1.4. *ανίχνευσης πυρκαγιάς*
- 1.5. *πυρόσβεσης*
- 1.6. *κλιματισμού*
- 1.7. *θέρμανσης*
- 1.8. *λοιπών δικτύων εντός των δομικών στοιχείων του έργου (μη ορατών)*
- 1.9. *λοιπών δικτύων στον περιβάλλοντα χώρο του έργου που έχουν εντοπισθεί ή με οποιοδήποτε τρόπο έχουν γίνει γνωστά και εκτιμάται ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες.*

Πριν την έναρξη των εργασιών πρέπει να ληφθούν όλες οι αρμόδιες πληροφορίες για την ενδεχόμενη ύπαρξη στην περιοχή υπογείων καλωδίων μεταφοράς – διανομής ηλεκτρικού ρεύματος και σε καταφατική περίπτωση η ακριβής θέση και διαδρομή των προς αποφυγή κινδύνων.

Οποιαδήποτε απαιτούμενη επέμβαση στα δίκτυα (όπως ανύψωση ή διακοπή δικτύου) να πραγματοποιείται μόνο από την αρμόδια υπηρεσία μετά από έγγραφη αίτηση του ενδιαφερομένου. Η ανύψωση ή άλλη επέμβαση επί των ιδιωτικών γραμμών, πρέπει να πραγματοποιείται αποκλειστικά υπό αρμοδίων αδειούχων ηλεκτρολόγων.

2. Σημεία των κεντρικών διακοπών

Για τη γενική διακοπή των διαφόρων παροχών της προηγούμενης παραγράφου Γ.1 *δεν υπάρχει ουδεμία επισήμανση.*

3. Θέσεις υλικών που ενδέχεται να προκαλέσουν κίνδυνο

Σχετικά με τα υλικά :

- 3.1. υαλοβάμβακας
- 3.2. πολυουρεθάνη
- 3.3. πολυστερίνη
- 3.4. άλλα υλικά

δεν υπάρχει ουδεμία επισήμανση

4. Ιδιαιτερότητες στη στατική δομή, ευστάθεια και αντοχή του έργου

Σχετικά με ιδιαιτερότητες στο σύνολο ή σε επιμέρους στοιχεία του έργου (π.χ. περιπτώσεις προκατασκευής, προέντασης, σημειακών φορτίων, κλπ.) *ουδεμία επισήμανση υπάρχει.*

5. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

Όλες οι εργασίες κατασκευής γίνονται στο ύπαιθρο, και σε περίπτωση κινδύνου θα χρησιμοποιηθούν οι περιβάλλουσες οδοί.

Κατά τη φάση λειτουργίας του έργου οι έξοδοι κινδύνου και οι οδοί διαφυγής θα είναι όπως φαίνονται στην εγκεκριμένη μελέτη πυροπροστασίας του έργου.

6. Περιοχές εκπομπής ιοντίζουσας ακτινοβολίας

Ουδεμία επισήμανση διότι το υπό μελέτη έργο δεν περιλαμβάνει τις προαναφερόμενες περιοχές

7. Χώροι με υπερπίεση ή υποπίεση

Ουδείς χώρος υπάρχει

8. Άλλες ζώνες κινδύνου

Ουδεμία

9. Καθορισμός συστημάτων που πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία

Σε ότι αφορά συστήματα που πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία (για λόγους π.χ. εξαερισμού, απαγωγής αερίων, απομάκρυνσης υδάτων, κλπ.) αναφέρεται ότι *δεν απαιτούνται*.

Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία

Στο τμήμα αυτό καταγράφονται στοιχεία που αποσκοπούν στην πρόληψη και αποφυγή κινδύνων κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες (συντήρησης, καθαρισμού, επισκευής, κλπ) καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου και δίνονται οδηγίες για τον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των εργασιών. Μπορούν εδώ να αναφερθούν – π.χ. – κατά πόσο το κτίσμα διαθέτει από κατασκευής μηχανισμό ή εγκατάσταση για την εκτέλεση επισκευών στις εξωτερικές του επιφάνειες, ή αν υπάρχουν προβλέψεις για την εγκατάσταση τέτοιου μηχανισμού, ποιες και σε ποια σημεία, κλπ.)

1. Εργασίες σε στέγες

Στο υπό μελέτη έργο οι οδηγίες αναφέρονται στην αποφυγή κινδύνων πτώσης από τα πέρατα της στέγης ή διάμεσου αυτής. Στα κτίρια υπάρχει στέγη αλλά δεν υπάρχει δώμα, επομένως δεν απαιτούνται σχετικές οδηγίες.

2. Εργασίες στις εξωτερικές όψεις του έργου

Πριν την έναρξη εργασιών θα περιφράσσεται ο χώρος από πιθανή πτώση θραυσμάτων υαλοπίνακος ή εργαλείων καθαρισμού ή επισκευών. Ο καθαρισμός των υαλοστασίων θα γίνεται. Ο καθαρισμός των υαλοπινάκων θα γίνεται με το ανηρτημένο φορείο ή καλαθοφόρο γερανό ή από τα ανοιγόμενα μέρη των υαλοπινάκων και το προσωπικό προσδεδεμένο με ζώνη ασφαλείας.

3. Εργασίες σε ύψος στο εσωτερικό του έργου

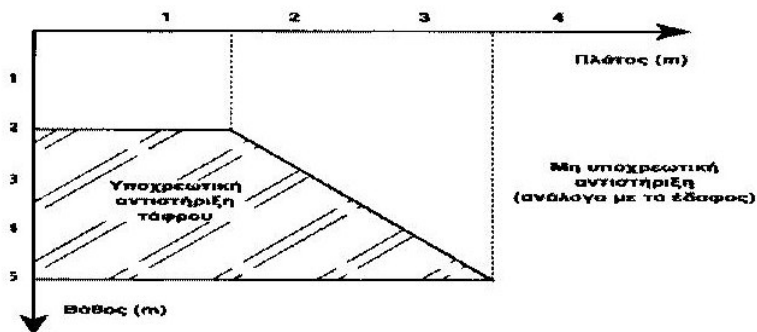
Για εργασίες σε ύψος θα χρησιμοποιείται είτε κυλιόμενος πύργος είτε κλάρκ.

4. Εργασίες σε φρέατα, υπόγεια ή τάφρους

Η παρούσα οδηγία αναφέρεται σε εργασίες γενικά σε θέσεις όπου υπάρχει κίνδυνος ασφυξίας, πνιγμού και έκθεσης σε χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες

Κατά τη φάση κατασκευής προβλέπονται ορύγματα για την εγκατάσταση των αγωγών και την κατασκευή των φρεατίων ακαθάρτων. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλούς αντιστήριξης των πρανών, για την εξασφάλιση της ευστάθειάς τους και την αποφυγή κατάρρευσης.

Κατά την εκσκαφή τάφρων ή ορυγμάτων επιμηκών ή μεμονωμένων η αντιστήριξη για βάθη μεγαλύτερα αυτών που φαίνονται στο διάγραμμα που ακολουθεί είναι υποχρεωτική.

Η αντιστήριξη παραλείπεται εάν η εκσκαφή πραγματοποιείται σε βράχο ή σε περιπτώσεις όπου η ισορροπία των πρανών έχει εξασφαλιστεί με κατάλληλες κλίσεις.

Η αντιστήριξη πραγματοποιείται παράλληλα με την πρόοδο των εργασιών και εάν υπάρχει ανάγκη με κατάλληλη μέθοδο ή με μηχανικά μέσα εξ αποστάσεως χωρίς την είσοδο των εργαζομένων στο σκάμμα.

Για την παρεμπόδιση πτώσης υλικών, εργαλείων και αντικειμένων πάσης φύσεως στο σκάμμα πρέπει τα χείλη της εκσκαφής να περιβάλλονται από κράσπεδα ύψους 15 εκατοστών του μέτρου ή δε επένδυση της τάφρου ή του φρέατος στις περιπτώσεις που απαιτείται να εξέχει από την επιφάνεια του εδάφους τουλάχιστον κατά δεκαπέντε εκατοστά του μέτρου.

Τα προϊόντα εκσκαφής τοποθετούνται σε απόσταση 60 cm από το χείλος του ορύγματος. Κατά τις εκσκαφές σε οδούς ή κοινόχρηστους χώρους πρέπει να λαμβάνονται κατά περίπτωση και τα αντίστοιχα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του ΚΟΚ (Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας).

Τα φρεάτια με βάθος μεγαλύτερο των οκτώ μέτρων πρέπει να φωτίζονται δια τεχνητού φωτισμού με ειδικές λυχνίες που φέρουν προστατευτικό πλέγμα τηρουμένων των διατάξεων περί ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.

Κατά τη φάση συντήρησης του δικτύου, απαιτείται πριν τον καθαρισμό των φρεατίων να ανοίγουν τα καπάκια για τον εξαερισμό αυτών. Απαγορεύεται χρήση φωτιάς για εργασίες πλησίον ή εντός των φρεατίων. Εάν απαιτηθεί η κατάβαση προσωπικού εντός του φρεατίου για εργασίες συντήρησης ή καθαρισμού απαιτείται η χρήση ειδικής μάσκας και φόρμας εργασίας.

Αναλυτικότερα επισημαίνονται τα ακόλουθα :

5. Πρόληψη ατυχημάτων

5.1. Ανύψωση φορτίων

Χρησιμοποίηση ανυψωτήρα για την ανύψωση βαρειών αντικειμένων και αποφυγή βίαιων κινήσεων. Οι χειρισμοί και μεταφορά βαρειών αντικειμένων είναι αιτία των πιο συχνών ατυχημάτων.

Οι κάδοι εξαγωγής των υλικών εκσκαφής από τα σκάμματα κατά τη φάση κατασκευής του έργου πρέπει να ανασύρονται δια βαρούλκου ή άλλης ανυψωτικής μηχανής και να μην πληρούνται μέχρι των χειλέων.

Η ανάρτηση των κάδων πρέπει να γίνεται με προσοχή κατακόρυφα και στο κέντρο της κοιλότητας του εκσκαπτόμενου χώρου.

5.2. Πτώσεις

Προσοχή κατά τη χρήση κατακόρυφης σκάλας ή ναυτικού τύπου. Τοποθέτηση κυκλικού κιγκλιδώματος γύρω από σκάλες ναυτικού τύπου αν είναι ψηλότερες από 3 μέτρα. Όταν υπάρχουν εντός των φρεατίων κλίμακες αυτές πρέπει να είναι ασφαλώς προσαρμοσμένες και οι βαθμίδες να μην απέχουν περισσότερο από 25 cm μεταξύ τους. Κλίμακες από σχοινιά επιτρέπονται μόνο σε φρεάτια με βάθη μικρότερα των 10 μέτρων και πρέπει να είναι στέρεα προσαρμοσμένες και στα δύο άκρα τους.

Τα φορητά εργαλεία να ξαναμπαίνουν στη θέση τους μετά τη χρήση. Να αποφεύγεται παρουσία γράσου, λαδιού και πάγου στους διαδρόμους επίσκεψης, στα σκαλοπάτια και στις σκάλες.

Να είναι τα φρεάτια καλυμμένα ή εφοδιασμένα με κιγκλίδωμα. Να τοποθετηθούν πινακίδες που να προτρέπουν σε προσοχή, όπου χρειάζεται. Να τοποθετηθούν κιγκλιδώματα γύρω από τις ανοιχτές δεξαμενές και όπου υπάρχει κίνδυνος πτώσης. Οι πτώσεις αποτελούν τη δεύτερη πιο συχνή αιτία ατυχημάτων μετά την ανύψωση φορτίων.

5.3. Τραυματισμοί

Να μετακινούνται τα καλύμματα των φρεατίων με ένα ανυψωτή με άγκιστρο παρά με κάποιο μοχλό.

Στην περίπτωση που το κάλυμμα δεν είναι πολύ βαρύ, ο πιο σίγουρος τρόπος είναι να συρθεί οριζόντια μακριά από το φρεάτιο. Να αποφεύγεται να αφήνεται το στόμιο του φρεατίου μερικώς ανοιχτό.

Χρήση γαντιών εργασίας όταν γίνονται χειρισμοί με μεγάλα και βαριά αντικείμενα.

Εφοδιασμός με μεταλλικά πλέγματα όλων των τμημάτων κίνησης των μηχανημάτων. Να φωτίζεται κατάλληλα ο χώρος εργασίας φυσικά ή τεχνητά.

5.4. Ατυχήματα και σοκ που οφείλονται στον ηλεκτρισμό

Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζομένων σε ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία ασχέτως τάσεως αυτών.

Να τοποθετούνται λαστιχένια πατάκια μπροστά από τους ηλεκτρικούς διακόπτες.

Αποσύνδεση του κυρίου διακόπτη ελέγχου όταν γίνονται εργασίες σε ένα κινητήρα ή άλλη ηλεκτρική συσκευή.

Φροντίδα ώστε όλος ο ηλεκτρικός εξοπλισμός να έχει καλά γειωθεί και όλες οι εξωτερικές ηλεκτρικές καλωδιώσεις να είναι μονωμένες.

5.5. Πυρκαγιές

Εφοδιασμός της εγκατάστασης με ένα επαρκές αριθμό πυροσβεστήρων, διαφόρων τύπων για κάθε ενδεχόμενο τύπο φωτιάς. Οι πυροσβεστήρες σόδας ή νερού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για πυρκαγιές που οφείλονται σε καύση ξύλου, χαρτιού ή πλαστικής ύλης, ενώ για εύφλεκτα υγρά, αέρια και λιπαντικά έχουμε καλύτερα αποτελέσματα με πυροσβεστήρες διοξειδίου του άνθρακα, στερεών χημικών υλών ή αφρού.

Για την ασφάλεια του προσωπικού και την αποφυγή μεγαλύτερων βλαβών στον εξοπλισμό, οι πυρκαγιές που οφείλονται σε βραχυκύκλωμα πρέπει να σβήνονται με πυροσβεστήρες που περιέχουν μη αγώγιμη ύλη, όπως CO₂, ορισμένα άλλα στερεά χημικά και τετραχλωράνθρακα.

Θα πρέπει επίσης να έχουμε σοβαρά υπ' όψη ότι αυτοί που έχουν αναλάβει την πυρόσβεση, όταν βρίσκονται σε μέρη που δεν αερίζονται καλά, αν δεν διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα

ασφαλείας, κινδυνεύουν από λιποθυμία λόγω έλλειψης οξυγόνου ή ασφυξία που οφείλεται σε επικίνδυνους καπνούς που δημιουργούνται κατά την καύση.

5.6. Τεχνικά μέτρα ασφάλειας

Χρήση ζώνης ασφάλειας για εργασία σε φρεάτια, δεξαμενές ή άλλες κατασκευές με βάθος μεγαλύτερο από 2,5 - 3,0m. Δύο άτομα πρέπει να είναι σε αναμονή για να βοηθήσουν τον εργάτη σε περίπτωση ανάγκης.

Βεβαίωση ότι όλοι έχουν οδηγίες πρώτων βοηθειών, και ότι είναι διαθέσιμα τα νούμερα τηλεφώνων ορισμένων γιατρών, του νοσοκομείου, της πυροσβεστικής, ασθενοφόρου και της αστυνομικής αρχής.

6. Πρόληψη από μολύνσεις

Φύση των μολύνσεων

Είναι απαραίτητο να παρθούν τα παραπάνω προληπτικά μέτρα:

- Πόσιμο νερό

Το πόσιμο νερό πρέπει να είναι ασφαλές. Γι' αυτό το λόγο να αποφευχθεί οποιαδήποτε διασταύρωση των σωλήνων νερού τροφοδοσίας με τους σωλήνες λυμάτων ή οτιδήποτε άλλου υγρού.

Διασταυρώσεις αυτού του είδους δεν πρέπει να επιτρέπονται ούτε μελλοντικά.

-Πρώτες βοήθειες

Να υπάρχει σε διάθεση εξοπλισμός πρώτων βοηθειών για την άμεση αντιμετώπιση μικρών τραυμαμάτων. Εκτός εάν πρόκειται για κάτι που δεν είναι καθόλου σοβαρό, ο τραυματίας θα πρέπει να οδηγείται κατευθείαν σε κάποιο γιατρό.

7. Πρόληψη ατυχημάτων που οφείλονται σε έλλειψη Οξυγόνου

Ο αέρας κανονικά περιέχει 21% κ.ο. οξυγόνο και 79% άζωτο. Όταν η συγκέντρωση οξυγόνου πέσει κάτω από 15% τότε υπάρχει κίνδυνος για τον άνθρωπο και θεωρούμε ότι έχουμε "περιβάλλον φτωχό σε οξυγόνο".

7.1. Αιτία έλλειψης οξυγόνου

Μπορεί να υπάρχει έλλειψη οξυγόνου σε οποιοδήποτε σημείο που δεν αερίζεται καλά όπως ένα φρεάτιο, που συνοδεύεται από μια μερική υποκατάσταση του αέρα από άλλο αέριο, είτε είναι τοξικό, είτε όχι. Γενικά, ελλιπής αερισμός ενός κλειστού χώρου συνοδεύεται από έλλειψη οξυγόνου.

7.2. Εντοπισμός έλλειψης οξυγόνου

Για τη μέτρηση της τιμής του οξυγόνου, χρησιμοποιείται ένα όργανο εφοδιασμένο με αναρρόφηση, με στόμιο δειγματοληψίας και ένα σωλήνα πίεσης.

Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται αναμμένος πυρσός ασφάλειας όπως χρησιμοποιούσαν στα ορυχεία.

Να εξαλείφεται αν υπάρχει, το συσσωρευμένο αέριο, αερίζοντας κατά τους κλειστούς χώρους.

Ο αερισμός μπορεί να γίνει με:

- Πεπιεσμένο αέρα που ο αγωγός προσαγωγής του πρέπει να επιμηκυνθεί μέχρι το πυθμένα του χώρου.
- Φορητό φυσητήρα με έναν αγωγό παροχής αέρα που εισέρχεται στο χώρο. Ο ηλεκτρικός κινητήρας του φυσητήρα πρέπει να είναι αντιακρηκτικού τύπου διαφορετικά η εμφύσηση θα πρέπει να γίνεται έξω από το άνοιγμα και μια απόσταση από αυτό γύρω στα 2 μέτρα. Για να επιτευχθεί η κυκλοφορία του αέρα θα πρέπει να είναι ανοιχτές όλες οι διαθέσιμες δίοδοι της δεξαμενής ή οποιουδήποτε άλλου χώρου.

8. Πρόληψη ατυχημάτων που οφείλονται σε βλαβερά αέρια ή ατμούς

Θεωρείται βλαβερό το αέριο ή ο ατμός που μπορεί άμεσα ή έμμεσα να προσβάλει την υγεία ή να καταστρέψει την όραση του ανθρώπου προκαλώντας πυρκαγιά, έκρηξη, ασφυξία ή λιποθυμία.

Η ασφυξία που προκαλεί το αέριο μπορεί να οφείλεται σε κάποια χημική αντίδραση, όπως στη περίπτωση του διοξειδίου του άνθρακα που σε συνδυασμό με την αιμοσφαιρίνη του αίματος προκαλεί έλλειψη οξυγόνου, είτε σε μηχανικά αίτια, όπου η παρουσία ενός αερίου προκαλεί τη δημιουργία περιβάλλοντος φτωχού σε οξυγόνου.

8.1. Έκρηξη εύφλεκτου αερίου

Τέσσερις είναι οι απαραίτητες συνθήκες για την πραγματοποίηση μιας έκρηξης:

- Παρουσία εύφλεκτου αερίου
- Παρουσία αέρα (οξυγόνου)
- Δημιουργία μίγματος αερίου και οξυγόνου, σε συγκεκριμένους λόγους
- Πηγή έναυσης (αναπτήρας, σπίθα, ...)

Όλα τα εύφλεκτα αέρια και τα μείγματα τους παρουσιάζουν ένα μέγιστο και ένα ελάχιστο όριο εκρηκτικότητας που εξαρτάται από την επί τοις εκατό συγκέντρωση σε όγκο του αερίου στον αέρα. Η πιο φτωχή συγκέντρωση σε αέριο του μίγματος με αέρα που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη αντιστοιχεί στο ελάχιστο όριο, ενώ η πιο πλούσια συγκέντρωση σε αέριο του μίγματος με αέρα που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη, αντιστοιχεί στο μέγιστο όριο. Στο ενδιάμεσο αυτών των δύο ορίων έχουμε εκρηκτικό μίγμα.

8.2. Μέτρα πρόληψης

- Στα φρεάτια και στις δεξαμενές πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες επισημάνσεις.

Ενδεχόμενη παρουσία εύφλεκτων ή εκρηκτικών αερίων και ατμών (μέσω ανιχνευτών αερίων καύσης)

Ενδεχόμενη παρουσία υδροθείου (με τη χρήση σχετικών φιαλιδίων).

Παρουσία, διοξειδίου του άνθρακα, στην περίπτωση διαρροής βιοαερίου (με τη χρήση φιαλιδίων ανίχνευσης διοξειδίου του άνθρακα).

Απουσία οξυγόνου (με το σχετικό ανιχνευτή)

Παρουσία παράξενων οσμών ή φαινομένων ερεθισμού των οφθαλμών.

- Σε κλειστούς χώρους

Χρήση ηλεκτρικών συσκευών αντικρηκτικού τύπου, απαγόρευση του καπνίσματος και γυμνής φλόγας.

9. Εργασίες σε περιβάλλον με κίνδυνο έκρηξης ή πυρκαγιάς

Δεν υπάρχουν τέτοιες εργασίες κατά τη φάση κατασκευής του έργου. Κατά τη φάση συντήρησης τα μέτρα προφύλαξης και αντιμετώπισης αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο.

10. Εργασίες που απαιτούν τη χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού

Τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, συσκευές, εργαλεία πρέπει να ανταποκρίνονται στις προβλέψεις των κανόνων Ασφάλειας που προβλέπουν οι Νόμοι και οι Διεθνείς Κανονισμοί. Οι ενδείξεις λειτουργίας και ασφαλείας πρέπει να αναγράφονται στα Ελληνικά. Επίσης πρέπει να έχουν πινακίδες με πλήρη τεχνικά και κατασκευαστικά στοιχεία, προειδοποιητικές σημάνσεις κλπ στα Ελληνικά. Επίσης πρέπει να συνοδεύονται από εγχειρίδιο Οδηγιών Λειτουργίας, συντήρησης και ασφαλείας.

Ο χειρισμός να πραγματοποιείται από άτομα ενήλικα, υγιή με καλή ακοή και όραση, εκπαιδευμένα, έμπειρα και με Άδεια χειρισμού, όπου απαιτείται από το Νόμο.

Κατά τον ανεφοδιασμό μηχανημάτων με καύσιμο πρέπει να τίθενται εκτός λειτουργίας ο κινητήρας του μηχανήματος, επίσης να σταματά σε απόσταση ασφαλείας κάθε εργασία ανοικτής φλόγας και το κάπνισμα. Το μεταλλικό άκρο του σωλήνα τροφοδοσίας πρέπει να εφάπτεται καλά στο στόμιο τροφοδοσίας.

Ο χειριστής πρέπει να έχει καλή ορατότητα στη ζώνη εργασίας. Αν αυτό δεν είναι δυνατό πρέπει να δέχεται τις υποδείξεις κατάλληλου ατόμου.

Ο θάλαμος οδήγησης να είναι επαρκούς επιφανείας, να είναι ασφαλώς προσπελάσιμος και να προστατεύει τους χειριστές από τις καιρικές συνθήκες χωρίς να περιορίζει το οπτικό πεδίο ή να δυσκολεύει περιοδικό έλεγχο των τμημάτων που βρίσκονται εντός του θαλάμου οδήγησης.

Η συντήρηση των μηχανημάτων πραγματοποιείται μόνο από εξειδικευμένο ή εξουσιοδοτημένο, έμπειρο άτομο σε τακτά χρονικά διαστήματα και εκτάκτως όποτε κριθεί απαραίτητο.

Μετά το πέρας της εργασίας τα μηχανήματα πρέπει να τίθενται εκτός λειτουργίας και να αφήνονται χωρίς φορτίο, με όλα τα στοιχεία τους πλήρως ακινητοποιημένα και να αφαιρούνται τα κλειδιά.

Οδοντωτοί τροχοί, άξονες, καδένες, τροχαλίες και ιμάντες κλπ πρέπει να έχουν προστατευτικά πλέγματα κ.α.

Πρέπει να τηρείται βιβλίο συντήρησης κάθε μηχανήματος.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Ζώνη Ασφαλείας, Κράνος, Γάντια κλπ.)

Σε θέσεις ευρείας εποπτείας του εργοταξίου πρέπει να υπάρχουν προειδοποιητικά σήματα απαγορευτικά ή άλλα για τη μη έκθεση εργαζομένων σε κίνδυνο.

11. Εργασίες Κανονισμός ασφάλειας Ικριωμάτων

Πριν την έναρξη των εργασιών στα ικριώματα πρέπει να έχει προηγηθεί βεβαίωση προς την Επιθεώρηση εργασίας:

- Του υπεύθυνου επιβλέποντος μηχανικού του υπό εκτέλεση έργου
- Του κατασκευαστή του έργου

Για την ορθή και ασφαλή (σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανονισμούς) εγκατάσταση των ικριωμάτων. Αντίγραφο τηρείται στον τόπο εργασίας.

Τα ικριώματα που κατασκευάζονται πρέπει να είναι:

- Ανθεκτικά
- Μη δυνάμενα να θραυσθούν από την προβλεπόμενη χρήση
- Μη δυνάμενα να μετασηματιστούν ή να παραμορφωθούν,
- Μη δυνάμενα να υποστούν επικίνδυνους κραδασμούς

Όπου χρησιμοποιούνται μεταλλικά τυποποιημένα σωληνωτά κλπ στοιχεία πρέπει να πληρούν τους όρους προτύπων του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.).

Η κατασκευή συντήρησης και αποσυναρμολόγηση των ικριωμάτων πραγματοποιείται από ειδικευμένους και έμπειρους τεχνίτες.

Απαγορεύεται η μερική αποσυναρμολόγηση των ικριωμάτων.

Εφόσον προκύπτει κίνδυνος ατυχήματος από υλικά που πέφτουν υπάρχει ανάγκη κατασκευής προστατευτικού προστεγάσματος. Το προστέγασμα αποτελείται από :

- Οριζόντιο ανθεκτικό σανίδωμα πλάτους ίσου με των ικριωμάτων και όχι μικρότερο του 1,30 του μέτρου (το οριζόντιο τμήμα του προστεγάσματος επιτρέπεται να είναι τούτο το δάπεδο εργασίας).
- Άλλο κεκλιμένο τμήμα σανιδώματος (αντένα), με κλίση πλάτους προς ύψος 1:2 και ύψους 0,80 του μέτρου.

ΤΜΗΜΑ Ε :

Πρόγραμμα αναγκαίων επιθεωρήσεων και συντηρήσεων του έργου και των εγκαταστάσεών του

Σε μηνιαία βάση θα πρέπει το έργο να επιθεωρείται από ειδικευμένο συνεργείο των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Οι βλάβες που τυχόν θα διαπιστώνονται θα πρέπει να επισημαίνονται και να επιδιορθώνονται άμεσα.

Σχέδιο Ασφάλειας & Υγείας

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3,4,5,6,8,9,10)

Σ. Α. Υ.

Γενικά

Το παρών Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ.) συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 305/96, άρθρο 3.

1. Είδος του έργου και χρήση αυτού

Το αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει τη κατασκευή Πνευματικού Κέντρου του Δήμου

2. Σύνοψη περιγραφή του έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή κτιρίου Πνευματικού Κέντρου. Το Πνευματικό Κέντρο θα στεγαστεί στις προτεινόμενες εγκαταστάσεις:

Επιπλέον των οχημάτων των υπαλλήλων του Πνευματικού Κέντρου, 50 χώροι στάθμευσης έχουν προβλεφθεί για τα ιδιωτικής χρήσεως οχήματα των επισκεπτών, στο προαύλιο των κτιριακών εγκαταστάσεων του έργου και πλησίον της εισόδου του γηπέδου της εγκατάστασης.

Το έργο θα κατασκευαστεί εντός οικοπέδου εμβαδού 52.099,71 m², ιδιοκτησίας του Δήμου

Το Έργο στο σύνολό του θα απαρτίζεται από :

- Κτίριο Πνευματικού Κέντρου
- Κτίριο Αναψυκτηρίου
- Κτίριο φυλακίου εισόδου

3. Ακριβής διεύθυνση του έργου

Δήμος

4. Στοιχεία του κυρίου του έργου

Δήμος

5. Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του ΣΑΥ

Συντάκτες του παρόντος: Μαρία ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ, Ευστράτιος ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ

6. Περιγραφή των φάσεων εκτέλεσης του έργου και των εφαρμοζομένων κατά φάση μεθόδων εργασίας

Στην παράγραφο αυτή περιγράφονται με σαφή και κατατοπιστικό τρόπο οι φάσεις / υποφάσεις εργασίας που εμφανίζονται στο υποβαλλόμενο με τη μελέτη χρονοδιάγραμμα εργασιών, τα χρησιμοποιούμενα σε κάθε μία μηχανήματα, τα κυριότερα βοηθητικά μέσα, οι τρόποι οριζόντιας και κατακόρυφης διακίνησης υλικών, κλπ.

Το έργο θα κατασκευαστεί σε τέσσερις φάσεις.

- **Α΄ Φάση:** Οργάνωση εργοταξίου, Εκσκαφές, Θεμελιώσεις
- **Β΄ Φάση:** Φέρων οργανισμός, Τοιχοδομές, Στέγες, Κουφώματα
- **Γ΄ Φάση:** Η/Μ εγκαταστάσεις
- **Δ΄ Φάση:** Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.

Κίνδυνοι που ενέχεται να εμφανιστούν κατά την εκτέλεση του έργου

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Συμπληρώνονται οι επισυναπτόμενοι πίνακες, που συντίθενται οριζόντια μεν από προκαταγεγραμμένες "πηγές κινδύνων", κατακόρυφα δε από μη προκαθορισμένες "φάσεις και υποφάσεις εργασίας".

Ο συντάκτης του ΣΑΥ:

1. Αντιστοιχίζει τις φάσεις / υποφάσεις του χρονοδιαγράμματος του μελετώμενου έργου, όπως αυτές απαριθμούνται στο παραπάνω σημείο Α.6 του ΣΑΥ, σε θέσεις του πινακιδίου που, για λόγους ευκολίας, είναι ενσωματωμένο σε όλους τους πίνακες (αν υπάρχει ανάγκη διάκρισης περισσότερων φάσεων / υποφάσεων, θα πρέπει να γίνει αντίστοιχη προσαρμογή του πινακιδίου).

2. Για κάθε επί μέρους φάση / υποφάση εκτέλεσης του έργου, επισημαίνει τους κινδύνους που, κατά την κρίση του, ενδέχεται να παρουσιαστούν. Η επισήμανση είναι γίνεται με την αναγραφή των αριθμών 1, 2, ή 3 στους κόμβους του πίνακα, όπου αντίστοιχα εντοπίζεται πιθανή πηγή κινδύνου. Η χρήση των αριθμών είναι υποκειμενική, αποδίδει δε την αντίληψη του συντάκτη για την ένταση των κινδύνων.

Ο αριθμός 3 χαρακτηρίζει περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι:

είτε (i)

η πηγή κινδύνου είναι συνεχώς παρούσα κατά την εξεταζόμενη φάση / υποφάση εργασίας (π.χ. κίνδυνος κατάρρευσης κατά την εκσκαφή θεμελίων δίπλα σε παλαιά οικοδομή),

είτε (ii)

οι ιδιαίτερες συνθήκες του έργου δημιουργούν αυξημένη πιθανότητα επικίνδυνων καταστάσεων, (π.χ. κίνδυνος αστοχίας των πρανών εκσκαφής, όταν το έδαφος είναι μικρής συνεκτικότητας, ή υδροφορεί, κλπ.),

είτε (iii)

ο κίνδυνος είναι πολύ σοβαρός, έστω και αν η πιθανότητα να επισυμβεί είναι περιορισμένη (π.χ. κίνδυνος έκρηξης λόγω απρόσεκτης χρήσης ηλεκτρικού ρεύματος ή γυμνής φλόγας σε χώρο αποθήκευσης εκρηκτικών ή σε δεξαμενή καυσίμων).

Ο αριθμός 1 χαρακτηρίζει περιπτώσεις όπου:

είτε (i)

η πηγή κινδύνου εμφανίζεται περιοδικά ή με χρονικά διαλείποντα τρόπο (π.χ. κίνδυνοι τραυματισμών από ανατροπές υλικών, σε οικοδομικό εργοτάξιο),

είτε (ii)

δεν συντρέχουν ειδικές αιτίες αύξησης των κινδύνων (π.χ. κίνδυνοι από την κίνηση οχημάτων σε ένα ευρύχωρο υπαίθριο εργοτάξιο),

είτε (iii)

ο κίνδυνος δεν είναι σοβαρός, έστω και αν η πιθανότητα να επισυμβεί είναι μεγάλη (π.χ. κίνδυνοι από την εκτέλεση υπαίθριων εργασιών σε συνθήκες καύσωνα).

Ο αριθμός 2 χαρακτηρίζει τις θεωρούμενες ως "ενδιάμεσες" των 1 και 3 περιπτώσεις.

ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	(1)	1.1	Οργάνωση εργοταξίου, Καθαιρέσεις, Εκσκαφές, Θεμελιώσεις
	(2)	2.1	Φέρων οργανισμός, Τοιχοδομές, Στέγες, Κουφώματα
	(3)	3.1	Η/Μ εγκαταστάσεις
	(4)	4.1	Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου

		Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
Κίνδυνοι	Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
01000. Αστοχίες εδάφους					
01100. Φυσικά πρηνή	01101 Κατολίσθηση. Απουσία / ανεπάρκεια υποστήριξης				
	01102 Αποκολλήσεις. Απουσία / ανεπάρκεια προστασίας				
	01103 Στατική επιφόρτιση. Εγκαταστάσεις / εξοπλισμός				
	01104 Δυναμική επιφόρτιση. Φυσική αιτία				
	01105 Δυναμική επιφόρτιση. Ανατινάξεις				
	01106 Δυναμική επιφόρτιση. Κινητός εξοπλισμός				
01200. Τεχνητά πρηνή & Εκσκαφές	01201 Κατάρρευση. Απουσία / ανεπάρκεια υποστήριξης				
	01202 Αποκολλήσεις. Απουσία / ανεπάρκεια προστασίας	2			
	01203 Στατική επιφόρτιση. Υπερύψωση				
	01204 Στατική επιφόρτιση. Εγκαταστάσεις / εξοπλισμός	3			
	01205 Δυναμική επιφόρτιση. Φυσική αιτία				
	01206 Δυναμική επιφόρτιση. Ανατινάξεις				
	01207 Δυναμική επιφόρτιση. Κινητός εξοπλισμός	2			
01300. Υπόγειες εκσκαφές	01301 Καταπτώσεις οροφής / παρειών. Ανυποστήλωτα τμήματα				
	01302 Καταπτώσεις οροφής / παρειών. Ανεπαρκής υποστύλωση				
	01303 Καταπτώσεις οροφής / παρειών. Καθυστερημένη υποστύλωση				
	01304 Κατάρρευση μετώπου προσβολής				

01400. Καθιζήσεις	01401	Ανυποστήρικτες παρακείμενες εκσκαφές				
	01402	Προϋπάρχουσα υπόγεια κατασκευή				
	01403	Διάνοιξη υπογείου έργου				
	01404	Ερπυσμός				
	01405	Γεωλογικές / γεωχημικές μεταβολές				
	01406	Μεταβολές υδροφόρου ορίζοντα				
	01407	Υποσκαφή / απόπλυση				
	01408	Στατική επιφόρτιση				
	01409	Δυναμική καταπόνηση - φυσική αιτία				
	01410	Δυναμική καταπόνηση - ανθρωπογενής αιτία				
01500. Άλλη πηγή	01501					
	01502					
	01503					

Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων	Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
			Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
02000. Κίνδυνοι από εργοταξιακό εξοπλισμό						
02100. Κίνηση οχημάτων και μηχανημάτων	02101	Συγκρούσεις οχήματος - οχήματος				
	02102	Συγκρούσεις οχήματος - προσώπων				
	02103	Συγκρούσεις οχήματος - σταθερού εμποδίου				
	02104	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος - οχήματος				
	02105	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος - σταθερού εμποδίου				
	02106	Ανεξέλεγκτη κίνηση. Βλάβες συστημάτων	1			1
	02107	Ανεξέλεγκτη κίνηση. Ελλιπής ακινητοποίηση	1			1
	02108	Μέσα σταθερής τροχιάς. Ανεπαρκής προστασία				
	02109	Μέσα σταθερής τροχιάς. Εκτροχιασμός				
02200. Ανατροπή οχημάτων και μηχανημάτων	02201	Ασταθής έδραση	3			
	02202	Υποχώρηση εδάφους / δαπέδου	2			
	02203	Έκκεντρη φόρτωση	3			
	02204	Εργασία σε πρανές				
	02205	Υπερφόρτωση	1			
	02206	Μεγάλες ταχύτητες				
02300. Μηχανήματα με κινητά μέρη	02301	Στενότητα χώρου				
	02302	Βλάβη συστημάτων κίνησης	1			1
	02303	Ανεπαρκής κάλυψη κινουμένων τμημάτων - πτώσεις				1
	02304	Ανεπαρκής κάλυψη κιν. τμημάτων - παγιδεύσεις μελών				1
	02305	Τηλεχειριζόμενα μηχανήματα & τμήματά τους	1			

02400. Εργαλεία χειρός	02401	Αεροσυμπιεστής	1			
	02402	Δονητής		1		
	02403	Ηλεκτροσυγκόλληση	1	2		
02500. Άλλη πηγή	02501					
	02502					

			Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
			Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων				
03000. Πτώσεις από ύψος						
03100. Οικοδομές - κτίσματα	03101	Κατεδαφίσεις		2		
	03102	Κενά τοίχων		1	1	
	03103	Κλίμακα				
	03104	Εργασία σε στέγες		3	1	
03200. Δάπεδα εργασίας προσπελάσεις	03201	Κενά δαπέδων	1	1		
	03202	Πέρατα δαπέδων				
	03203	Επικλινή δάπεδα		3	2	1
	03204	Ολισθηρά δάπεδα				
	03205	Ανώμαλα δάπεδα				
	03206	Αστοχία υλικού δαπέδου	1			
	03207	Υπερυψωμένες δίοδοι και πεζογέφυρες		3	3	
	03208	Κινητές σκάλες και ανεμόσκαλες				
	03209	Αναρτημένα δάπεδα. Αστοχία ανάρτησης				
	03210	Κινητά δάπεδα. Αστοχία μηχανισμού				
	03211	Κινητά δάπεδα. Πρόσκρουση		1		
03300. Ικριώματα	03301	Κενά ικριωμάτων		1		
	03302	Ανατροπή. Αστοχία συναρμολόγησης		1		
	03303	Ανατροπή. Αστοχία έδρασης		1		
	03304	Κατάρρευση. Αστοχία υλικού ικριώματος				

	03305	Κατάρρευση. Ανεμοπίεση	1			
03400. Τάφροι / φρέατα	03401	Πτώση μελών στην εκσκαφή				
	03402					
03500. Άλλη πηγή	03501					
	03502					
	03503					

			Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
04000. Εκρήξεις - Εκτοξευόμενα υλικά - θραύσματα						
04100. Εκρηκτικά - Ανατινάξεις	04101	Ανατινάξεις βράχων				
	04102	Ανατινάξεις κατασκευών				
	04103	Ατελής ανατίναξη υπονόμων				
	04104	Αποθήκες εκρηκτικών				
	04105	Χώροι αποθήκευσης πυρομαχικών				
	04106	Διαφυγή - έκλυση εκρηκτικών αερίων & μιγμάτων				
04200. Δοχεία και δίκτυα υπό πίεση	04201	Φιάλες ασετιλίνης / οξυγόνου				
	04202	Υγραέριο				
	04203	Υγρό άζωτο				
	04204	Αέριο πόλης				
	04205	Πεπιεσμένος αέρας				
	04206	Υποθαλάσσιος αγωγός διάθεσης λυμάτων				
	04207	Δίκτυα ύδρευσης				
	04208	Ελαιοδοχεία / υδραυλικά συστήματα				
04300. Αστοχία υλικών υπό ένταση	04301	Βραχώδη υλικά σε θλίψη				
	04302	Προεντάσεις σπλισμού / αγκυρίων				
	04303	Κατεδάφιση προεντεταμένων στοιχείων				
	04304	Συρματόσχοινα				
	04305	Εξολκεύσεις				

	04306	Λαξεύσεις / τεμαχισμός λίθων				
04400. Εκτοξευόμενα υλικά	04401	Εκτοξευόμενο σκυρόδεμα				
	04402	Αμμοβολές				
	04403	Τροχίσσεις / λειάνσεις				
04500. Άλλη πηγή	04501	Κάπνισμα			2	2
	04502					

			Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
05000. Πτώσεις - μετατοπίσεις υλικών & αντικειμένων						
05100. Κτίσματα - φέρων οργανισμός	05101	Αστοχία. Γήρανση				
	05102	Αστοχία. Στατική επιφόρτιση				
	05103	Αστοχία. Φυσική δυναμική καταπόνηση				
	05104	Αστοχία. Ανθρωπογενής δυναμική καταπόνηση				
	05105	Κατεδάφιση				
	05106	Κατεδάφιση παρακειμένων				
05200. Οικοδομικά στοιχεία	05201	Γήρανση πληρωτικών στοιχείων				
	05202	Διαστολή - συστολή υλικών				
	05203	Αποξήλωση δομικών στοιχείων				
	05204	Αναρτημένα στοιχεία & εξαρτήματα			1	
	05205	Φυσική δυναμική καταπόνηση				
	05206	Ανθρωπογενής δυναμική καταπόνηση				
	05207	Κατεδάφιση				
	05208	Αρμολόγηση / απαρμολόγηση προκατασκ. στοιχείων				
05300. Μεταφερόμενα υλικά Εκφορτώσεις	05301	Μεταφορικό μηχάνημα. Ακαταλληλότητα / ανεπάρκεια	1	1		
	05302	Μεταφορικό μηχάνημα. Βλάβη		2	1	
	05303	Μεταφορικό μηχάνημα. Υπερφόρτωση	2	1	1	
	05304	Απόκλιση μηχανήματος. Ανεπαρκής έδραση		1		
	05305	Ατελής / έκκεντρη φόρτωση				

	05306	Αστοχία συσκευασίας φορτίου			1	
	05307	Πρόσκρουση φορτίου			1	
	05308	Διακίνηση αντικειμένων μεγάλου μήκους		1		
	05309	Χειρωνακτική μεταφορά βαρέων φορτίων			1	
	05310	Απόλυση χύδην υλικών. Υπερφόρτωση	1		1	
	05311	Εργασία κάτω από σιλό				
05400. Στοιβασμένα υλικά	05401	Υπερστοίβαση				
	05402	Ανεπάρκεια πλευρικού περιορισμού σωρού				
	05403	Ανορθολογική απόληψη				
05500. Άλλη πηγή	05501					
	05502					
	05503					

Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
06000. Πυρκαϊές						
06100. Εύφλεκτα υλικά	06101	Έκλυση / διαφυγή εύφλεκτων αερίων				
	06102	Δεξαμενές / αντλίες καυσίμων			1	1
	06103	Μονωτικά, διαλύτες, PVC κλπ. εύφλεκτα				
	06104	Ασφαλτοστρώσεις / χρήση πίσσας				1
	06105	Αυτανάφλεξη - εδαφικά υλικά				
	06106	Αυτανάφλεξη - απορρίμματα	1			
	06107	Επέκταση εξωγενούς εστίας. Ανεπαρκής προστασία				
06200. Σπινθήρες & βραχυκυκλώματα	06201	Εναέριοι αγωγοί υπό τάση				
	06202	Υπόγειοι αγωγοί υπό τάση			1	
	06203	Εντοιχισμένοι αγωγοί υπό τάση			1	
	06204	Εργαλεία που παράγουν εξωτερικό σπινθήρα			1	
06300. Υψηλές θερμοκρασίες	06301	Χρήση φλόγας - οξυγονοκολλήσεις			1	
	06302	Χρήση φλόγας - κασσιτεροκολλήσεις				
	06303	Χρήση φλόγας - χυτεύσεις				
	06304	Ηλεκτροσυγκολλήσεις		1	1	
	06305	Πυρακτώσεις υλικών				
06400. Άλλη πηγή	06401	Περιβάλλοντες Θάμνοι				
	06402					
	06403					
07000. Ηλεκτροπληξία						
07100. Δίκτυα - εγκαταστάσεις	07101	Προϋπάρχοντα εναέρια δίκτυα	1			

	07102	Προϋπάρχοντα υπόγεια δίκτυα	1			
	07103	Προϋπάρχοντα εντοιχισμένα δίκτυα				
	07104	Προϋπάρχοντα επίτοιχα δίκτυα				
	07105	Δίκτυο ηλεκτροδότησης έργου			1	
	07106	Ανεπαρκής αντικεραυνική προστασία				
07200. Εργαλεία-μηχανήματα	07201	Ηλεκτροκίνητα μηχανήματα	1		1	1
	07202	Ηλεκτροκίνητα εργαλεία	1		1	1
07300. Άλλη πηγή	07301	Θερμοσυγκολλητική μηχανή πλαστικών σωλήνων			1	1
	07302					
	07303					

			Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η
Κίνδυνοι		Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1
08000. Πνιγμός / Ασφυξία						
08100. Νερό	08101	Υποβρύχιες εργασίες				
	08102	Εργασίες εν πλω - πτώση				
	08103	Βύθιση / ανατροπή πλωτού μέσου				
	08104	Παρόχθιες / παράλιες εργασίες. Πτώση				
	08105	Παρόχθιες / παράλιες εργασίες. Ανατροπή μηχανήματος				
	08106	Υπαίθριες λεκάνες / Δεξαμενές. Πτώση				
	08107	Υπαίθριες λεκάνες / Δεξαμενές. Ανατροπή μηχανήματος				
	08108	Πλημμύρα / Κατάκλυση έργου				
08200. Ασφυκτικό περιβάλλον	08201	Βάλτοι, ιλείς, κινούμενες άμμοι				
	08202	Υπόνομοι, βόθροι, βιολογικοί καθαρισμοί				
	08203	Βύθιση σε σκυρόδεμα, ασβέστη , κλπ.				
	08204	Εργασία σε κλειστό χώρο - ανεπάρκεια οξυγόνου				
08300. Άλλη πηγή	08301					
	08302					
	08303					
09000. Εγκαύματα						
09100. Υψηλές θερμοκρασίες	09101	Συγκολλήσεις / συντήξεις		1		1
	09102	Υπέρθερμα ρευστά				
	09103	Πυρακτωμένα στερεά		1		
	09104	Τήγματα μετάλλων		1		

	09105	Άσφαλτος / πίσσα				2
	09106	Καυστήρες				
	09107	Υπερθερμαινόμενα τμήματα μηχανών	1	1	1	1
09200. Καυστικά υλικά	09201	Ασβέστης				
	09202	Οξεία				
	09203					
09300. Άλλη πηγή	09301					
	09302					
	09303					

		Φάση 1η	Φάση 2η	Φάση 3η	Φάση 4η	
Κίνδυνοι	Πηγές κινδύνων	Φ 1.1	Φ 2.1	Φ 3.1	Φ 4.1	
10000. Έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες						
10100. Φυσικοί παράγοντες	10101	Ακτινοβολίες				
	10102	Θόρυβος / δονήσεις	1	1	1	
	10103	Σκόνη	1	1	1	
	10104	Υπαίθρια εργασία. Παγετός	1	1	1	
	10105	Υπαίθρια εργασία. Καύσωνας	1	1	1	
	10106	Χαμηλή θερμοκρασία χώρου εργασίας				
	10107	Υψηλή θερμοκρασία χώρου εργασίας				
	10108	Υγρασία χώρου εργασίας				
	10109	Υπερπίεση / υποπίεση				
	10110					
	10111					
10200. Χημικοί παράγοντες	10201	Δηλητηριώδη αέρια				
	10202	Χρήση τοξικών υλικών				
	10203	Αμίαντος				
	10204	Ατμοί τηγμάτων				
	10205	Αναθυμιάσεις υγρών / βερνίκια, κόλλες, μονωτικά, διαλύτες				
	10206	Καπναέρια ανατινάξεων				
	10207	Καυσαέρια μηχανών εσωτ. καύσης				
	10208	Συγκολλήσεις		1	1	1
	10209	Καρκινογόνοι παράγοντες				

	10210					
	10211					
	10212					
10300. Βιολογικοί παράγοντες	10301	Μολυσμένα εδάφη				
	10302	Μολυσμένα κτίρια				
	10303	Εργασία σε υπονόμους, βόθρους, βιολογικούς καθαρισμούς				
	10304	Χώροι υγιεινής				
	10305					
	10306					
	10307					
10400. Άλλη παράγοντες	10401					
	10402					

**Μέτρα για την πρόληψη και την αποτροπή των κινδύνων και γενικά για την ασφάλεια
και την υγεία των εργαζομένων**

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Για κάθε “πηγή κινδύνων” που έχει επισημανθεί στους πίνακες του Τμήματος Β (στήλη 1), καταγράφονται οι φάσεις / υποφάσεις όπου υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης (στήλη 2), αναγράφονται οι σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που προβλέπουν τη λήψη μέτρων προστασίας (στήλη 3), και συμπληρώνονται τα κατά την κρίση του συντάκτη αναγκαία πρόσθετα ή ειδικά μέτρα προστασίας που επιβάλλονται από τις ιδιαίτερες συνθήκες ή απαιτήσεις του έργου (στήλη 4).

(*) Αναφέρονται οι διατάξεις της νομοθεσίας που περιέχουν τα απαιτούμενα κάθε φορά μέτρα

(**) Περιγράφονται μέτρα που κατά την κρίση του συντάκτη απαιτούνται για την προστασία των εργαζομένων, αλλά δεν προβλέπονται από τη νομοθεσία ή η πρόβλεψη δεν είναι επαρκής για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Επίσης εδώ πρέπει να περιγραφούν και τα ειδικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τις εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (βλ. άρθρο 3, παρ.5 του Π.Δ. 305/96)

ΕΠΙΣΗΜΑΣΜΕΝΟΙ ΚΟΜΒΟΙ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ B		ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ	
(1) ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	(2) ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (*)	(4) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ Ή ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ (**)
01202	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81	
01204	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96	Ν' απαγορευθεί η χωρίς λόγο παραμονή προσωπικού κοντά στα πρανή των εκσκαφών
01207	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96	
02106 (07)	Φ1.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
02107	Φ1.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
02201	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
02202	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
02203	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
02205	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 31/1990	
02302	Φ1.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
02303	Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
02304	Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
02305	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81	
02401	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
02402	Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	

02403	Φ1.1, Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
03102	Φ2.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80	
03103	Φ2.1, Φ3.1	Π.Δ. 1073/81	
03201	Φ2.1, Φ3.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80	
03202	Φ1.1, Φ2.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80	
03204	Φ2.1, Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96	
03207	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96	
03208	Φ2.1, Φ3.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 305/96	
03301	Φ2.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80, Απ. 16440/Φ.10.4/445/1993	
03302	Φ2.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80, Απ. 16440/Φ.10.4/445/1993	
03303	Φ2.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 778/80, Απ. 16440/Φ.10.4/445/1993	
03304	Φ2.1	Π.Δ. 778/80, Απ. 16440/Φ.10.4/445/1993	
03401	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	

ΕΠΙΣΗΜΑΣΜΕΝΟΙ ΚΟΜΒΟΙ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ B		ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ	
(1) ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	(2) ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (*)	(4) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ Ή ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ (**)
04501	Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	Ν' απαγορευθεί το κάπνισμα σε απόσταση 10 μ. από το πρατήριο
05204	Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05301	Φ1.1, Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05302	Φ2.1, Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05303	Φ1.1, Φ2.1, Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05304	Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05306	Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05307	Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05308	Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 397/1994	
05309	Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
05310	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81	
06102	Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
06104	Φ4.1	Π.Δ. 1073/81	
06106	Φ1.1	Π.Δ. 1073/81	
06202	Φ3.1	Π.Δ. 305/96	
06203	Φ3.1	Π.Δ. 305/96	

06204	Φ3.1	Π.Δ. 305/96	
06301	Φ3.1	Π.Δ. 1073/81	
06304	Φ3.1	Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 95/78	
07101	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Ν.158/1975	
07102	Φ1.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Ν.158/1975	
07105	Φ3.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81	
07201	Φ1.1, Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 395/94, Π.Δ. 1073/81	
07202	Φ1.1, Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 395/94, Π.Δ. 1073/81	
07301	Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 395/94, Π.Δ. 1073/81	
09101	Φ2.1, Φ4.1	Π.Δ. 95/78, Π.Δ. 1073/81	
09103	Φ2.1	Π.Δ. 1073/81	
09104	Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
09105	Φ2.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
09107	Όλες οι φάσεις	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 31/1990	
010102	Όλες οι φάσεις	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
010103	Φ1.1, Φ2.1, Φ4.1	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	

ΕΠΙΣΗΜΑΣΜΕΝΟΙ ΚΟΜΒΟΙ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ B		ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ	
(1) ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	(2) ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (*)	(4) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ Ή ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ (**)
010104	Όλες οι φάσεις	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
010105	Όλες οι φάσεις	Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 1073/81, Π.Δ. 17/96	
010208	Φ2.1, Φ3.1, Φ4.1	Π.Δ. 95/78, Π.Δ. 395/94	

Συμπληρωματικά των προαναφερομένων νομοθετικών διαταγμάτων, σε κάθε φάση του έργου προτείνονται τα εξής:

- Περίφραξη και σήμανση του εργοταξίου για την προστασία και έγκαιρη προειδοποίηση των διερχόμενων τροχοφόρων. Δημιουργία ασφαλών διόδων για την διέλευση των πεζών στους χώρους και στα σημεία που οι εργασίες του εργοταξίου ενδέχεται να δημιουργούν κινδύνους. Επίσης περίφραξη του εργοταξίου προς αποφυγήν εισόδου ατόμων μη εχόντων εργασία καθώς και ζώων.
- Προμήθεια εκτός του κράνους και φωσφορούχου γιλέκου στους εργαζομένους εντός του εργοταξίου.
- Καθημερινή εκπαίδευση και υπενθύμιση των κινδύνων στους εργαζόμενους από τον εργοταξιάρχη και τον τεχνικό ασφαλείας.

Κατά τις χωματουργικές εργασίες προτείνονται τα εξής:

- Έλεγχος ευστάθειας των γαιωδών επιφανειών πλησίον θα προηγείται της ανάληψης εργασιών και αν απαιτείται θα λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα.
- Συχνές, τακτικές επιθεωρήσεις θα διενεργούνται για πρόδρομα σημεία αστοχίας γαιωδών επιφανειών και αν απαιτείται και των τεχνικών μέσων εξασφάλισης των
- Συχνή τακτική επιθεώρηση των γαιωδών επιφανειών για επισφαλείς χαλαρούς όγκους, τοπικές συγκεντρώσεις τάσεων, επικείμενες αποσφηνώσεις ή θραύσεις, ταχείες εξαλλοιώσεις, πρόσφατες εκριζώσεις, ξένα σώματα, αλλαγή σχηματισμού και λοιπά σχετικά θα προηγείται της ανάληψης εργασιών πλησίον πρανών και αν απαιτείται θα επιχειρείται ξεσχάρωμα.
- Θα απαγορεύεται η χωρίς λόγο παραμονή προσωπικού πλησίον της δραστηριότητας αυτής.
- Η άνευ προηγούμενου σχετικού ελέγχου υπέρβαση επιφόρτισης πρανών, επιφανειών θεμελίωσης ή προσωρινών χωμάτινων επιφανειών με συσσώρευση υλικών πάσης φύσης και εξοπλισμού θα απαγορεύεται.
- Έκτακτη επιθεώρηση των πρανών και αν απαιτείται λήψη τεχνικών μέτρων εξασφάλισης θα διενεργείται μετά από βίαια φυσικά φαινόμενα.

- Έκτακτη επιθεώρηση των πρανών και αν απαιτείται λήψη τεχνικών μέτρων εξασφάλισης θα διενεργείται μετά από ανάπτυξη επιταχύνσεων σ' αυτά λόγω ανατινάξεων.
- Η άνευ προηγούμενου σχετικού ελέγχου επιβολή δονήσεων εκ μηχανημάτων στα πρανή θα απαγορεύεται.
- Κατά την επιλογή ή εφαρμογή της μεθόδου θεμελίωσης θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν επηρεάζουσες πλησίον κατασκευαστικές δραστηριότητες.
- Επιτόπιος έλεγχος και ανεύρεση σχετικών σχεδίων ΟΚΩ θα διενεργείται πριν την ανάληψη οποιασδήποτε νέας κατασκευαστικής δραστηριότητας.
- Σύστημα ελέγχου μικρομετακινήσεων του έργου και δίαιτας υπόγειου και ελεύθερου υδάτινου ορίζοντα θα υφίσταται σε βαθμό και έκταση που επιτρέπει η σοβαρότητα του έργου, η βαρύτητα των συνεπειών, η ταχύτητα προόδου εργασιών και χρόνου απόκρισης των μέτρων επέμβασης.
- Κατά την επιλογή ή εφαρμογή της μεθόδου εργασίας θα λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εδάφους και η επίδρασή τους σε κάθε κατασκευαστική φάση.]
- Να υπάρχει συνεργασία με τα αρμόδια συνεργεία της ΔΕΗ και του ΟΤΕ καθώς και του δήμου ώστε να εντοπισθούν οι θέσεις των δικτύων και να αποφευχθεί η καταστροφή τους.

Σε ότι αφορά τα μηχανήματα με κινητά μέρη:

- Να υπάρχει συνεργασία με τα αρμόδια συνεργεία της ΔΕΗ και του ΟΤΕ καθώς και του δήμου ώστε να εντοπισθούν οι θέσεις των δικτύων και να αποφευχθεί η καταστροφή τους.
- Σαφής κυκλοφοριακή ρύθμιση θα υφίσταται σε κάθε φάση κατασκευής του έργου αναφορικά με την έξω - και έσω - κυκλοφορία του έργου, μηχανοκίνητης, πεζής και υλικών.
- Θα διαμορφώνεται πάντοτε σαφές σύστημα διαχωρισμού κυκλοφορίας πεζών-οχημάτων και αντιθέτως κινουμένων οχημάτων.
- Θα αποφεύγεται η ύπαρξη και η άνευ αδειάς τοποθέτηση σταθερών εμποδίων στους χώρους κυκλοφορίας και αν αυτό δεν καταστεί δυνατόν τότε τα εμπόδια θα σημαίνονται κατάλληλα.
- Θα αποφεύγεται η χωρίς λόγο κίνηση του προσωπικού μεταξύ οχημάτων.
- Τα ακινητοποιημένα οχήματα και μηχανήματα θα έχουν πάντοτε ενεργοποιημένη την πέδη στάθμευσης.
- Η κίνηση μηχανοκίνητου ή τηλεχειριζόμενης μηχανής σε περίπτωση ελλιπούς ορατότητας χωρίς βοηθό θα απαγορεύεται.

- Όλα τα εμπλεκόμενα στην κατασκευαστική δραστηριότητα οχήματα, μηχανήματα, πλωτά μέσα, μηχανές και εργαλεία θα φέρουν τις νόμιμες άδειες και εξοπλισμό, θα έχουν υποστεί όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους και θα διατηρούνται συνεχώς συντηρημένα και σε καλή κατάσταση.
- Ελάχιστη απόσταση και διαστήματα ασφαλείας θα προβλέπονται πλησίον του κινούμενου εξοπλισμού.
- Οι αμφιβόλου ευστάθειας επιφάνειες του έργου θα σημαίνονται και θα απομονώνονται απαγορευομένης της πρόσβασης οχημάτων σ' αυτές.
- Η μονόπλευρη φόρτωση βαρέων φορτίων και τα φορτία υψηλού κέντρου βάρους χωρίς ειδικά μέτρα θα απαγορεύονται.
- Η είσοδος και έξοδος στο εργοτάξιο οχημάτων με προβληματική φόρτωση θα ελέγχεται.
- Η εργασία φόρτωσης θα επιβλέπεται από εργοδηγό ή άλλο κατάλληλο άτομο (επιστάτης, στοιβαδός κλπ).
- Η φόρτωση οχημάτων ή μηχανημάτων καθ' υπέρβαση των ορίων που προβλέπει ο κατασκευαστής θα απαγορεύεται.
- Οι χρόνοι μετάβασης επιστροφής και εν γένει οι ταχύτητες των οχημάτων θα ελέγχονται συνεχώς.
- Ο χώρος του εργοταξίου θα σημαίνεται καταλλήλως.
- Θα απαγορεύεται η χωρίς λόγο παραμονή προσωπικού πλησίον της επικίνδυνης δραστηριότητας.
- Η ορθή και συνεχής χρήση των καταλλήλων Μέσων Ατομικής Προστασίας θα ελέγχεται συνεχώς.

Σε ότι αφορά την πτώση από ύψος:

- Για κάθε υψομετρική διαφορά >1.00 μ επιφανειών εντός του εργοταξίου θα λαμβάνεται μέριμνα για κατάλληλα μέτρα προστασίας έναντι πτώσης, ήτοι απομόνωση περιοχής ή απαγόρευση προσπέλασης ή κάλυψη ή περίφραξη ή ζώνες ασφαλείας ή κεκλιμένα πετάσματα ή δίκτυα.
- Σε κάθε κεκλιμένη επιμήκη επιφάνεια όπου ενδεχόμενη απλή πτώση θα επιφέρει και μεγάλες ταχύτητες καθόδου θα λαμβάνονται τα ίδια μέτρα όπως και στις πτώσεις από ύψη.

- Μέτρα για άρση της ολισθηρότητας των περιοχών προσπέλασης του εργοταξίου θα λαμβάνονται και σε περίπτωση αντικειμενικής δυσκολίας θα προβλέπεται κατάλληλη σήμανση και χρήση αντιολισθηρών υποδημάτων από τους εργαζόμενους.
- Δημιουργία προσβάσιμων επιφανειών εργοταξίου ανώμαλης γεωμετρίας ή ατάκτως συσσωρευμένων υλικών θα αποφεύγεται και αν αυτό δεν είναι εφικτό κατάλληλα μέτρα θα λαμβάνονται (απομόνωση περιοχής, ασφαλείς διάδρομοι διέλευσης κλπ).
- Συνεχής προσπάθεια θα καταβάλλεται στο εργοτάξιο από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη για ευταξία ως προς την μόνιμη ή προσωρινή αποθήκευση υλικών και εξοπλισμού.
- Θα υφίσταται συνεχής επίβλεψη εργοδηγού.
- Κάθε επιφάνεια εργασίας θα ελέγχεται ως προς την φέρουσα ικανότητα της για την συνήθη και ορθή χρήση, πριν να επιτραπεί η εργασία σε αυτή.
- Κάθε ειδική δίοδος (μαδέρια, ελαφρές πεζογέφυρες, πασαρέλες, ψηλές ράμπες, λαμαρίνες κλπ) και εφόσον απαιτείται θα είναι κατασκευασμένη ορθώς, με επαρκή γεωμετρία και αντοχή, αντιολισθηρή, ασφαλώς εδραζόμενη, κατάλληλα σημασμένη, με προστασία έναντι πτώσης και ολίσθησης.
- Μόνο τυποποιημένος εξοπλισμός εγκεκριμένων κατασκευαστών θα χρησιμοποιείται στο εργοτάξιο.
- Μόνο έμπειρο, καταρτισμένο και ευφυές προσωπικό θα χρησιμοποιείται στην εργασία αυτή.
- Θα γίνεται χρήση μόνο αεροπερατών επενδύσεων στις προσόψεις των κριωμάτων.

Σε ότι αφορά πτώσεις, μετατοπίσεις υλικών και αντικειμένων:

- Πριν την έναρξη εργασιών σε παλαιές κατασκευές θα προηγείται έλεγχος του οργανισμού τους.
- Η άνευ προηγούμενου σχετικού ελέγχου υπέρβαση επιφόρτισης του Φέροντος Οργανισμού της κατασκευής θα απαγορεύεται.
- Η άνευ προηγούμενου σχετικού ελέγχου επιβολή δονήσεων στο οργανισμό της κατασκευής θα απαγορεύεται.
- Τα προς αποξήλωση στοιχεία θα φέρονται συνεχώς καθόσον χρόνο θα διαρκεί η διαδικασία της αφαίρεσής των.
- Τα αναρτούμενα στοιχεία θα φέρονται συνεχώς καθόσον χρόνο θα διαρκεί η διαδικασία στερέωσής τους, τα δε ήδη αναρτημένα θα ελέγχονται για τυχόν αστοχίες των συνδέσμων των.

- Θα απαγορεύεται η διακίνηση μη χύδην υλικών που δεν θα είναι σταθερά προσδεδεμένα στο πήγμα του οχήματος ή εξασφαλισμένα έναντι μετακίνησης.
- Κατά την ανυψωτική δραστηριότητα υλικών θα λαμβάνεται κάθε πρόσφορο μέσο για να αποφευχθεί η πρόσκρουση του φορτίου (ασύστροφα συρματόσχοινα, οδηγιά σχοινία, επαρκής ανυψωτική ικανότητα και ύψος, χώρος ελεύθερος εμποδίων).
- Τα υλικά που μεταφέρονται σε παλέτες θα μετακινούνται κατόπιν ελέγχου της συσκευασίας τους.
- Θα υφίσταται καλός συντονισμός σε περίπτωση συνδυασμένης ανύψωσης φορτίων από δύο ανυψωτικές διατάξεις.
- Η πρόσδεση φορτίου για ανύψωση θα γίνεται ή θα επιβλέπεται από έμπειρο άτομο (σαμπανιαδόρο).
- Όλο το προσωπικό που θα εμπλέκεται σε χειρωνακτική μεταφορά βαρέων φορτίων θα έχει εκπαιδευτεί επ' αυτού.
- Θα απαγορεύεται η απ' ευθείας χειρωνακτική μετακίνηση υλικών που δεν προσφέρουν σταθερή λαβή.
- Θα απαγορεύεται η υπερστοίβαση υλικών χύδην ή μη, ειδικά αυτών που δεν προσφέρουν σταθερή βάση έδρασης ή που δίνουν σωρούς ασταθείς.
- Απόθεση σωρών χύδην υλικών με προσωρινές γωνίες πρανών μεγαλύτερες από τη φυσική δεν θα επιτρέπεται.
- Η απόληψη υλικού από στοίβα ή σωρό με τρόπο που να υπονομεύει την ευστάθεια τους θα απαγορεύεται.

Σε ότι αφορά την πυρκαϊά:

- Πλησίον επικινδύνων για πυρκαϊά δραστηριοτήτων θα υπάρχει πάντοτε κατάλληλη πυροσβεστική διάταξη σε περίοπτη θέση, σε καλή κατάσταση, άμεσα προσπελάσιμη και αναγομωμένη.
- Η είσοδος και έξοδος στο εργοτάξιο οχημάτων - μηχανημάτων χωρίς τους απαραίτητους πυροσβεστήρες δεν θα επιτρέπεται.
- Οι προσωρινές αποθέσεις καυσίμων θα ελέγχονται τακτικά και οι διαμορφωμένες εγκαταστάσεις θα πληρούν όλες τις προδιαγραφές των αντίστοιχων μονίμων.
- Μέρμινα θα λαμβάνεται ώστε το καύσιμο φορτίο πλησίον να είναι το ελάχιστο δυνατόν.

- Εκτεταμένη αποψίλωση θα διενεργείται στην περιοχή του εργοταξίου πριν την έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου, εφόσον απαιτείται και οι επιτόπιες συνθήκες το επιβάλουν.
- Σύστημα ταχείας και συχνής αποκομιδής απορριμμάτων θα οργανωθεί στο εργοτάξιο.
- Εργασία πλησίον εναερίων ηλεκτρικών αγωγών, που πρέπει να παραμείνουν υπό τάση, θα εκτελείται με μέγιστη προσοχή και με τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας.
- Θα γίνεται προσπάθεια μη συνύπαρξης σε κοντινή απόσταση ηλεκτροφόρων γραμμών, κατασκευαστική δραστηριότητα και καύσιμο φορτίο.
- Πριν την έναρξη εργασιών θα επιχειρείται εντοπισμός πιθανής κοντινής διέλευσης ρευματοφόρου γραμμής και ή δυνατόν διακοπή της.
- Θα απαγορεύεται η παρουσία εύφλεκτων πλησίον της δραστηριότητας αυτής.

Σε ότι αφορά την ηλεκτροπληξία:

- Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην περίπτωση εναερίων ηλεκτροφόρων γραμμών, όταν εκτελούνται εργασίες με ανυψούμενα υλικά ή εξοπλισμό (σωλήνες, μπετόβεργες, γερανός, αντλία σκυροδέματος, υδροβολές, εκτοξεύσεις, ανατροπή οχημάτων, καλαθοφόρα, αερομεταφορές, εκνεφώσεις κλπ).
- Το δίκτυο ηλεκτροδότησης του έργου θα πληροί τις προδιαγραφές του κανονισμού ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.
- Όλοι οι εργαζόμενοι και ιδιαίτερα οι χειριστές ηλεκτρικών εργαλείων και μηχανημάτων θα εκπαιδευθούν στην ορθή χρήση, συντήρηση, προφύλαξη, ανάπτυξη και αποσυναρμολόγηση του δικτύου όπως και στην σωστή ρευματοληψία και διανομή ρεύματος.
- Το δίκτυο του εργοταξίου θα τελεί υπό την συνεχή επίβλεψη καταλλήλου ατόμου με προσόντα ανάλογα και με την δυναμικότητα της εγκατάστασης.
- Η εργασία σε περιοχές με βεβαρημένες συνθήκες κεραυνοπληξίας λόγω αναγλύφου, σύστασης ή παρουσίας εξοπλισμού σε περίοδο καταιγίδας ή χαμηλής διέλευσης νεφών δεν θα επιτρέπεται, ειδικά θα απαγορεύονται αυστηρά οι μεταγίσεις καυσίμων.
- Ο επικίνδυνος για κεραυνοπληξία εξοπλισμός (σιλό, γερανοί, οχήματα, βυτία καυσίμων, ιστοί, κλπ) θα προστατεύεται κατάλληλα.
- Ασφαλή καταφύγια για το προσωπικό θα υφίστανται για την περίοδο καταιγίδας.
- Ειδικές εργασίες απαιτούσες υψηλή ασφάλεια έναντι ατμοσφαιρικού ηλεκτρισμού (γόμωση εκρηκτικών, σκόνες μετάλλων κλπ) θα παρακολουθούνται με όργανα οι δυσμενείς φυσικές παράμετροι.

- Θα απαγορεύεται η επέμβαση προς επισκευή ή συντήρηση σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
- Θα απαγορεύεται η οποιαδήποτε μετασκευή τυποποιημένου εξοπλισμού.

Σε ότι αφορά τα εγκαύματα:

- Η επαφή με υλικά έντονης αλκαλικής αντίδρασης (τσιμέντο, σκυρόδεμα, ειδικά κονιάματα, απορρύπανση κλπ) θα αποφεύγεται.
- Θα υφίσταται πλησίον της διεργασίας αυτής δυνατότητα πλύσης με άφθονο νερό.

Σε ότι αφορά βλαπτικούς παράγοντες:

- Κατά την διάρκεια συγκολλήσεων θα χρησιμοποιούνται πετάσματα για την προστασία του κοινού και των πλησίον ευρισκόμενων εργαζομένων.
- Η έκθεση των εργαζομένων στην ηλιακή ακτινοβολία θα ελαχιστοποιείται.
- Η έκθεση των εργαζομένων στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία θα ελαχιστοποιείται.
- Μέριμνα θα λαμβάνεται ώστε οι θορυβώδεις εγκαταστάσεις και δραστηριότητες να επιλέγονται κατάλληλα ή να τροποποιούνται ή να τίθενται μακριά ή να απομονώνονται και αν αυτό δεν είναι εφικτό θα τίθεται σήμανση στην περιοχή και θα ελαχιστοποιείται η έκθεση των εργαζομένων.
- Θα επιλέγονται μέθοδοι εργασίας που παράγουν την κατά το δυνατό λιγότερη σκόνη (πχ υγρή δέσμευση στην πηγή, αποκονίωση αναρρόφησης, κλειστά συστήματα κλπ) και αν αυτό δεν είναι εφικτό θα ελαχιστοποιείται η έκθεση των εργαζομένων.
- Σε εργασία ακραίων θερμοκρασιών θα ακολουθείται ειδικό σχέδιο αντιμετώπισης.
- Κάθε υλικό που θα εισέρχεται στο εργοτάξιο θα είναι αναγνωρισμένο και θα φέρει επισήμανση, ενώ η έκθεση στα τοξικά υλικά θα ελέγχεται συνεχώς.
- Στο εργοτάξιο δεν θα γίνεται χρήση υλικών που περιέχουν αμίαντο.
- Η έκθεση του προσωπικού στα καυσαέρια των οχημάτων, μηχανημάτων και μηχανών θα ελαχιστοποιείται.
- Μέριμνα θα λαμβάνεται για τον επαρκή αερισμό των κλειστών θέσεων συγκόλλησης (έντονος αερισμός, ορθή απαγωγή αερίων, αυτόνομες συσκευές προσαγωγής αέρος).

- Πριν την έναρξη εργασιών συγκόλλησης θα μελετάται η περιεκτικότητα σε επικίνδυνα στοιχεία ή συνδυασμούς αυτών των ηλεκτροδίων και του μετάλλου (πχ HCN).
- Θα αποφεύγεται η έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες.
- Απαγορεύεται η εστίαση εντός μολυσμένων χώρων.
- Σε κάθε φάση εργασίας θα υφίστανται κατάλληλοι και επαρκείς χώροι υγιεινής ανάλογα και με τον αριθμό των εργαζομένων, καθοριζόμενοι τακτικά και αποτελεσματικά και συντηρούμενοι.

Πρόσθετα στοιχεία

1. Δίοδοι προσπέλασης στο εργοτάξιο και πρόσβασης στις θέσεις εργασίας

Οι χώροι και τα δάπεδα εργασίας, οι οδοί κυκλοφορίας και οι προσβάσεις στο εργοτάξιο πρέπει να κατασκευάζονται και να διατηρούνται ασφαλείς.

Οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει να έχουν ελάχιστο πλάτος 60 εκατοστά του μέτρου.

Οι οδοί προσπέλασης προς τις θέσεις εργασίας, χώρους διαμονής και χώρους εργαλείων πρέπει να διατάσσονται και συντηρούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι απασχολούμενοι να μπορούν να μεταβαίνουν και να αποχωρούν ασφαλώς.

2. Δίοδοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου

Εντός του εργοταξίου πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανονισμοί ασφαλούς κυκλοφορίας, τόσο για την κίνηση των πεζών όσο και για την κίνηση μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων.

Η διέλευση και παραμονή ατόμων στο χώρο του εργοταξίου απαγορεύεται, εκτός από το εξουσιοδοτημένο για την κατασκευή προσωπικό του έργου.

Η κυκλοφορία των οχημάτων του εργοταξίου κατά τη διάρκεια των εργασιών θα γίνεται από τα κατάλληλα διαμορφωμένα τμήματα.

Για την ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων και μηχανημάτων εντός του χώρου του εργοταξίου ισχύουν οι διατάξεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας (ΚΟΚ).

3. Χώροι εγκατάστασης του βασικού μηχανικού εξοπλισμού

Τα βαριά εργαλεία ασφαρίζονται επί τόπου ενώ τα μικρότερα (εργαλεία χειρός, μικροσυσκευές κλπ.) αποθηκεύονται στους διαμορφωμένους χώρους αποθήκευσης με ευθύνη των εργατών που τα χρησιμοποιούν.

4. Χώροι αποθήκευσης

Όλες οι εργασίες θα περιοριστούν αυστηρά εντός των ορίων του εργοταξίου.

Οι χώροι αποθήκευσης θα διατηρούνται καθαροί. Η εναπόθεση απορριμμάτων θα γίνεται στους ειδικούς κάδους που θα υπάρχουν για το σκοπό αυτό σε συγκεκριμένα σημεία. Όλα τα υλικά θα αποθηκεύονται σε ξεχωριστούς χώρους σύμφωνα με σχέδιο εργοταξιακών εγκαταστάσεων που θα υποβληθεί από τον Ανάδοχο πριν την έναρξη των εργασιών.

Προβλέπεται η δημιουργία κλειστής και ανοικτής αποθήκης υλικών, συνεργείο μηχανημάτων και χώροι αποθήκευσης αδρανών ανεξάρτητοι για το κάθε υλικό.

5. Χώροι συλλογής αχρήστων και επικίνδυνων υλικών

Τα υλικά αυτά θα οδηγούνται άμεσα προς την πλησιέστερη χωματερή μέσω φορτηγών.

6. Χώροι υγιεινής, εστίασης και πρώτων βοηθειών

Για την αλλαγή της ενδυμασίας και τη φύλαξη των ενδυμάτων πρέπει να διατίθενται επαρκείς και κατάλληλοι χώροι.

Για τους χώρους υγιεινής και το πόσιμο νερό ισχύουν οι Υγειονομικές διατάξεις του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για τον ανεφοδιασμό των χώρων εργασίας με πόσιμο νερό και επαρκείς εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας και να προβλέψει κατάλληλους χώρους εργασίας του προσωπικού του υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες (ψύχος, βροχή, καύσωνας).

Σε εργασίες ρυπαρές ή εργασίες επικίνδυνες για την πρόκληση ασθενειών πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα νίψευς και καθαρισμού με ντους σε κατάλληλους χώρους καθώς και πλύση και απολύμανση των στολών.

Εντός του εργοταξίου πρέπει να υπάρχει κατάλληλος χώρος για τη διατήρηση του φαγητού των εργαζομένων σε καλή κατάσταση.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η προστασία υγείας ή ασφάλειας των εργαζομένων το απαιτεί πρέπει να απαγορεύεται στους απασχολούμενους να τρώνε, να πίνουν ή να καπνίζουν στους χώρους εργασίας.

Οι απασχολούμενοι οφείλουν να επιμελούνται ιδιαίτερα για την ατομική τους καθαριότητα, ιδίως πριν του φαγητού και πριν από την αναχώρηση από τον τόπο εργασίας.

Οι ειδικές στολές εργασίας πρέπει να αφαιρούνται πριν το φαγητό και πριν την αναχώρηση από το χώρο εργασίας.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται για τη συγκέντρωση και αποκομιδή των απορριμμάτων των φαγητών.

Στο εργοτάξιο θα υπάρχει πρόχειρο μικρό φαρμακείο για την παροχή των πρώτων βοηθειών τοποθετημένο σε θέση εύκολα προσιτή και υπό την επίβλεψη εντεταλμένου προσωπικού. Το φαρμακείο θα πρέπει να διαθέτει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα είδη :

	Είδος
1.	Σκεύασμα για το κάψιμο
2.	Εσπνεύσιμη αμμωνία
3.	Αποστειρωμένες Γάζες κυτία των 5 εκ., 10 εκ. Και 15 εκ.
4.	Επίδεσμοι γάζας των 0,10*2,50
5.	Τριγωνικοί επίδεσμοι
6.	Λευκοπλάστ ρολλό
7.	Ψαλίδι
8.	Τσιμπίδα
9.	Ύφασμα λεπτό για καθαρισμό (Cleaning tissue)
10.	Αντισηπτικό διάλυμα (κατά προτίμηση μερκουροχρωμ)
11.	Υγρό σαπούνι εντός πλαστικής συμπίεσιμης φιάλης
12.	Ελαστικός επίδεσμος
13.	Αντισταμινική αλοιφή
14.	Σπασμολυτικό
15.	Αντιοφικός ορός
16.	Ενέσιμο κορτιζονούχο σκεύασμα των 100 mg (Αντισοκ)
17.	Σύριγγες πλαστικές μιας χρήσεως των 5 cc – τεμ. 3
18.	Σύριγγες πλαστικές μιας χρήσεως των 10 cc – τεμ. 3
19.	Δισκία αντιδιαρροικά
20.	Δισκία αντιόξινα

Η ιατρική κάλυψη των εκτάκτων περιστατικών θα γίνεται από το Κέντρο Υγείας
(τηλ.)

7. Άλλα σημεία, χώροι ή ζώνες που απαιτούνται για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.

Δεν υπάρχουν

8. Στο τμήμα αυτό ενσωματώνεται επίσης η μελέτη για την κατασκευή ικριωμάτων, εφόσον αντιμετωπίζεται περίπτωση κατά την οποία αυτά πρέπει να είναι ειδικής μορφής για τις ανάγκες εκτέλεσης των εργασιών, άλλης από αυτή που περιγράφεται στις ισχύουσες διατάξεις περί ικριωμάτων (Π.Δ. 778/80 και Π.Δ. 1073/81).

Το έργο δεν απαιτεί ειδικά ικριώματα για την κατασκευή του, και ο τρόπο κατασκευής των απαιτούμενων ικριωμάτων είναι σύμφωνος με τον ΑΤΟΕ και περιλαμβάνεται στο Αναλυτικό Τιμολόγιο Οικοδομικών Εργασιών.

**Καλές πρακτικές για τη λήψη μέτρων προστασίας και την αντιμετώπιση του
επαγγελματικού κινδύνου**

(Συμπληρωματικά των νομοθετικών διατάξεων στους οποίους γίνεται αναφορά στον πίνακα Γ, καταχωρίζονται εδώ φωτοαντίγραφα δοκιμασμένων πρακτικών και λύσεων για την βελτίωση της Ασφάλειας και Υγείας των Εργαζομένων).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου

- 1) Ορίζεται: Από τον εργολάβο ολοκλήρου του έργου και όταν δεν υπάρχει από τον κύριο του έργου.
- 2) Προσόντα: Τα ίδια που πρέπει να έχει και ο μελετητής
- 3) Σε ποιες περιπτώσεις ορίζεται: Όταν στο εργοτάξιο είναι παρόντα πολλά συνεργεία.
- 4) Πότε ορίζεται: Στη φάση ανάθεσης της μελέτης του έργου
- 5) Ποια καθήκοντα έχει:
 - Συντάσσει το ΣΑΥ και τον ΦΑΥ
 - Φροντίζει ώστε κατά το στάδιο της μελέτης ο μελετητής σε συνεργασία με τον εργολάβο και υπεργολάβο ολόκληρου του έργου (ή τον κύριο του έργου), να παίρνει υπόψη του τις γενικές αρχές πρόληψης.
- 6) Ποιος ευθύνεται για τη μη κατάρτιση ΣΑΥ-ΦΑΥ: Ο εργολάβος, κι αν δεν υπάρχει, ο κύριος του έργου.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

κατά την εκτέλεση του έργου

- 1) Ορίζεται: Ως άνω.
- 2) Προσόντα: Τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 294/88 για τον Τεχνικό Ασφαλείας.
- 3) Σε ποιες περιπτώσεις ορίζεται: Ως άνω.
- 4) Πότε ορίζεται: Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου.
- 5) Ποια καθήκοντα έχει:
 - Εφαρμόζει το ΣΑΥ
 - Μεριμνά ώστε οι εργολάβοι, υπεργολάβοι και αυτοαπασχολούμενοι να εφαρμόζουν στο εργοτάξιο τις γενικές αρχές πρόληψης (Π.Δ. 17/96 αρθ.7)

- α. Τάξη - Υγιεινή
- β. Θέσεις εργασίας σε συνδυασμό με πρόσβαση, μετακίνηση, κυκλοφορία
- γ. Μεταφορά υλικών.
- δ. Συντήρηση - έλεγχος εγκαταστάσεων και μηχανών.
- ε. Αποθήκευση υλικών (επικινδύνων και μη)
- στ. Αποκομιδή επικίνδυνων υλικών.
- ζ. Αποθήκευση, αποκομιδή απορριμμάτων
- η. Αναπροσαρμογή χρόνου και διάρκειας εργασιών
- θ. Συνεργασία εργοδοτών και αυτοαπασχολουμένων.
- ι. Αλληλεπίδραση δραστηριοτήτων εργοταξίου και τυχόν άλλων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης.

- Αναπροσαρμόζουν το ΣΑΥ και τον ΦΑΥ σύμφωνα με την εξέλιξη των εργασιών και τυχόν τροποποιήσεις κατά την κατασκευή.
- Μαζί με τον ΤΑ και το ΓΕ φροντίζουν για τη συνεργασία εργολάβων-υπεργολάβων και το συντονισμό των δραστηριοτήτων όταν πολλές επιχειρήσεις μοιράζονται τον ίδιο χώρο. Συνεργάζονται μαζί τους και για άλλα θέματα όταν απαιτείται.
- Συντονίζουν την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών ενημερώνοντας εργοδότες και αυτοαπασχολούμενους.
- Εξασφαλίζουν την μη είσοδο στο εργοτάξιο άσχετων προσώπων.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- ΔΕΝ ΕΝΗΜΕΡΟΝΟΝΤΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΑΥ.
- ΤΟ ΣΑΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ.
- ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ.
- ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΑΘΕΜΑΤΑ Α & Υ:

1. Μελετητών
2. Επιβλεπόντων μηχανικών
3. Μηχανικών εργοταξίου
4. Εργοδηγών
5. Εργατοτεχνικού προσωπικού
6. Μελών επιτροπών ασφάλειας

- ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ:

1. Χειριστών γερανών
2. Χειριστών μηχανημάτων
3. Εξειδικευμένου προσωπικού για ικρίσματα

- ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ή ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ.

Στάδιο μελέτης:

1. Δεν διασφαλίζεται η ικανότητα των μελετητών στα θέματα Α & Υ.
2. Ο διορισμός του συντονιστή Α & Υ.
3. Η εκπόνηση ΣΑΥ & ΦΑΥ.

Στάδιο εκτέλεσης:

1. Η ικανότητα των εργολάβων σε θέματα Α & Υ.
2. Ο διορισμός συντονιστή Α & Υ.
3. Η εφαρμογή του ΣΑΥ.
4. Η εφαρμογή προληπτικών και προστατευτικών μέτρων.

5. Η συμπλήρωση και αναπροσαρμογή του ΣΑΥ & ΦΑΥ.

ΟΙΚΟΔΟΜΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

1. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ Α & Υ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ.
2. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕΣΩ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ.
3. ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΡΕΩΝ.
4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ.
5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ Α & Υ.
6. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ / ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ Α & Υ.
7. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΑΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ.
8. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΑΥ, ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.